RĂDĂCINILE PIONIERIEI

Mișcarea pionierească, trăind intens prezentul patriei socialiste, își are rădăcini adînc înfipte în munca și lupta copiilor de altădată. Din totdeauna generația în creștere a fost prezentă la marile evenimente din viața poporului. Cînd Tudor și pandurii săi și-au făcut tabăra la Cotroceni, elevii lui Gheorghe Lazăr s-au aflat printre ei, ridicînd întărituri și reglînd tirul tunurilor. În anul 1848 mulți elevi erau propagatori înflăcărați ai ideilor revoluției. Mulți copii au luat parte la mișcările populare care au dus la Unirea Principatelor. În Transilvania aflată sub jugul absolutismului habsburgic, elevii ridicau în ascuns drapele tricolore, purtau sub haină banderole și brîuri tricolore, organizau festivaluri patriotice, contribuind la lupta pentru păstrarea ființei noastre naționale. Printre răsculații de la 1907 se aflau numeroși copii.

După intrarea pe scena istoriei noastre a clasei muncitoare și mai ales după crearea Partidului Comunist Român, mișcarea copiilor a început să se închege mai strîns. Primii pionieri au participat la lupta partidului în ilegalitate. Abia în anii zidirii socialismului a putut înflori organizația largă, de masă a pionierilor.

Adesea pionierii de astăzi se întreabă cum trăiau copiii în trecut, pe vremea rînduielilor nedrepte, cum participau ei la încleștările pentru dobîndirea libertății naționale și sociale, ce fel de organizații de copii au existat în trecut. Pentru a răspunde acestor întrebări am răsfoit publicațiile îngălbenite de vreme, am șters praful de pe vechi documente, am stat de vorbă cu mulți martori ai evenimentelor petrecute. Am alcătuit, astfel, o cronică a mișcării copiilor din țara noastră pe care o veți putea urmări timp de cîteva săptămîni, începînd de astăzi, la rubrica «**Rădăcinile pionieriei**». Colaboratori ai acestei rubrici pot fi și pionierii care vor trimite date noi, strînse de la cei vîrstnici sau din documente, despre micii dorobanți, despre cercurile ucenicilor, despre pionierii din vremea luptei ilegale sau despre mișcarea pionierească de după Eliberare.

MICII DOROBANȚI

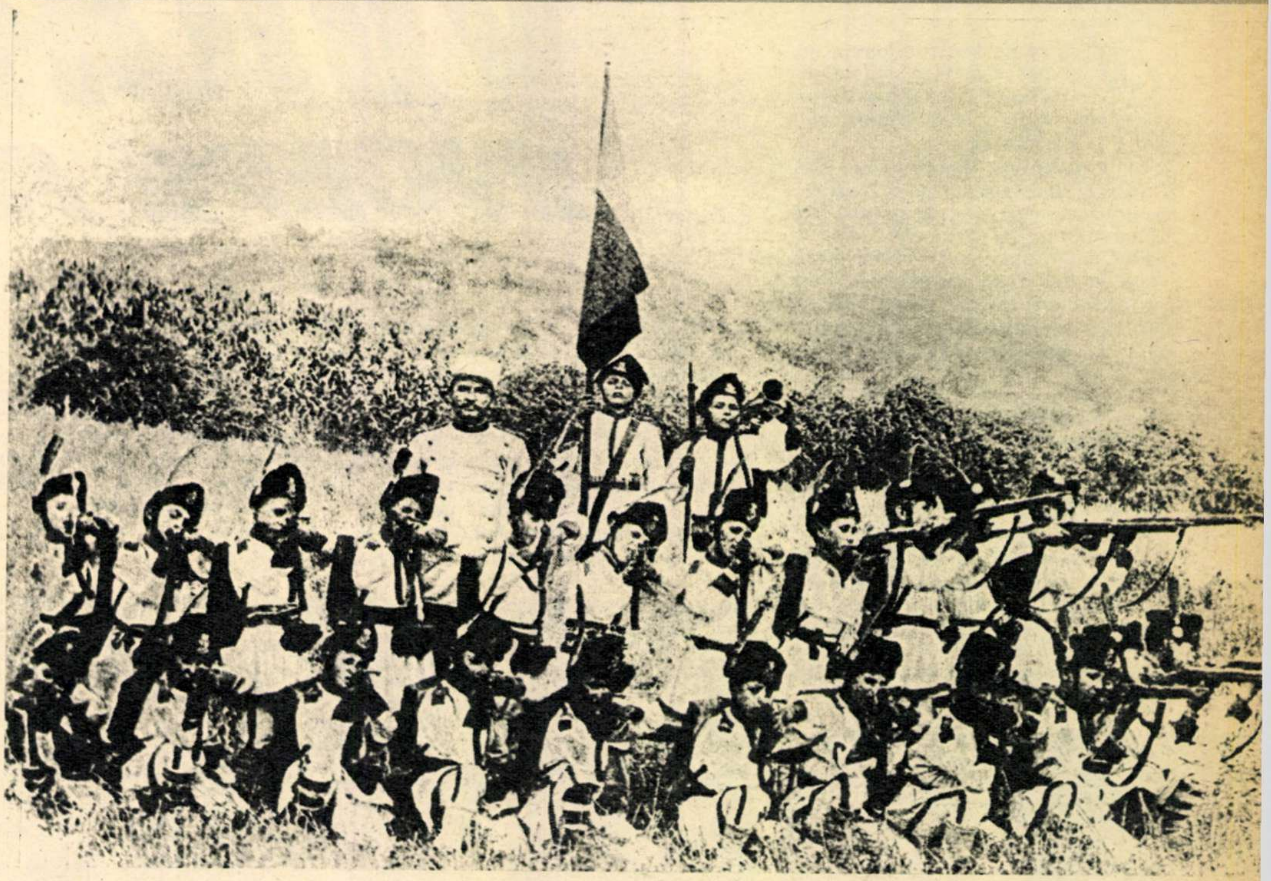

Era în vara anului 1878. Prin luptă dîrză, țara își cîștigase independența. Versurile lui Vasile Alecsandri și pînzele lui Nicolae Grigorescu mărturiseau dragostea și recunoștința poporului nostru față de neînfricații dorobanți. Entuziasmul biruinței domnea pretutindeni.

Și iată că într-una din aceste zile fierbinți, pe străzile bucureștene răsunară tobe și goarne. Un tablou neobișnuit se înfățișă locuitorilor Capitalei: treceau, în pas de paradă, elevi ai școlilor primare. Purtau, ca în neuitatele versuri, «suman, opinci, ițari și cușma pe-o ureche». Ajungînd în fața statuii lui Mihai Viteazu, bătură pasul pentru a da onorul; se opriră apoi pentru a cînta marșurile patriotice ale vremii. Cei care-i priveau și-i ascultau izbucniră în urale. În tot orașul se lăți vestea despre existența unei organizații a copiilor: «Micii dorobanți».

În zilele următoare, ziarele relatară despre alte manifestări ale micilor dorobanți. Se stríngeau în grădina Cișmigiu pentru a face exerciții sportive sau a se prinde în dansuri populare, instruiți de profesorul de educație fizică, Gheorghe Moceanu. Porneau în drumeție dincolo de barierele orașului pentru a se juca în aer liber; îi însoțea, ca instructor, sergentul Constantin Dumitrescu, care-i învăța jocuri militare. Sub îndrumarea învățătorului Ioan Beiu făceau repetiții pentru o piesă de teatru în care se evocau luptele de la Grivița.

La serbările de încheiere a cursurilor școlare, care erau în acel an și serbări ale victoriei, se putu observa că premianții purtau uniforma micilor dorobanți: aceasta însemna că în rîndurile organizației se aflau cei mai harnici și mai silitori elevi.

De unde apăruse această nemaivăzută organizație? Încercări fuseseră făcute cu ani în urmă, încă de pe vremea domnitorului Alexandru Ioan Cuza; copiii doreau să se pregătească de mici pentru apărarea țării, pentru a smulge Porții otomane independența noastră națională. Cînd izbucni războiul de eliberare, avîntul tinerei generații nu mai cunoscu margini. Jocul «de-a dorobanții» deveni mai serios. Școlarii colectau fonduri bănești pentru înzestrarea armatei, pentru front; elevele confecționau scamă și pansamente pentru răniți. Mai răsunau încă tunurile de la Plevna cînd în satele oltenești dinspre Dunăre apărură «companii» de mici dorobanți, îndrumate de învățători inimoși.

Ziarul «Românul», al lui C.A. Rosetti, a încurajat acest început și a îndemnat la înființarea «companiilor» și în celelalte colțuri ale țării. Societăți patriotice ale vremii ca «Societatea română de arme, gimnastică și dare la semn» sau «Societatea pentru învățătura poporului român» au sprijinit organizația copiilor, i-au dat un sediu în str. Batiștei, i-au procurat uniforme, instrumente muzicale, puști de lemn special confecționate la arsenalul armatei. De la început organizația s-a bucurat de îndrumarea oamenilor de cultură progresiști: Carol Davila, organizatorul învățămîntului medical, Constantin Istrati, pe atunci tînăr medic și mulți alții, mai ales cadre didactice și tineri militari.

Astfel ajutată, prima organizație de copii și-a putut lua zborul. Ea a înflorit în mai toate orașele și în zeci de sate, cuprinzînd mii de școlari și școlărițe.

Dintre acțiunile de răsunet ale micilor dorobanți merită menționată o excursie lungă și grea făcută dincolo de munți, în Transilvania care pe atunci era ruptă de trupul țării; copiii erau însuflețiți de sentimentul unității naționale. La frontiera de la Predeal, grănicerii imperiului habsburgic nu le-au permis să treacă cu puștile de lemn, ceea ce l-a făcut pe Constantin Istrati să spună: «pușca de lemn, chiar jucăria copiilor noștri inspiră teamă».

În anul 1880 micii dorobanți au publicat un apel pentru stríngerea de îmbrăcăminte, încălțăminte, manuale școlare (care pe atunci costau bani grei) și medicamente pentru colegii lor lipsiți de mijloace. Se știe că pe vremea aceea mulți copii dezbrăcați, flămînzi, bolnavi nu puteau frecventa școala din cauza mizeriei. Micii dorobanți au încercat să aducă o alinare celor care sufereau. Desigur, prin aceasta nu se rezolva problema situației grele a fiilor oamenilor muncii, dar micii dorobanți au dovedit că nu pot rămîne nepăsători față de suferințele altora. Ei căutau să facă fapte bune cu orice prilej.

Asuprirea din ce în ce mai nemiloasă a claselor exploatatoare a făcut ca în anii următori mulți elevi să se îndrepte spre cercurile socialiste, spre lupta revoluționară a clasei muncitoare.

Organizația «Micii dorobanți» n-a trăit mult, dar ne-a lăsat luminoasele tradiții ale serbărilor patriotice, ale cîntecelor și jocului, ale marșurilor, ale excursiilor cu popas pios la monumentele istorice, ale într-ajutorării prietenești. După aproape un veac, ne întoarcem gîndul cu drag la această modestă și vrednică înaintașă a Organizației pionierilor.

MIRCEA ȘTEFAN

VIITORUL ÎNCEPE AZI

În viața fiecăruia dintre noi sosește un timp cînd trebuie să ne gîndim tot mai serios, să găsim răspuns la întrebarea: «EU CE VOI DEVENI?»

Mulți dintre voi, dragi prieteni, veți fi îndrăgit meseria tatălui sau fratelui vostru mai mare, alții, dimpotrivă, vor **altceva,** mai modern, mai nou, un **ceva** cuprinzînd mult mister, multă fantezie. La vîrsta marilor cutezanțe nu există lucruri care să nu poată fi făcute, nu există domeniu «prea greu» și, astfel, pasiunea cucerește o culme după alta.

Despre aceste lucruri mi-au vorbit elevii și pionierii **Școlii generale nr. 8 din Tîrgoviște,** al căror oaspete am fost.

Pe cei cu care am stat de vorbă i-am întîlnit în sălile atelierelor, descifrînd încet, dar sigur, tainele meseriilor. Interlocutorii mei, elevi ai claselor a VIII-a B și C, m-au asigurat, de la bun început că, indiferent de meseria pe care o va îmbrățișa fiecare, vor munci **în Tîrgoviște**, ajutînd, pe cît le va sta în putință, la dezvoltarea pe mai departe a orașului natal.

Pornind de la această dorință exprimată unanim, discuția noastră a debutat cu o întrebare care pe mulți dintre voi îi va face probabil să zîmbească: **«Ce cunosc pionierii tîrgovișteni despre... Tîrgoviște?»**

— ... Va avea una din cele mai mari platforme industriale din țară;

— ... Este pe punctul de a deveni orașul oțelului electric, al strungurilor automate și al lămpilor electrice cu incandescență;

— ... Va ajunge printre primele orașe din țară ca putere industrială și număr de locuitori!

Solicitați să denumească exact cele 4 obiective industriale din perimetrul platformei (la cele 3 amintite mai sus, adăugîndu-se Uzina de table subțiri-aliate), s-au întrecut în răspunsuri, mulți venind cu detalii despre «cum se muncește» la Uzina de strunguri și la «Romlux». Preocuparea lor față de «ce se construiește» și «cum se construiește în Tîrgoviște» își găsește corespondent și în orientarea spre viitoarea profesiune. Mulți dintre ei vor să se califice în meserii de care orașul are nevoie, vor să devină mecanici buni, tehnicieni pricepuți, ingineri, fără a neglija celelalte domenii de activitate.

Laurențiu Albu, din clasa a VIII-a B, un băiat înalt, slăbuț, despre care oricînd ești înclinat să crezi că are o fire melancolică, și-a propus să îmbrățișeze profesiunea de **electronist**. Vrea să urmeze «liceul de cibernetică și informatică aplicată».

L-am întrebat: de ce tocmai electronist?

— Pentru că în viitorii ani, cînd toate marile uzine de la sudul orașului vor intra în producție, multe faze tehnologice vor fi automatizate. Se va lucra pe bază de comandă-program.

— Și cum te pregătești pentru ca examenul de admitere la liceul pe care mi l-ai spus să fie o reușită?

— Bineînțeles, studiind. Și nu numai teoretic, ci și practic. Îmi plac toate tipurile de «mașinării», caut să știu

cît mai multe lucruri din domeniul mecanicii fine, pentru că, după părerea mea, un calculator nu este format numai din butoane și becuri frumos colorate.

— Ai văzut cum arată un calculator **în realitate?**

— Doar la televizor și prin reviste. Am repetat prima întrebare:

— De ce vrei să devii electronist?

— Din cîte am aflat eu, electronica îi ajută foarte mult pe oameni, le ușurează munca. În timpul pe care îl economisește un calculator, oamenii pot să facă altceva.

Aurel Ariton, coleg de clasă cu Laurențiu, se visează constructor de automobile, fapt pentru care s-a și înscris la cercul de carturi al Casei pionierilor din municipiu.

— De cît timp ești înscris «la carturi»?

— Din clasa a VI-a.

— Știi să conduci bine?

— De condus, da...

— Dar dacă se defectează, ce faci?

— Îl chem pe Ghenciulescu, de la a VIII-a C....

Nu sîntem înclinați să credem că un constructor de automobile trebuie să știe **numai** să conducă, dar Aurel ne-a asigurat că se va pregăti temeinic la matematică și fizică, iar în privința... cartului, va studia și principiile de funcționare.

Nicolae Ghenciulescu și **Constantin Stroe** din clasa a VIII-a C, viitori mecanici auto, sînt hotărîți.

— Noi vrem să lucrăm la«Autobaza nr. 9», bineînțeles, după ce vom absolvi școala profesională.

— Dacă veți avea, să zicem, insucces la examenul de admitere?

Amîndoi răspund la fel de sigur:

— Ne vom califica la locul de muncă.

— Vă plac mașinile?

— Foarte mult și vrem să circulăm cu ele în Tîrgoviște. Aici este foarte mult de muncă și nu vreau să se spună că «am fugit». **E vorba de orașul nostru...**

— La profesiunea de oțelar te-ai gîndit vreodată?

— Nu știu prea multe despre o oțelărie. Am auzit că e o muncă interesantă, grea... Am văzut într-un jurnal de film cum se face oțelul, dar e prea puțin pentru a te hotărî... Ar trebui să ni se spună mai mult, să vizităm de mai multe ori o uzină. Am făcut noi cîteva vizite, dar cum poți să îndrăgești o meserie într-o oră-două?

Se naște o întrebare: Dacă într-o oră-două nu poți îndrăgi o meserie (și pe bună dreptate), cu atît mai mult nu este posibil acest lucru atunci cînd nu știi nimic, sau aproape nimic.

Vasile Pavel, Adrian Olteanu și **Gheorghe Năstase** au, din acest punct de vedere, toate motivele să fie optimiști. Ei vor să devină electricieni auto. Adrian aduce chiar și argumente:

— Electronica poate calcula, dar nu și transporta. Tîrgoviște va avea nevoie și de noi.

Deci, tot în sfera automobilismului.

Ce ne-am face dacă nu ar mai exista strungari, betoniști, dulgheri, electroniști, brutari, țesători și, dintr-o dată toată lumea ar intra în slujba automobilului? Dar dacă nici petroliștii nu ar mai fi petroliști, și nici rafinării, ce s-ar face automobilul?

«Salvarea» vine... din partea fetelor care au o orientare mai practică. Două dintre pionierele cu care am discutat, **Nicoleta Drăgan** și **Tudorița Cazan** m-au asigurat că nu iubesc automobilul ci construcția de aparate și mașini electrice. Au ca proiect susținerea examenului de admitere la un liceu de specialitate, iar după liceu...

— Nu ne vom opri aici, îmi spune Tudorița. Vrem să devenim inginere, să dobîndim cunoștințe cît mai folositoare.

— Iar tu, Nicoleta?

— Ce a spus Tudorița e valabil și pentru mine. Amîndouă ne-am hotărît de mai multă vreme să mergem împreună. Și tot împreună să revenim, după terminarea studiilor la «Romlux». Abia aștept! Pînă atunci, însă, ne așteaptă ani plini de muncă.

În timpul scurtelor interviuri prezentate mai sus am putut vizita și atelierele acestei școli, de fapt, locul unde «viitorul se făurește azi». Bine dotate cu mașinile și utilajele necesare, un «loc de muncă» unde domnește ordinea și curățenia.

— Este prima cerință a unei ore de practică în atelier, subliniază tovarășa profesoară Elena Dimancea-Goran, comandantul instructor al unității de pionieri. Este adevărat că s-au făcut puține vizite la diverse uzine din perimetrul orașului. Copiii din școala noastră sînt însă stăpîniți de o curiozitate care nu poate decît să ne bucure. Dorind să știe mai mult—și aflînd în același timp—își fixează mai bine dorința de a deveni ceva. Dar această dorință trebuie îndreptată spre ceva cît mai folositor orașului nostru, industriei noastre în general. Acest lucru îl urmărim, mai ales, prin acțiunile pe care le organizăm cu pionierii mai mari. Bineînțeles, va mai fi mult de muncă.

Dar, cînd la acest «foarte mult de muncă» se mai adaugă entuziasmul, trebuie să se obțină rezultate bune. Pionierii tîrgovișteni au înțeles cum va arăta viitorul orașului și își vor clădi, în această perspectivă, viitorul lor. De fapt, nu numai al lor, ci al unei noi istorii. Pentru că Tîrgoviște, venind din istorie, de la Mircea cel Bătrîn, Mihai Viteazul și alții domnitori, a intrat în **noua istorie a României socialiste** cu oțel, cu strunguri automate, cu surse luminoase și lămpi cu incandescență, adică, cu o nouă coloană infinită a hărniciei poporului nostru.

CORNEL STAN
Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

În atelierele Școlii generale nr. 8 din Tîrgoviște, fetele și băieții își însușesc deprinderi folositoare viitoarelor meserii.

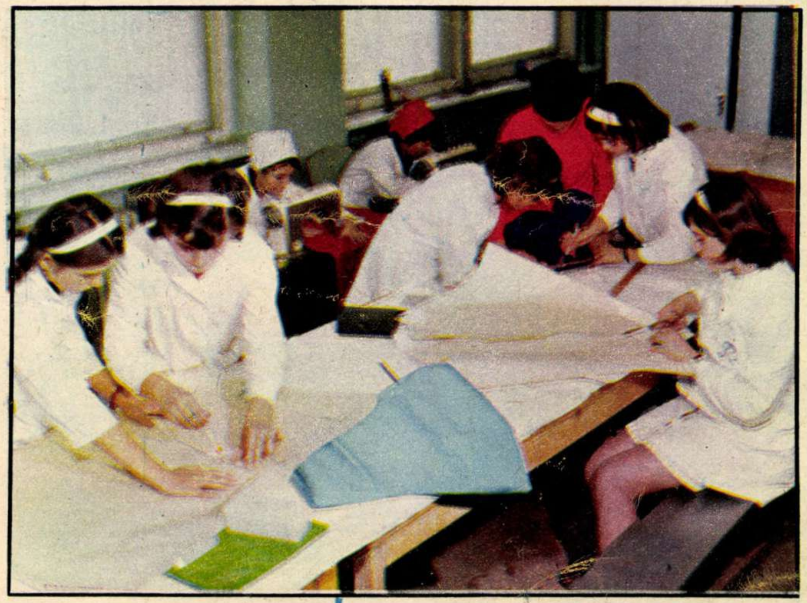

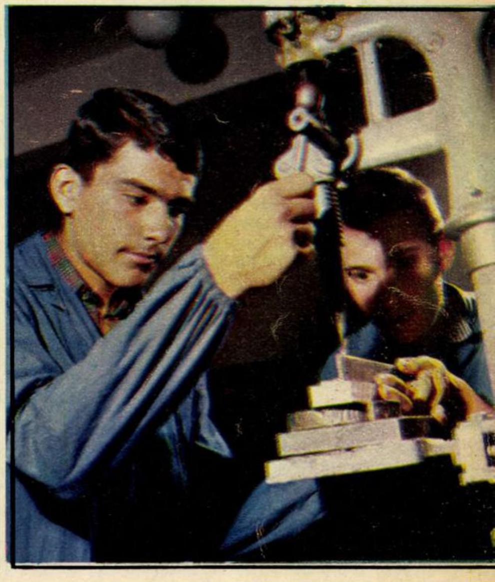

CLUB 2000

DIN ENIGMELE COMUNICĂRII

de **TEODOR CAZACU**

Primii cosmonauți — călători solitari pe căile spațiului circum și extraterestru — care învinseseră uriașa forță a gravitației, aveau momente cînd recitau poezii sau citeau fragmente de proză cu glas tare, pentru a birui singurătatea impusă de tăcerea grea dintre două mesaje schimbate cu Pămîntul. Menținerea legăturilor radio cu stațiile de urmărire terestre îi ajuta să-și satisfacă nevoia firească de comunicare cu semenii.

Definitoriu pentru ființa umană, limbajul rămîne o cerință esențială a vieții și activității sociale; mai ales astăzi, cînd apropierea dintre popoare și oameni a făcut ca dialogul să fie deosebit de frecvent, iar progresul rapid al științei și tehnicii a amplificat considerabil volumul informațiilor și rezultatelor vehiculate. În asemenea împrejurări, este justificat interesul oamenilor de știință pentru adîncirea și extinderea studiului mijloacelor și formelor de comunicare; în primul rînd al limbajului uman (cel verbal dar și cel al gesturilor), apoi al altor modalități de comunicare, mai puțin cunoscute în prezent.

Cum se înțeleg animalele între ele? În special, cele care au «viață de grup», ca delfinii, de pildă? Dar plantele? Poate omul să pătrundă înțelesul secret al schimburilor de mesaje ce se produc la acest nivel? Limbajele de programare, artificiale — prin care omul «colaborează» cu calculatoarele electronice — pot ele să aducă vreun indiciu util în acest sens? Aria întrebărilor crește și se multiplică neîncetat. De răspunsurile date pare să depindă hotărîtor perfecționarea în viitor a formelor de comunicare. De la nivelul izbînzilor prezente ale științei și tehnicii vă invităm într-o călătorie în lumea pasionantă a celor ce se străduiesc, încă de pe acum, să elucideze «enigmele» mijloacelor de transmitere ale mesajelor.

DIALOG CU DELFINII

Comunicarea nu este condiționată neapărat de sunet. Există un limbaj al gesturilor, altul al mirosurilor etc. De pildă, cîinele își marchează prin miros «teritoriul», lupii au un cod al mișcărilor urechilor, cozii și fălcilor, furnicile par să comunice între ele prin atingerile antenelor. Este posibilă o comunicare om-animal?

O mare surpriză a reprezentat pentru oamenii de știință constatarea, făcută nu cu mulți ani în urmă, că delfinii sînt în stare să «comunice» între ei într-o măsură uluitor de complexă. Înregistrările au scos la iveală o serie de clănțănituri, folosite pentru reperare, și numeroase tipuri de șuierături, care traduc stările emotive sau însoțesc anumite activități (jocurile, alimentația etc.). Se pare chiar că modulațiile strigătelor și diversitatea lor sugerează adevărate dialoguri și transmiterea unor mesaje. Dintre numeroasele fapte tulburătoare semnalate de oamenii de știință, să amintim doar cîteva.

.O navă de cercetări întîlnește un grup de delfini; unul singur se apropie, îi face ocolul, apoi se întoarce la grup; aici se naște o «discuție» vie, după care delfinul-cercetaș se întoarce de cîteva ori; după o lungă deliberare, grupul hotărăște că nu e nici un pericol și trece liniștit mai departe...

...Un grup de rude apropiate ale delfinului (Orcinus Orca) face concurență pescarilor, decimînd peștii; flotila cheamă în ajutor niște canoniere și un delfin este ucis. După aceea, delfinii nu se mai apropie de canoniere, dar continuă să înoate liniștiți în jurul pescadoarelor. Or, canonierele semănau perfect cu pescadoarele, singura diferență fiind micul tun de la prova canonierelor. Delfinii să fi făcut oare legătura între tun și pericol? Și chiar să-și fi comunicat imediat între ei această informație? Dar formarea unui reflex condiționat ar necesita numeroase repetări; să tragem concluzia că delfinii au raționat?

Alte exemple dovedesc «soluționarea» de către delfini a unor situații și mai complexe, cum ar fi acționarea simultană de către două asemenea animale, separate de un ecran opac, a unor pîrghii.

Creierul unui delfin cîntărește în medie 1 700 g în vreme ce al unui om este de 1 500 g, iar al unui cimpanzeu de 340 g Greutatea creierului în sine nu este însă semnificativă. Raportînd-o la masa totală, în cazul omului creierul reprezintă 2% din greutatea corpului, cel al delfinului 1,2%, iar cel al cimpanzeului 0,7%. Totuși, după cercetările unui celebru neurofiziolog, delfinii vorbesc cu adevărat între ei iar faptul că nu reușim să-i înțelegem se datorește complexității limbajului lor, plasat în bună parte în domeniul ultrasunetelor.

În general, animalele nu-și transmit decît informații de actualitate; *acum* e pericol, *acum* am găsit hrană, *acum* trebuie să fugim. Acesta nu constituie decît un mod de informare pur afectiv, care exprimă doar intențiile și emoțiile indivizilor și nu poate servi la exploatarea unor situații noi. După cum arată alți cercetători, fiecare individ dintr-o specie (un cîine, o pisică, o găină) se naște cu «un cod de semnale», pe care-l folosește fără intenția conștientă de a influența un semen, ci automat, atunci cînd instinctul îl avertizează. De altminteri, oamenii înșiși au acest limbaj primordial, instinctiv: strigătele sau gesturile ce însoțesc mînia, teama, plăcerea, alimentația.

Care este, în acest caz, situația delfinilor? Creierul lor pare mai dezvoltat decît cel al maimuțelor. Doctorul F.W. Reysenbach din Haan (Olanda), care a efectuat un studiu foarte complex asupra delfinilor, trage următoarea concluzie: «Dată fiind dezvoltarea creierului delfinilor, utilizarea cuvintelor și limbajului într-un grad necunoscut la alte animale — cu excepția omului — este foarte probabilă».

Deocamdată, avem doar indicații asupra inteligenței foarte vii a delfinilor și asupra faptului că aceste animale izbutesc să comunice între ele, rezolvînd uneori probleme dificile. Cum reușesc să facă aceasta? Cercetările sînt încă în curs. Poate că în curînd vom putea susține adevărate dialoguri cu aceste animale acvatice. Și cine știe, n-ar fi exclus ca delfinii să ne aducă la cunoștință o sumedenie de fapte noi, încă ignorate, în legătură cu natura și viața!

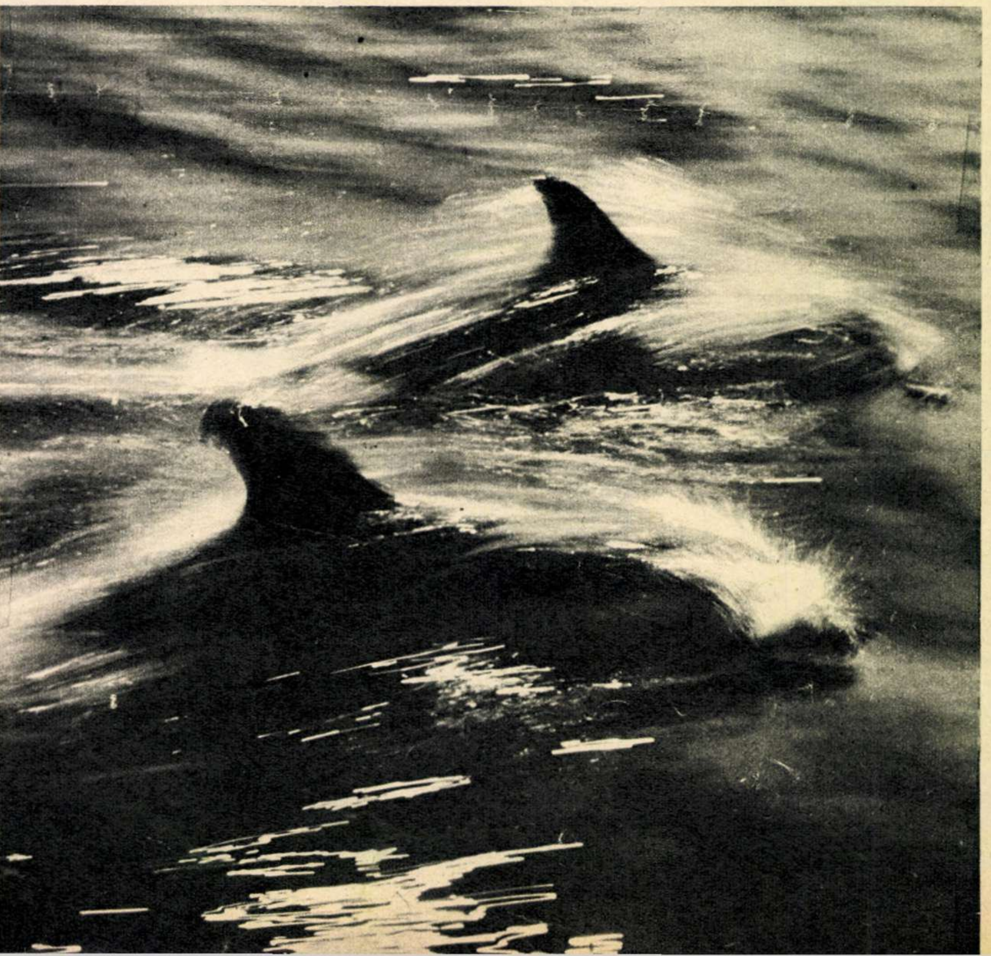

PLANTE MELOMANE?

Cobra se înalță fascinată la sunetul fluierului. La fel par să reacționeze, dar într-o perioadă mai îndelungată de timp, unele plante. Cîteva varietăți de grîu se dovedesc a fi deosebit de «receptive» la «Rapsodia în albastru» de Gershwin, de pildă. A dovedit-o practic, nu de mult, un cultivator din Illinois (S.U.A.), care a reușit să obțină în acest fel o recoltă nesperat de bogată. Să tragem concluzia că nu va trece mult timp și în arsenalul agricultorilor va apare, alături de tractoare, superfosfați, insectofungicide și o altă unealtă... discoteca?

Omul poate comunica cu ceilalți semeni, dar și cu alte viețuitoare? Astfel de fenomene stau încă în atenția unor savanți reputați.

De mai mulți ani, un botanist din India, prof. T.C.N. Singh, a urmărit efectele muzicii — ale sunetelor armonioase, cum îi place să precizeze — asupra plantelor. El a ajuns la concluzia — reieșită în urma multiplelor observații, cercetări și experiențe practice făcute — că grîul reacționează în mod deosebit la sunetele... armonioase. Grîul germinează și crește mult mai repede — spune el — în acompaniamentul și tonalitățile vioarei și flautului.

În Canada, biologul Pearl Weinberger își continuă seria interesantelor sale investigații. Alegînd terenuri ce întrunesc condiții optime — de lumină, temperatură, umiditate — el seamănă pe ele semințe de grîu umflate de apă. Adaugă acestora și o ambianță sonoră — constînd din emisii continue de sunete cuprinse între 5000 și 12 000 cicluri pe secundă. Ce a constatat? Că grîul — tot grîul! — manifestă «preferințe» față de mesajul sonor. Acesta favorizează creșterea plantelor cu 300% față de specimenul de control (cultivat în condiții normale). Se înregistrează și un belșug de spice (de 4 ori mai multe). La limita maximă experimentată (frecvența de 12 000 cicluri/sec) se obține încă un spor de cca 20–50%...

Acestea sînt faptele. Dar explicațiile? Una dintre ipoteze, cea mai răspîndită, pare să fie aceea că energia sonoră produce fenomene de rezonanță în celula plantei, modificîndu-i sensibil procesele metabolice. Și că, deci, această energie sonoră poate influența creșterea și maturizarea plantelor, ca și legarea lor într-un rod mai bogat. Constatarea acestor forme de comunicare este de natură să creeze posibilitatea transformării «dialogului» într-o tehnologie inedită, capabilă să asigure creșterea recoltelor.

N-ar fi exclus ca, pe măsură ce procesele se vor elucida, să se constate anumite condiționări chiar în raport cu «stilul» mesajului sonor sau al compozitorilor. Nu este exclus, totodată — se și prevăd experimentări, în unele ferme agricole — ca agrotehnica viitorului să furnizeze un nou «auditoriu», pentru un tip nou de «concerte», în lumea tăcută a plantelor.

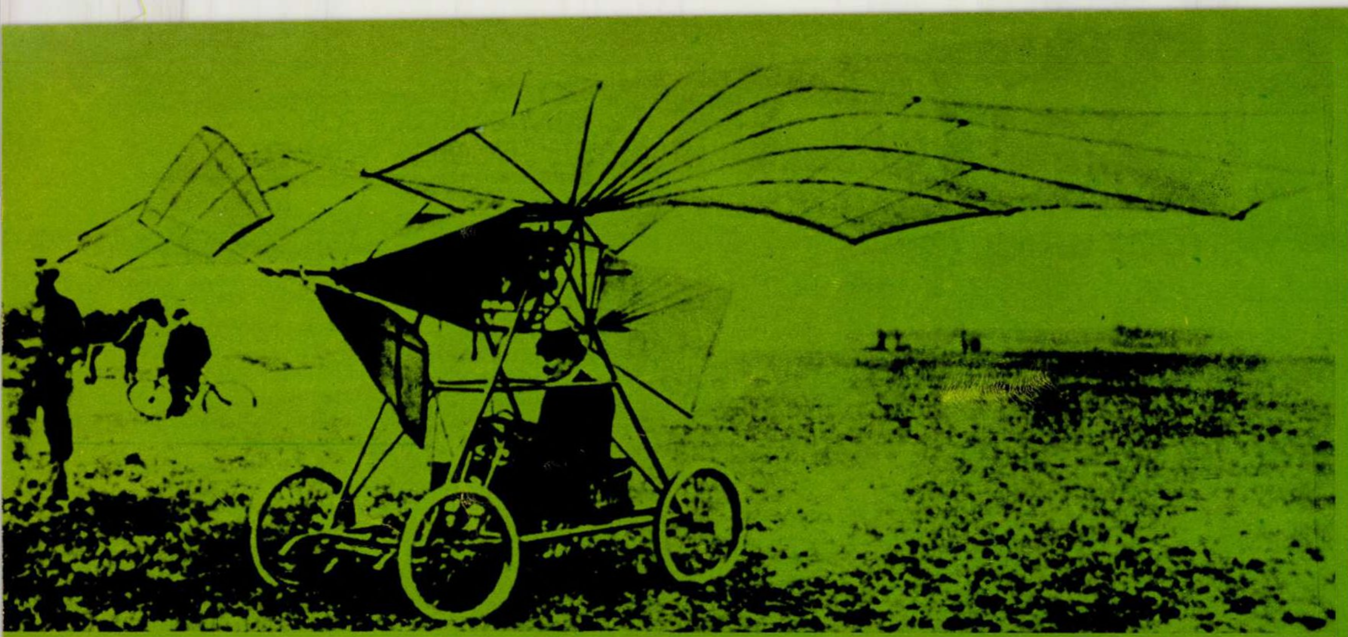

Avionul «Vuia nr. 1» avînd la bord pe constructorul său.

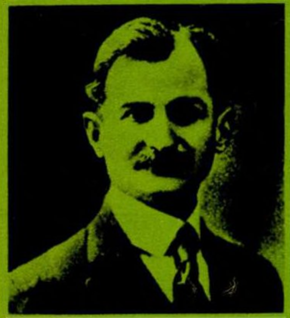

VUIA,

UN MARE CUTEZĂTOR AL VEACULUI

În cadrul programului marilor aniversări culturale alcătuit de UNESCO, anul acesta s-a sărbătorit centenarul nașterii pionierului aviației mondiale TRAIAN VUIA, cel care la începutul acestui secol a deschis drumul navigației aeriene cu aparate mai grele de cît aerul, propulsate de mijloace proprii de bord, punînd astfel bazele zborului mecanic, al aviației propriu-zise. Cu cît inaintăm în timp și asistăm la uluitoarele performanțe ale avioanelor moderne, ale supersonicelor care zboară cu peste 2 500 km/oră, cu pasageri la bord, înțelegem mai bine dimensiunile geniului creator al lui Traian Vuia, valoarea performanței realizate de al său «aeroplan-automobil» în ziua istorică de 18 martie 1906.

Dar să facem o succintă incursiune în biografia acestui mare cutezător al secolului. S-a născut cu 100 de ani în urmă, într-o comună de deal din Banat, Surducul Mic. Era un copil cu păr bălai, tăcut, cu limpezimea cerului în ochi. Părinții nu prea știau ce să spună de băiatul ăsta: ori sta pierdut cu ochii la ulii sau berzele ce se roteau pe cer, ori meșterea la mori de apă și la niște zmee mari, cu care uimea pe copiii de-o vîrstă cu el.

«Oare numai păsările pot să zboare? Doar omul e mai cu minte ca păsările»... își amintea, mai tîrziu, un contemporan cuvintele lui Traian.

Dar copilăria-i copilărie... Vuia a plecat la liceu la Lugoj, apoi la Politehnica din Budapesta. Nu putea să frecventeze însă cursurile de zi și renunță. Se înscrie la drept, reveni în Banat și se angajă la diferite birouri spre a-și cîștiga existența. Se prezenta doar la examene, la facultate. Uitase oare de visurile copilăriei? Dimpotrivă. Nu mai făcea zmee, dar construia un fel de păsări mecanice cărora le punea drept inimă niște răsuciri de cauciucuri numai de el înțelese și cu care îi uimea pe colegi și pe profesori.

Vuia însă nu mai era copil să se încînte de jucării. Modelele pe care le construia erau obiecte de studiu. Terminase Facultatea de drept cu cea mai înaltă distincție. Studiase tot ce se găsea în biblioteci cu privire la progresele aviației, dar era prea puțin. În lungi nopți de muncă a proiectat un aparat de zburat pe care l-a numit aeroplan-automobil. Punîndu-i un motor de cauciuc, modelul zbura excelent, ceea ce i-a adîncit convingerea că se poate construi un aparat de mărime corespunzătoare care, avînd un motor bun, se va înălța, purtînd un om la bord. Dar cine să-l ajute pe acest tînăr tăcut și necunoscut?

Vuia a plecat la Paris. Aici, atmosfera era mai tulbure de cît se aștepta. Pasionații zborului — savanți, mari constructori, proprietari de mari mijloace materiale — se împărțiseră în două tabere: prima, cuprinzînd marea majoritate, susținea că viitorul este al baloanelor, aparate mai ușoare decît aerul, care zburau în toată legea, iar cealaltă — mult mai puțin numeroasă — era tabăra susținătorilor «mai grelelor de cît aerul». În această situație, nu este de mirare că atunci cînd Traian Vuia a înaintat Academiei de Științe franceze proiectul său de «Aeroplan-automobil» (16 februarie 1903) i s-a răspuns: «Realizarea problemei zborului cu un aparat mai greu decît aerul este o himeră...»

Victor Tatin, un mare specialist al vremii, i-a spus lui Vuia: «Nu a fost construit încă un motor capabil să ridice în aer un aparat de zburat». «Am să construiesc eu acest motor», a răspuns Vuia. Și l-a construit, un motor acționat cu vapori de anhidridă carbonică. Despre acesta, revista «La Nature» din 11 august 1906 scria: «Această nouă utilizare a motorului cu vapori este extrem de interesantă și constituie una din principalele originalități ale invenției lui Vuia»...

Traian Vuia și-a construit «aeroplanul-automobil» (1903-1905) cu ajutorul unei colecte publice făcută printre locuitorii Lugojului. Totul era nou la acest «aeroplan»: forma aripilor, motorul, trenul de aterizare (pentru prima dată în lume se foloseau roțile cu pneuri la avioane — ca la bicicletă), elicea. Noutatea acestui aparat a uimit în asemenea măsură, încît un tehnician care-l transporta din hangar la cîmp, a spus, fără să știe că Vuia îl aude: «Acest om este nebun de-a binelea dacă își închipuie că poate zbura cu o astfel de umbrelă».

«Pînă la Vuia nimeni nu experimentase un astfel de vehicul cu tracțiune aeriană. La începutul anului 1906 nu se construise și nici nu se pomenea măcar de o mașină de zburat analogă», scrie Gh. Lipovan în cartea «*Traian Vuia — realizatorul zborului mecanic*».

A venit ziua de 18 martie. Programul încercărilor era încheiat. Aparatul a fost dus pe drumul ce ducea la Montesson, lîngă Paris. Vuia a urcat la comandă. Bătea un vînt ușor. Motorul a fot pus în plin, aparatul a început să ruleze și după 50 m s-a desprins de pămînt. *«Suplețea mașini cu vapori s-a arătat în toată eleganța ei»* (Revista «L'Aerophile», aprilie 1906). Presa a răspîndit vestea în întreaga lume. *Zborul de la 18 martie «a trezit bătrîna Europă».*

Traian Vuia a rămas același om modest care și-a desfășurat preocupările pe cele mai diverse planuri.

A adus o importantă contribuție la programul elicopterelor, este inventatorul cazanului de aburi ce-i poartă numele — un generator de aer cu ardere în cameră închisă — este deschizător de drum nou pentru mașinile termice. La acestea se adaugă activitatea sa pe tărîm politic, Traian Vuia fiind unul dintre marii luptători pentru libertate națională și progres social.

Ca și Aurel Vlaicu, ca și Henri Coandă, părintele aviației cu reacție, sau G. Constantinescu, creatorul sonicității, Traian Vuia a dovedit lumii ceea ce este capabil să creeze în domeniul tehnicii geniul poporului nostru.

VIOREL TONCEANU

(urmare din pag 6)

EXECUȚIA

de pași. Șeful siguranței își privi din nou ceasul brățară.

— Este ora patru, spuse el, ridicîndu-se de pe scaun. Vin să te ia... Și adăugă, fixîndu-l lung pe condamnat: Deci, nu uita. O sfîrșeală... o amețeală... Soarele și moartea nu pot fi privite fix... Este clar, nu?

Șeful siguranței dădu santinela la o parte și se precipită afară din celulă, încrucișîndu-se pe culoar cu garda militară care se îndrepta spre celula tînărului condamnat la moarte.

În curtea închisorii, generalul Mîndroiu sosise și-acum aștepta, înconjurat de o suită de ofițeri. Plutonul de execuție stătea aliniat undeva în fața lui.

— Bună dimineața, domnule general, spuse Cristescu, apropiindu-se de el, în vreme ce-și tampona obrajii cu o batistă. Cred că ideea dumneavoastră a fost excelentă...

Generalul întoarse brusc capul spre el și întrebă sec:

— A acceptat?

Șeful siguranței continua să își tamponeze obrajii asudați cu batista:

— Din fericire, condamnatul nu știe că cei trei tovarăși ai săi au fost arestați. Avem într-adevăr șansa să aflăm numele comuniștilor pe care-i căutăm. Gestul șefului lor, de a cădea în genunchi în fața plutonului de execuție, le va slăbi rezistența. Vor ceda! O cursă psihologică excelentă, domnule general.

Generalul făcu un gest cu mîna înmănușată.

— Totul este ca acest fanatic să nu observe aparatul de filmat.

— Reflectoarele îl vor orbi, domnule general. Nici o grijă, condamnatul nu va vedea nici aparatul și nici operatorul. Și adăugă, strigînd:

— Aprindeți reflectoarele!

Lamele ascuțite și vibrante ale cîtorva reflectoare luminară orbitor zidul ciuruit de gloanțe.

Tînărul utecist condamnat la moarte se apropie de zid, încadrat de garda militară.

Rămas singur, păru o clipă orbit, zăpăcit de lumina reflectoarelor. și-apoi păru că se înalță ca într-un zbor, cu mîinile bandajate întinse de-a lungul trupului.

Undeva în hăul orbitor de lumină răsună o comandă.

Închizătoarele armelor clănțăniră metalic.

Susurul ușor, abia auzit, al unui aparat de filmat răsună undeva, dincolo de perdeaua de lumină.

— Atențiune, pluton! răsună vocea rece și cavernoasă a ofițerului. La ochi, arm'!

Generalul aștepta. Cristescu aștepta. Aparatul de filmat susura undeva ușor. Abia auzit.

Părînd că își trage pumnii sub bandajele murdare, tînărul utecist își ridică deodată bărbătește capul și strigă cu voce de tunet ce păru să cutremure clădirea întunecată a închisorii militare:

— Moarte fasciștilor! Trăiască Partidul Comunist Român!

Ofițerul care comanda plutonul se întoarse cu un aer zăpăcit spre general. Strigă aproape mînios:

— Foc!

Se auziră cîteva pocnete seci, ca de vreascuri rupte. Un fîlfîit de porumbei speriați străbătu curtea închisorii, apoi liniștea grea, de plumb, învălui totul.

COMOARA LOCOTENENTULUI BALICA

MISTERIOASE EVENIMENTE NOCTURNE (2)

ROMAN FOILETON
DE LEONIDA NEAMȚU

ILUSTRAȚII:
VINTILĂ MIHĂESCU

PICASE TOCMAI ORA GREIERILOR. Ei ferăstruiau cu nepăsare. În pofida neînsemnatului amănunt că iarna totuși scîrțîia nu la foarte mari distanțe. Un vîrtej de frunze se abătu peste noi, ca din senin. Vă interesează poate din ce se compune îmbrăcămintea unui fachir? Păi, să vedeți, Okohoro al nostru purta pantof galben. Să fie acesta un semn distinctiv? Gulerul său era alb, larg și răsfrînt peste haina neagră. Deși alb, gulerul acesta mi se păru puțin cam sinistru, n-aș putea să explic de ce.

— De fapt, dădu explicație fachirul circului «Arabella», cu vocea sa atît de frumos modulată, numele meu nu e Okohoro, ci Turturică. Okohoro e pseudonimul de artist. Cine te ia în serios dacă te cheamă Turturică? Serviți, băieți!

Și ne întinse o pungă cu bomboane mentolate. Apoi ne dărui două bilete «de favoare», două cartonașe albastre ștampilate, invitîndu-ne să venim a doua zi seara să-l vedem în reprezentație și flutură ușor mîna, zicînd «bai-bai». Mi-am scos din gură bomboana mentolată pe care o luasem doar din politețe și am învîrtit-o între degete, cleioasă și călduță, întrebîndu-mă ce să fac cu ea. Maestrul Okohoro se îndepărta încet, cu mers de crab îngîndurat. Ce o fi vrut cu noi, și unde auzise el de Ionică Balica?

Ne-am culcat destul de tîrziu, după ce am întors pe față și pe dos problema. Incercasem să-l întreb pe afurisitul de fachir, jucînd în continuare rolul lui Ionică, cine i-a vorbit de mine, însă el părea surd de urechea aia și trăncănea de zor despre frumusețea vieții de artist de circ. «Dacă vrea să ne angajeze ca ajutoare?» răsuci Ionică — cel veritabil — o întrebare, înainte de a adormi.

Trecuse mult de miezul nopții cînd Azor M. Azor, dulăul nostru din curte, începu să latre ca nebunul. Are o voce groasă și mare și fiece hămăit al său aducea a împușcătură. Am sărit amîndoi din pat în aceeași secundă și ne-am repezit la fereastră. Curtea părea pustie, doar Azor o traversa în diagonală în salturi, continuînd să latre furios.

— Aprinde lumina! șopti urmașul locotenentului Balica, și din tremurul glasului nu era greu să deduci cît e de speriat.

— Ba nu! făcui pe curajosul, deși nu mă simțeam nici eu în apele mele. Dacă aprind lumina, devenim ținte sigure!

Ce fel de ținte, și pentru cine, nu mă întrebați!

Azor M. Azor tăcu pe neașteptate și atunci toate zgomotele suspecte din interiorul clădirii năvăliră în auzul nostru. Casa asta, mai înainte a fost un fel de hotel. Are parter, două etaje, nenumărate scări. După război, cum locuințele noastre au fost distruse, aici ne-am mutat. O parte din camere sînt încă pustii.

Scările din interior sînt din lemn iar dacă noaptea se întîmplă să n-ai somn, le auzi pe toate cum se răsucesc și oftează. Pînă la urmă n-am rezistat, am coborît în curte unde Azor mai tremura de enervare, De-ar fi putut vorbi să-mi spună și mie cauza! Vreo pisică — Izabela poate — îi aruncase nisip în nară? Am ciocănit c-un bolovan la ușa bătrînei doamne Cenescu și ca prin miracol am reușit s-o trezesc.

— Doamnă! A fost cineva în vizită la dumneavoastră?

— Vrei bere? La ora asta?

— Ați auzit vreun zgomot suspect? Pe Azor l-ați auzit lătrînd?

Ei, asi, cum să audă? Toată cavaleria mongolă din vremea lui Ginghis Han să se fi scurs prin camera ei, și tot n-ar fi stiut nimic!

— N-am nevoie de doctor, ce v-a apucat!

— Da' cine zice de doctor? Noi căutăm niscaiva hoți.

— Mîine dimineață am să fierb magiun...

Și uite, după această conversație înviorătoare, în cadrul unei scurte ședințe, eu și cu Ionică Balica am decis în unanimitate de voturi că e totuși cazul să ne întoarcem la somn. Ceea ce și făcurăm. Pe scări n-am întîlnit nici un bandit, totul părea cuminte și la locul lui, fapt care ne întări convingerea că bravul nostru Azor M. Azor avusese neșansa unui coșmar. Patul lui Ionică e pe muchea nordică a odăii, al meu, dimpotrivă, aproape că atinge Polul Sud cu tăblia. Înainte de-a ațipi mai avurăm o conversație despre cămilă, despre diferența dintre cămilă și dromader și despre guma arabică, de ce-i zice așa, e din Arabia? Apoi, Balica făcu una din propunerile sale surprinzătoare, să construim un aparat pentru prinsul și valorificarea muștelor și în sfîrșit se apucă să sforăie subtire, pe-o nară.

Înainte de a urma distinsul exemplu, mai trecură vreo cinci minute, interval în care m-am gîndit la cel putin cinci milioane de lucruri. Noaptea, pe întuneric, gîndurile-s mult mai lunecoase, am observat mai de mult. În interiorul clădirii scările conversau între ele, ca totdeauna. Și asta am observat, ziua scările tac, doar pe întuneric se apucă să trăncănească. E un obicei destul de infect și mai ales inexplicabil.

Mai întîi am auzit-o pe aia de jos, dintre parter și pivnița de lemn, dînd glas suratei în care se sprijină podul:

— Ce faaaaci? Vreo mișcare pe undeva?

Uite cum îl imită pe Ionică!

— Nici o mișcare, răspunse aia de sus, dar mă mănîncă treapta a doua și a șaptea.

— Scarpină-te! rîse scara de jos.

— Cum?

— Am să-ți trimit eu o pisică să te scarpine, interveni în discuție scara dintre cele două etaje.

— Ai o pisică? se miră altă scară, nu știu exact care.

Pe urmă, probabil ca urmare a acestei conversații, mi se păru că aud pași moi, aproape imperceptibili, suind cu grijă. Puteau fi ai mîței noastre Izabela. Dar dacă erau ai unui răufăcător ce se pitise pe undeva, iar noi nu-l observasem?! Am stat în plină încordare încă vreo două trei minute, pe urmă mi-a venit somnul.

Cadranul ceasului deșteptător de pe noptieră arăta ora două cînd o forță misterioasă mă ridică brusc.

— Ionică!

Nici un răspuns.

— Ionică, ce se întîmplă?

La drept vorbind ce se întîmpla?

Liniște mare, chiar și scările tăcuseră. Dulăul Azor M. Azor tăcea mîlc în cușcă, nici o umbră nu se strecura pe lîngă pereți, și totuși...!

Dintr-un salt am fost lîngă patul celălalt și mi-am dat seama că urmașul locotenentului Balica dispăruse!

— Ionică! urlai pe fereastră, sperînd că amicul e jos, apucat subit de vreo crampă, dar singurul care se alarmă fu Azor. Începu să mîrîie. Am coborît în goană scările, cu care ocazie era să-mi rup gîtul de vreo șaptesprezece ori. La gura pivniței două mici flăcări verzi mă pironiră cu atîta intensitate încît pămîntul fugi de sub mine... «O, Izabela!», oftai, dîndu-mi seama în ultima clipă că nu e decît blînda noastră mîță. Am aruncat o privire în lungul străzii și mi se păru că deslușesc două umbre, cotind-o la dreapta. Am alergat într-acolo. Cînd am ajuns la crucea drumului nu se mai vedea țipenie nicăieri. Înapoindu-mă, am ciocănit iarăși, de data asta cu o cărămidă, în ușa doamnei Cenescu.

— Doamnă! Ionică a dispărut! Ce se întîmplă? Nu știți nimic?

— Nu vreau bere! Ce, ești nebun?

Nu am avut nimic altceva mai bun de făcut decît să-mi cer scuze, pe care ea tot nu le înțeleg, să mă așez pe o piatră și să plîng nițel. Dar apoi un gînd îmi șopti că pentru plîns am vreme oricînd. Mi-am schimbat locul, m-am suit pe butoiul cel mare și am examinat cu seriozitate situația.

(va urma)

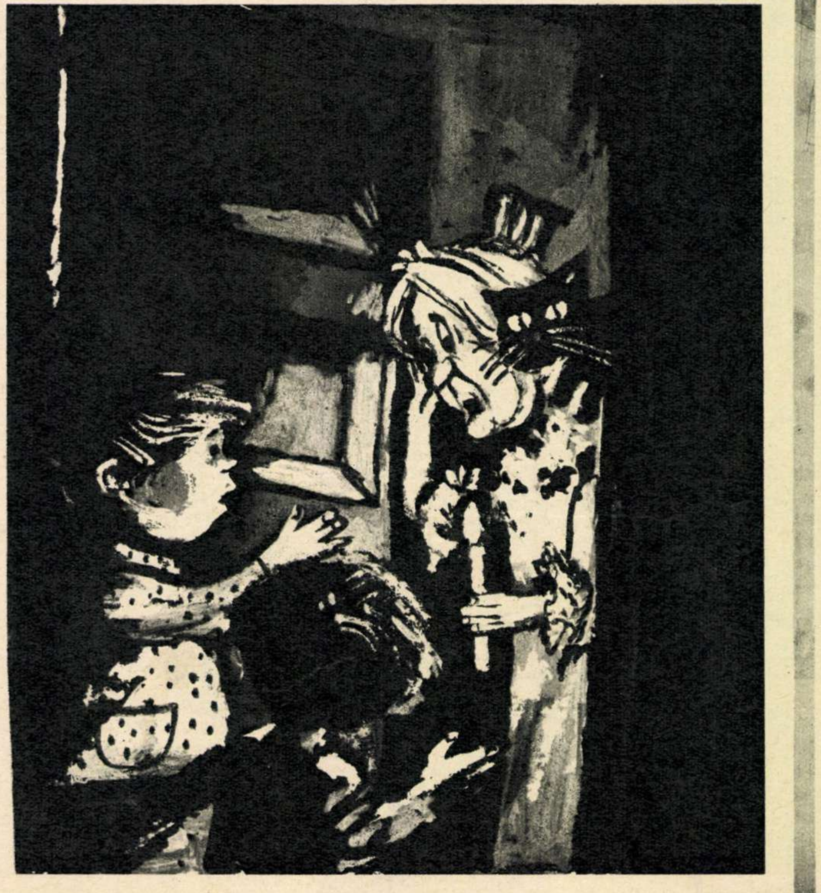

JURNALUL OLGUȚEI

Mariana Matache, Leordeni, Iași. Îmi scrii foarte indignată despre comportarea băieților din clasa ta. Și îmi înșiri toate «calitățile» lor: «gălăgioși, vorbesc extraordinar de urît, nepoliticoși cu fetele, obraznici».Spui că i-ai amenințat de cîteva ori că te vei adresa tovarășei comandant-instructor. Cred că și voi, fetele, aveți partea voastră de vină. De ce nu discutați cu ei altfel, prietenește și apoi dacă nu ajungeți la nici o înțelegere adresați-vă tovarășei comandant-instructor. Organizați, de pildă, o adunare în care să puneți problema colectivului clasei voastre: «Este sau nu clasa voastră un colectiv unit?» De ce această dezbinare? Să-și spună și băieții cuvîntul și apoi veți lua hotărîrile necesare.

Elena Popa. Ești o pasionată culegătoare de folclor și mi-ai trimis chiar cîteva poezii populare culese din satul Săpînța (Maramureș). Le rețin pentru un viitor număr scris și ilustrat de cititori. Răspund dorinței tale de a coresponda pe teme de literatură cu alți pionieri publicîndu-ți adresa: **Elena Popa — str. Carpați — nr. 112,Piatra Neamț.** Despre pasiunea ta pentru teatru vom discuta într-o corespondență personală în care te voi sfătui ce trebuie să faci.

Delya B.—Caraș-Severin. Într-un număr viitor vom publica modelele de cusături naționale, care te interesează. Cît privește disputa cu băieții din clasa voastra te sfătuiesc să citești răspunsul adresat Marianei Matache.

Și acum vă fac cunoștință cu cea mai mică dintre prietenele mele, pioniera **Elena Silvia Drăguț** de la **Școala generală Săpunari, județul Argeș,** care mi-a trimis această fotografie

Olguța

ENIGMA NR. 4
DISPARIȚIA DOCUMENTELOR

RĂSPUNS . . . .
NUMELE . . . .
PRENUMELE . . . . CLASA
ADRESA . . . .

Pionierul Radu era, într-adevăr, emoționat. Nu-i venea să creadă că merge cu mama sa la serviciu. Era dactilografă-secretară la cabinetul directorului unei întreprinderi. În tramvai, pe stradă totul părea că e sărbătoare. De aceea, RADU nici nu simți cum soarele îi îmbujora obrajii.

Ajunseseră la cabinetul directorului. Radu se minuna de curățenia încăperii, de ordinea din biroul de lucru al mamei sale. Nici măcar un fir de praf nu zări.

— Așa găsești în fiecare dimineață? o întrebă el pe mama sa.

— Afară de perioada cînd tovarășa Florica pleacă în concediu. Atunci vine o altă femeie de serviciu, face și ea curățenie, dar nu prea. Florica are un obicei al ei. De fiecare dată, fără excepție, după ce șterge praful, dă cu mătura sau folosește aspiratorul în așa fel încît covorul rămîne ca suprafața unei ierbi necălcate.

După ce puse geanta pe măsuța unde se afla mașina de scris, mama lui Radu apăsă pe clanța ușii capitonate de la biroul directorului. Dar, chiar în clipa aceea, se auzi zbîrnîitul telefonului. Ușa se deschise pe jumătate. Curios, Radu se postă în prag să admire eleganța încăperii. Deodată, mimica feții lui căpătă o înfățișare gravă. La telefon era chiar directorul, care-i spunea secretarei că va sosi peste o jumătate de oră. Terminînd convorbirea, mama lui Radu se apropie de el.

— Ce vrei să faci? o întîmpină Radu.

— Să deschid ferestrele. Nu vezi că sînt închise? Dar ce-i cu mutra asta acră?

— Aici s-a întîmplat ceva. Te rog să nu intri. Poți să-mi răspunzi la cîteva întrebări?

— Ești nostim, Radule. Vii pentru prima dată aici și...

— Cred că e ceva grav. Așa că, nu avem timp de pierdut. Directorul ține documentele în fișet?

— Cum să nu. Nu vezi că are și sigiliul pus? E intact.

— Cînd a făcut curățenie Florica?

— **Ieri, pe la orele 14,00.** Dupa **ea n-a mai intrat nimeni în** biroul directorului.

— Ești sigură?

— Mai mult decît atît. Dar, parcă scrumiera e deranjată puțin de la locul ei... Pot să mă duc să văd mai bine?

— E inutil. Intrînd, ai face un deserviciu echipajului «Neînfricații».

Prin telefon, Radu îi comunică căpitanului Dumitrescu situația. Acesta îi mulțumi pentru cele relatate, precizîndu-i: «Azi-noapte l-am reținut pe spionul Herdon cu documente secrete asupra sa. Deocamdată nu ne-a declarat de unde le-a sustras».

După zece minute, Radu a fost chemat la telefonul din biroul mamei sale. Dumitrescu i-a transmis: «Nu lăsa pe nimeni să intre în biroul directorului. Herdon a recunoscut că de acolo a sustras documentele. Voi sosi imediat la fața locului».

VALERIU IVAN

Vi se cere să scrieți pe talonul nr. 4 ce anume a sesizat Radu în biroul directorului.

Păstrați talonul. **Ne veți trimite toate taloanele la încheierea concursului.**

eficace și de temut centru atacant al echipei noastre, golgeterul ei, juca în echipa în care l-am descoperit noi pe postul de... portar. Și ce mai portar! ...A fost destul însă să-l vedem cum degajează mingea, cum nu se poate abține și mai driblează și el în careu pe cîte unul dintre adversari ca să ne dăm seama că băiatul își cam greșise... meseria. Și, fără să stăm prea mult pe gînduri, într-un meci de antrenament l-am înlocuit în poartă cu altcineva și i-am dat posibilitatea să joace unde vrea și unde-i vine mai bine. Și Marian și-a găsit atît de repede locul și s-a simțit atît de bine ca centru atacant, încît a părăsit definitiv poarta. Cam tot așa s-au petrecut lucrurile și cu Nicolae Vărășteanu, care din mijlocaș s-a metamorfozat peste noapte în portar, cu Aurel Tudor, care din extremă stîngă s-a transformat în fundaș. Și tot așa mai departe...

SURPRINDE-ȚI ADVERSARUL ȘI L-AI ÎNVINS PE JUMĂTATE!

Cine nu știe ce rol mare joacă surpriza în înfrîngerea adversarului, în obținerea victoriei. Și dacă față de echipele din satul nostru nu prea mai aveam secrete și după un timp orice luare a lor prin surprindere era exclusă, în schimb pe cele din Budești, Herăști, Buciumeni, Crivăț, Aprozi și alte asemenea localități de prin împrejurimi, le-am făcut, cel puțin odată pe fiecare, să... împietrească pe teren precum vițelul în fața porții noi. Cum realizam o asemenea performanță? Printr-un procedeu deosebit de eficace: schimbînd brusc, uneori după pauza dintre reprize, alteori chiar în timpul desfășurării meciului, înaintarea cu apărarea.

La prima vedere, lucrurile par cît se poate de simple și posibil de-a fi realizate de oricine. Dar nu-i deloc așa. Dimpotrivă, cine se pricepe cît de cît la fotbal, cine știe ce-i aceea o echipă și cum funcționează ea, va înțelege că-s deosebit de complicate. Nu-i cîtuși de puțin ușor să-l muți pe cutărescu de pe postul de fundaș pe acela de înaintaș și să dea cel puțin același randament în noua situație ca și-n cea veche. Că dacă ar fi simplu și ușor, toți ar proceda așa, pînă și echipele din divizia A. Pentru noi însă, care — după cum v-am spus —, ne reprofilaserăm, jucînd în cadrul «Flamurei pionierești» pe cu totul alte posturi decît fuseserăm pînă atunci obligați de diverse împrejurări, lucrul acesta, deși greu, era posibil totuși. Și l-am pus în practică ori de cîte ori am avut prilejul. Cum ne pica pe mînă o echipă cu care nu mai jucaserăm sau care ne cunoștea încă prea puțin, cum schimbam înaintașii, imediat ce oboseam, cu fundașii odihniți. Și, de regulă, după manevra asta, golurile începeau să... curgă în poarta adversarilor noștri.

DE CINEVA NE TEMEAM TOTUȘI...

Ați auzit, desigur, vorbindu-se despre campioni de box, deosebit de puternici și de curajoși, pe care însă apariția unui șoricel îi face să transpire de teamă. Ei bine, ceva asemănător s-a petrecut și cu noi.

De ce n-am spune-o (acum, în calitatea noastră de campioni, riscul de-a ne crede înfumurați este mai mic), ca fotbaliști nu prea ne temeam de nimeni. (Așa se și explică îndrăzneala noastră de-a juca nu numai cu echipe compuse din jucători de vîrsta noastră, ci și cu altele, formate din elevi mai mari, de studenți sau, așa cum v-am mai relatat, din tați și unchi. E adevărat, meciurile acestea, mult mai grele decît cele obișnuite, nu contau pentru competiție, dar nu ne dădeam în lături de la ele deoarece constituiau pentru noi niște excelente antrenamente). Uneori pierdeam, de cele mai multe ori însă învingeam și, una peste alta, bilanțul era pozitiv pentru noi . Nu prea ne temeam de nimeni.cu o mică excepție: aceea a echipelor de fete.

Ni se pare că v-am mai spus, că-n satul nostru s-au format și două asemenea echipe — «Miorița» și «Doina Argeșului». La început ne-am bucurat mult, sperînd că vom avea în ele niște adversari ușor de depășit, care ne vor aduce numai bucurii (mai precis, numai puncte în clasament). Curînd însă bucuria ni s-a transformat în... teamă. După cîteva meciuri amicale, în care — vă șoptim ușor, la ureche —, am mîncat bătaie în toată legea. Cum, în ce fel, din ce motive, n-am putea să vă spunem (de fapt povestea asta a rămas și pentru noi un adevărat mister). Noroc însă că în drumul nostru spre Cupa «Cutezătorii» nu ne-am bazat numai pe picioare, ci și pe... cap. Drept care, prima idee bună care ne-a venit a și fost pusă în practică. Așa se face că, de unde pînă atunci încercasem să profităm de faptul că regulamentul competiției nu prevedea în mod expres că meciurile trebuie să se dispute numai între echipe de băieți, și să jucăm și cu fetele ne-am răsucit brusc cu 180 de grade, susținînd contrariul, anume că băieți fiind nu puteam să jucăm cu fetele, că am fi fost avantajați față de alte echipe din țară. Și-n felul acesta am reușit pînă la urmă să le fentăm pe fete, punîndu-ne la adăpost de orice surpriză...

(va urma)

VASILE MATEI
Căpitanul echipei «Flamura pionierească»

O EDIȚIE SPECIALĂ „Cutezătorii" pentru fiecare unitate de pionieri?
CÎND ? CUM ?
Amănunte, ÎN NUMĂRUL VIITOR!

Cutezătorii 43

ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII NR. 1
OFICIUL POȘTAL 33 — BUCUREȘTI
CĂSUȚA POȘTALĂ 4132
TELEFON 17 60 10 int. 1458

Redactor șef: MIHAI NEGULESCU
Redactor șef adjunct: OVIDIU ZOTTA
Secretar general de redacție: IOAN DONCA

Administrația: Editura Scînteia. Tiparul C.P.C.S.

ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ

CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE ÎNTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA» SERVICIUL IMPORT-EXPORT PRESĂ BUCUREȘTI — CALEA GRIVIȚEI Nr. 64—66 P.O.B.-2001»

Redactor artistic: POMPILIU DUMITRESCU; Secretar de redacție: EMIL PETROVICI.

FIUL MUNȚILOR

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: Copil ager la minte, Avrămuț, feciorul lui Alexandru Iancu din Vidra, învață la școala din Cîmpeni a renumitului dascăl Moise Ioanette.

3

Scenariu: **VLAICU BÂRNA**, Desene: **MIHAI SÂNZIANU**

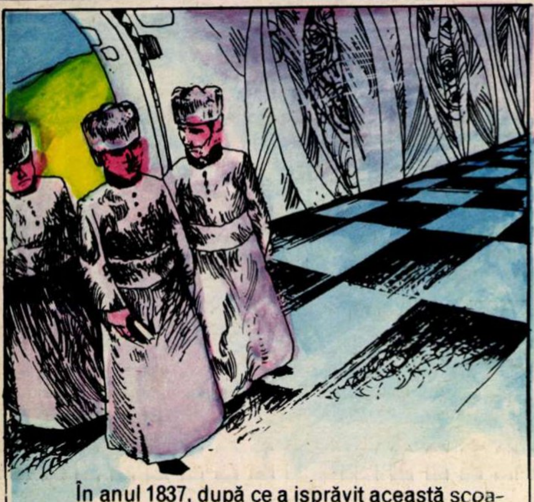

În anul 1837, după ce a isprăvit această școală, Avrămuț a fost înscris la gimnaziul din Zlatna, cu limbi de predare latina și maghiara, gimnaziu condus de popii catolici.

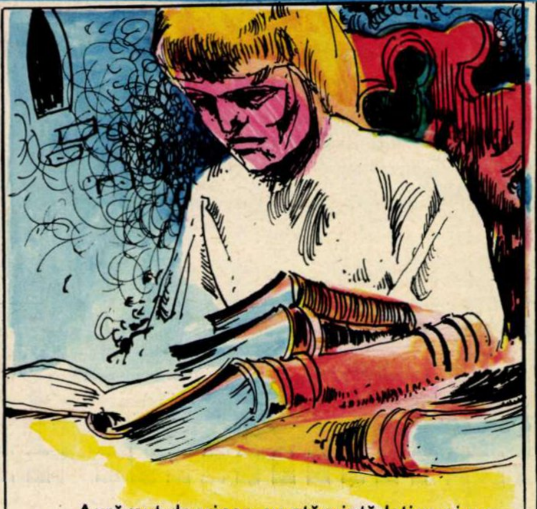

Avrămuț deprinse cu stăruință latina și maghiara și în curînd se afla și aici printre fruntașii clasei.

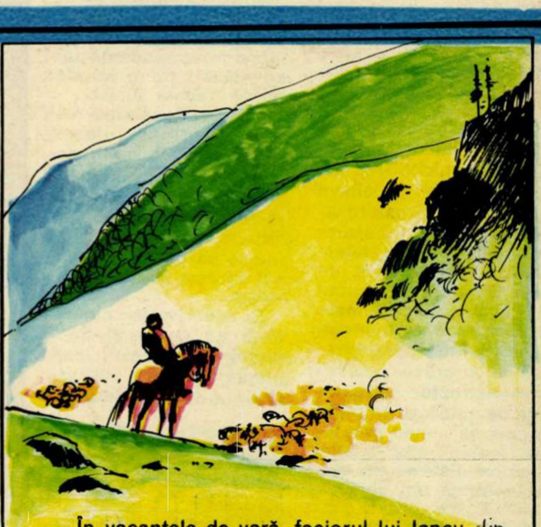

În vacanțele de vară, feciorul lui Iancu din Vidra își ajuta părinții la muncile cîmpului sau pleca cu vitele la păscut pe plaiurile muntelui Găina.

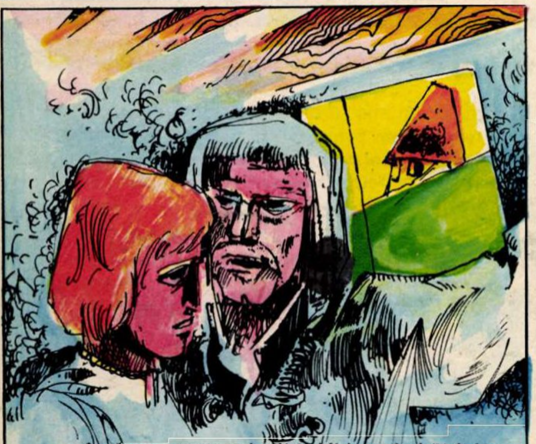

Andron, morarul din Vidra, îmbătrînise. Cînd îl văzu într-una din zile, Avrămuț îl rugă să-i mai povestească despre Horia.

— Fiule, și eu am luptat în oastea lui Horia. O veni timpul să se mai ridice o dată iobăgimea... Vino cu mine!

— Iată, asta-i lancea pe care am purtat-o în vremea lui Horia. Mi-a făcut-o covaciul din Arada dintr-un fier de plug. Ți-o dăruiesc ție... eu sînt bătrîn...

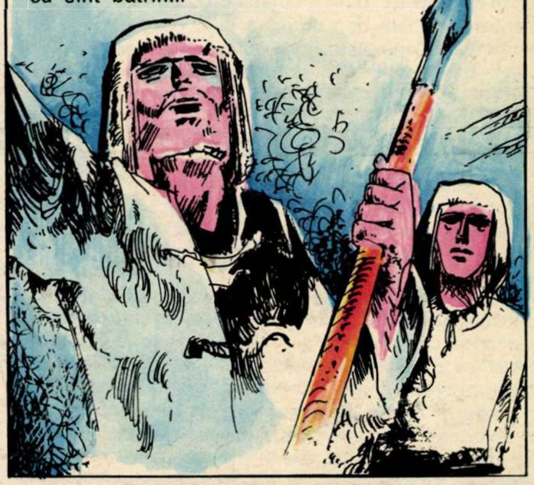

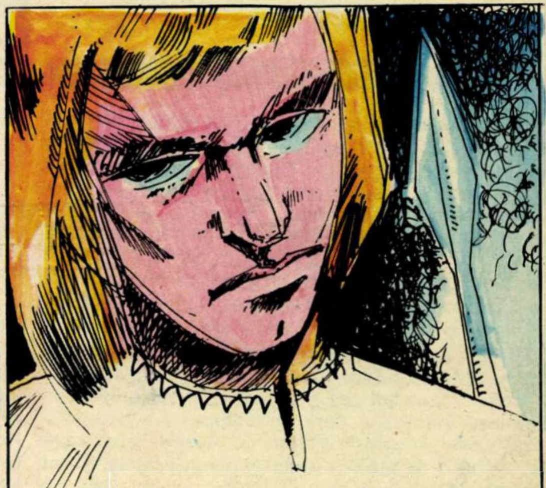

Avrămuț rosti aceste cuvinte:

— Lance a lui Horia, scumpă unealtă de luptă pentru libertate, jur că voi lupta pentru scoaterea din robie a poporului meu!

Era mijlocul lui iunie și păstorii de pe plaiurile Găinei se pregăteau să suie la tîrgul de vară care se ținea pe platoul muntelui. Avrămuț urcă și el.

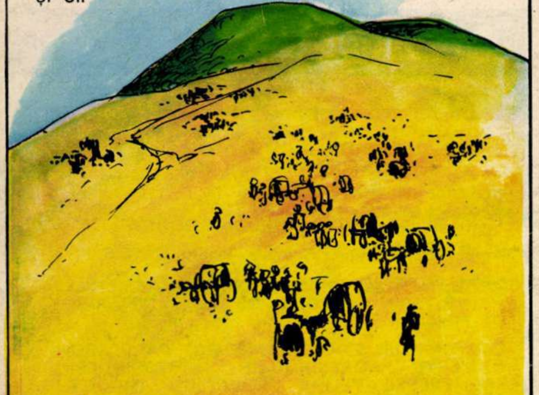

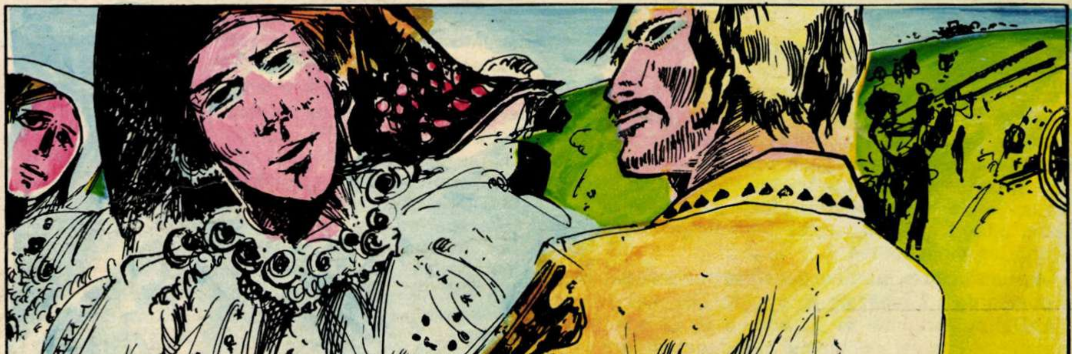

Tot văzduhul fremăta de sunetul tulnicelor, al ceterelor și al fluierelor. Aici, între oamenii din satele munților, feciorul lui Iancu din Vidra se simțea mai bine ca oriunde.

(VA URMA)

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE
CONSILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

44

JOI, 2 NOIEMBRIE 1972,
ANUL VI (267)
16 pagini, 1 leu

Biblioteca municipală

BUCURIE LA CLUJ.

MINITEHNICIENII DIN JUDEȚ AU PRIMIT TROFEUL „RACHETA CUTEZĂTORILOR"

Sărbătoare populară în Anzi
(în pag. 8–9 «EXCURSIE PE GLOB – Peru»)

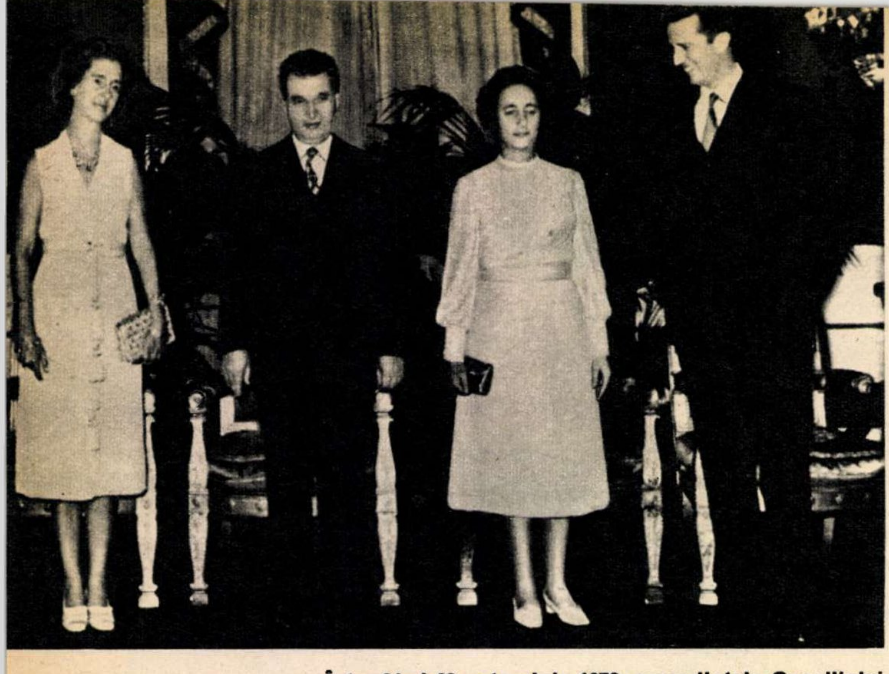

Între 24 și 26 octombrie 1972, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a efectuat o vizită oficială în Belgia, la invitația regelui Baudouin I și a reginei Fabiola.

Desfășurată sub semnul unui rodnic dialog, al dorinței reciproce de colaborare și pace, vizita a prilejuit fructuoase întîlniri cu conducători ai acestui stat, cu populația, cu oamenii muncii din mari întreprinderi. La convorbirile oficiale româno-belgiene, desfășurate într-o atmosferă cordială, au fost abordate probleme actuale ale situației internaționale, îndeosebi ale securității europene. La Palatul regal din Bruxelles a avut loc ceremonia semnării Declarației solemne comune a Republicii Socialiste România și Regatului Belgiei. În această declarație, cele două țări au exprimat dorința de a răspunde aspirațiilor comune de pace, de apropiere și înțelegere ale popoarelor român și belgian, de a dezvolta în continuare relațiile tradiționale de prietenie, de stimă reciprocă și cooperare care există între cele două state, hotărîrea de a-și uni eforturile în vederea promovării păcii și securității în Europa și în lume.

Vineri, 27 octombrie a.c., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, și tovarășa Elena Ceaușescu au sosit în Marele Ducat de Luxemburg, într-o vizită oficială, la invitația Marelui Duce Jean de Luxemburg și a Marii Ducese Joséphine-Charlotte. Întîlnirile cu oficialitățile, cu populația, convorbirile rodnice desfășurate sub semnul stimei, al dorinței de cunoaștere și de intensificare a cooperării au marcat un moment esențial în dezvoltarea continuă a raporturilor de prietenie și colaborare dintre România și Marele Ducat al Luxemburgului, în conlucrarea țărilor noastre pentru asigurarea păcii pe continent și în întreaga lume.

a

ACTUALITĂȚI
CUTEZĂTORII

RADAR PIONIERESC

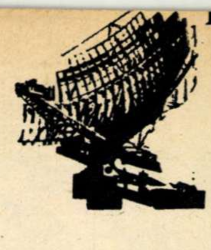

Casa pionierilor din Sectorul IV

Joi, 26 octombrie, s-a deschis în București, pe strada Romulus nr. 36 (sectorul IV), prima Casă a pionierilor din Capitală. Zeci de pionieri, reprezentanți ai tuturor școlilor din sector, părinți și profesori, delegați ai întreprinderilor care și-au dat concursul în realizarea acestui frumos obiectiv au sărbătorit împreună prima zi de activitate. Festivitatea a fost deschisă de pioniera Camelia Iordan, comandanta unității Școlii generale nr. 75. Toți cei care au luat cuvîntul au ținut să-și exprime convingerea că acest nou dar făcut purtătorilor cravatelor roșii cu tricolor va fi un imbold în organizarea unor acțiuni cît mai frumoase, în obținerea unor rezultate pe măsura condițiilor oferite.

Un moment cu totul emoționant a fost înmînarea de către tovarășul Silvestru Pațița, vicepreședinte al Consiliului Național al Organizației Pionierilor, în numele Biroului Consiliului, a unui număr de 21 de Diplome de Onoare, acordate întreprinderilor din sector care au participat nemijlocit la amenajarea și dotarea Casei pionierilor.

În fiecare săptămînă, 1 500 de pionieri, cuprinși în 15 cercuri de activitate pe diferite profile, vor păși în minunata lume a fanteziei, a imaginației, a științei, a cutezanței. Le dorim mult succes!

200 de „voinici" + 14 zile = 16 vagoane de struguri

«Alături de pionierii din întreaga țară, și pionierii din școala noastră își ajută părinții, în aceste zile, la recoltarea în timp cît mai scurt a produselor agricole» — își începe Vasilica Ursescu (comandanta detașamentului clasei a VI-a B, Școala generală nr. 1, Urechești, județul Vrancea) cea mai recentă corespondență adresată redacției.

Arătînd că vremea destul de capricioasă, ploaia și frigul n-au reușit să-i sperie pe harnicii purtători ai cravatelor roșii cu tricolor, Vasilica ne relatează, cu justificată satisfacție, că cei peste 200 de «voinici» (bineînțeles, băieți și fete) din unitatea școlii lor au strîns în 14 zile aproape 16 vagoane de struguri. S-au evidențiat: Marilena Petrea, Luciana Cojocaru, Aurora Edu, Dumitru Bratosin, Natalia Baba, Camelia Bornaz, Anișoara Chelmuș, Eugenia Colin, Aurelia Bordei, Gheorghe Olaru, Maricel Bălosu, Adela Chiriac, Rodica Tache și încă mulți alții.

În încheiere, Vasilica ne promite că și pe viitor ne va ține la curent cu frumoasele izbînzi ale colegilor ei, lucru pe care-l așteptăm cu deosebită plăcere.

Bucuria desenului

Recent a avut loc decernarea premiilor la faza internațională a concursului de desene «Bucuriile primăverii pe 5 continente», organizat de Fondurile Națiunilor Unite pentru Copii — UNICEF, în colaborare cu publicații și posturi de televiziune din 22 de țări, din Australia pînă în Canada, din Japonia pînă în Uruguay. În România concursul a fost organizat de revista «Cutezătorii».

Pentru juriu au fost selecționate cîte zece lucrări din fiecare țară. Din România finaliștii au fost: Lenuța Ciutac, 13 ani, Școala generală Lespezi, comuna Gîrleni, județul Bacău; Cristina Chișpan, 15 ani, Școala generală nr. 5, Bacău; Petruța Pripiș, Școala generală nr. 2, Codlea, județul Brașov; Vasile Florea, 12 ani, Școala generală nr. 1, Vulturești, județul Argeș; Edith Bodor, 14 ani, Școala generală, comuna Lunca de Sus, județul Harghita; Laszlo Feszt, 14 ani, Liceul nr. 15, Cluj; Gabriela Mincă, 12 ani, Școala generală nr. 5, municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej; Gica Soptea, 13 ani, Codlea, județul Brașov; Maria Kiss, 12 ani, Școala generală nr. 2, Sighișoara, județul Mureș; Marilena Pîrvulescu, 13 ani, Școala generală nr. 80, sector IV, București.

Întrunind personalități, pictori, ziariști din mai multe țări sub președinția doamnei Hilda Heinemann, soția președintelui R.F.G., lucrările juriului s-au desfășurat în ziua de 6 octombrie a.c. la Paris. Din juriu a făcut parte și redactorul șef al revistei «Cutezătorii». Desenele copiilor din România au prilejuit aprecieri dintre cele mai frumoase. După expresia președintei juriului, desenele acestora au exprimat vibrant, în graiul desenului și al culorii, «setea de viață și frumos, bogăția sufletească și optimismul unui popor minunat», iar renumitul pictor Georges Mathieu spunea: «Cîtă luminozitate, cît optimism», «ce frumoși sînt și cîtă sete de viață trebuie că au copiii la dv.!»

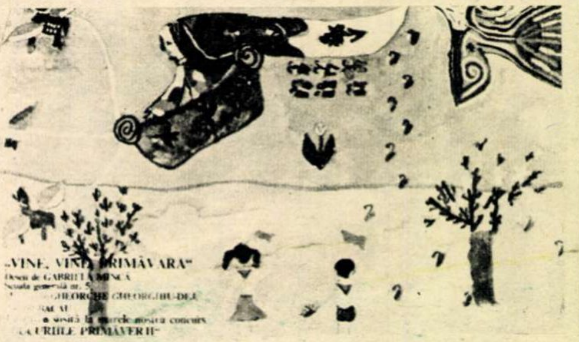

Cel mai frumos desen din România, aparținînd pionierei Gabriela Mincă, a primit ca premiu o excursie turistică în Franța. Aflat la egalitate de voturi, desenul unei fetițe din Franța, Pascale Merinier, a obținut o frumoasă reciprocitate: premiul oferit de Comitetul Național Român pentru UNICEF — o vacanță de 30 zile, într-o tabără pionierească, pe litoralul Mării Negre. Cel mai mare număr de voturi l-a întrunit o fetiță de 11 ani, din Bremen (R.F.G.), Bethina Gutte, care va face o excursie la sediul Națiunilor Unite — New York.

Atît cîștigătoarei cît și celorlalți finaliști ai concursului vostru de desene redacția le transmite călduroase felicitări.

Celebrînd deopotrivă bucuriile primăverii, desenul micuței românce Gabriela Mincă subliniază deopotrivă capacitatea de visare, fantezia cromatică, setea de exprimare a unui mesaj luminos. Cele două cravate de pionier de la gîtul copiilor din desen au fluturat în fața juriului, în graiul concentrat al simbolului, imaginea grăitoare a unei vîrste ce se bucură statornic, în România, de grija și dragostea partidului comunist, a întregului nostru popor.

Trofeul „Racheta cutezătorilor" la Cluj

Nu cu mult timp în urmă, în frumosul oraș de pe Someș a fost o zi de sărbătoare pentru minitehnicieni. Din toate colțurile județului Cluj și din reședința de județ s-au adunat peste 700 de pionieri, veniți să-i aplaude pe colegii lor premiați la ultima ediție a concursului «Minitehnicus» și să asiste la înmînarea trofeului «Racheta cutezătorilor», decernat de juriu județului Cluj. Festivitatea a avut loc în marea sală de festivități a Casei studenților.

Amănunte puteți afla în numărul 11 (noiembrie 1972) al revistei «Racheta cutezătorilor».

CATRE TOATE ACTIVELE PIONIEREȘTI!
CATRE TOȚI CORESPONDENȚII NOȘTRI!
CATRE TOȚI PIONIERII!

Numeroși cititori expediază, pe adresa rubricii noastre «Semafor», lucrări reușite, pline de haz și, mai cu seamă, de adevăr.

DE CE «SEMAFOR»? Pentru că semaforul îți arată cînd e cazul să te oprești din drum, pentru a nu persevera într-o greșeală; cînd trebuie să aștepți, meditînd cu înțelepciune; în sfîrșit, cînd e cazul să pornești cutezător pe itinerarul ales! Așadar, un adevărat semafor al virtuților pionierești!

Pentru a-l face cît mai operativ, vă propunem ca «Semaforul» să apară nu numai în revistă, ci în toate școlile, iar redactori să fiți voi înșivă! **În școala voastră, veți redacta «Semaforul Cutezătorii» ca gazetă de perete satirico-umoristică, urmînd ca dintre materialele publicate la această gazetă de perete să le reproducem și noi în revistă pe cele mai interesante.**

Cu ce să începem?

Înainte de toate, gazeta voastră de perete satirică «Semafor» trebuie să aibă o redacție, colaboratori si corespondenti. Desigur, dacă o veți edita numai pentru detașament, redactorii vor fi mai puțini, trei-patru pionieri. Dacă se adresează întregii unități, atunci numărul redactorilor va fi mai mare.

Comandamentul detașamentului sau al unității trebuie să-i includă în redacția «Semaforului» pe pionierii cei mai potriviți acestei misiuni. În vederea «selecționerilor» trebuie să stea, desigur, colegii «sprinteni de condei», înzestrați cu fantezie și spirit de observație, reporterii, poeții, prozatorii și desenatorii școlii. **Am propune comandamentelor pionierești o soluție sigură: comunicați tuturor pionierilor din școală faptul că ați hotărît să editați «Semaforul», explicați-le misiunea lui și instituiți în detașament sau unitate un concurs pentru cel mai judicios sumar, cea mai potrivită machetă, cele mai interesante idei de rubrici și preocupări ale viitoarei gazete, cele mai bune foiletoane, caricaturi, epigrame etc. Durata concursului nu trebuie să fie prea mare, trei-patru zile. Fiecare pionier poate participa la unul sau la mai multe puncte (sau la toate!). Este sigur că, făcînd la sfîrșit cuvenita selecție a lucrărilor, veți descoperi un număr apreciabil de viitori redactori și colaboratori precum și excelente materiale pentru primul număr al «Semaforului» din școala voastră.**

La lucru!

Așadar, redactorii au fost numiți, fiecare își cunoaște atribuțiile: unul răspunde de **caricaturi și desene,** altul de **foiletoane** și schițe, altul de **epigrame și cronici rimate,** altul de **interviuri** și **scurte note** etc. Avem și un **machetator** care va face paginatia gazetei și nu ne lipsește nici **fotograful**.

Pionierul redactor-șef conduce activitatea redacției din toate punctele de vedere, iar **pionierul secretar de redacție** coordonează activitatea de elaborare practică a fiecărei apariții. În curînd, toți redactorii se vor întîlni la prima lor «ședință de sumar», stabilind configurația viitorului număr. Oare activitatea lor începe o dată cu ședința și se termină o dată cu ea? Nu. Între două ședințe de sumar, fiecare redactor lucrează în cadrul rubricii sale. Asta nu înseamnă neapărat că redactorul de la «foiletoane și schite» le scrie el singur pe toate sau că mai marele caricaturilor petrece toată săptămîna desenînd. Ca re-

(continuare in pag. 5)

Am aflat că...

APLAUZE PENTRU...

PRO și CONTRA

În patru versuri

Interviul săptămînii

Foiletone

SCHIȚA

SEMAFOR

EDIȚIE SPECIALĂ A REVISTEI „CUTEZĂTORII" PENTRU
UNITATEA (DETAȘAMENTUL) DIN ȘCOALA

Decupați aceste titluri de rubrici, inclusiv titlul «Semafor» și lipiți-le pe gazeta voastră de perete. Bineînțeles, în funcție de spațiul acesteia, le puteți și redesena, mărite.

ALEGEREA ACTIVELOR PIONIEREȘTI

S-A IVIT PRINTRE NOI UNUL ȘI MAI BUN

Unii leagă acest eveniment de povestea cunoscută aici sub titlul «Performanța lui Iancu». Îl situează, adică, pe la-nceputul ultimului trimestru al anului școlar trecut.

Pe atunci, cei dintr-a VII-a A de la Școala generală nr. 6 din Rîmnicu Sărat și-au dat seama, cu toții, că Iancu Marcovici ar putea ajunge în situația de a repeta clasa. Dar între a-ți da seama și a face ceva e uneori o distanță foarte mare, aceea dintre vorbă și faptă. Și în asemenea zile, și-ntr-o asemenea situație deosebit de delicată, cînd oricît de «blindat» ai fi cu notele din catalog tot mai ai emoții și griji, nici unul dintre pionierii din această clasă n-a avut curajul să meargă pînă la banca lui Iancu. Cu o singură excepție: aceea a lui Relu Bălan. El, singurul din tot detașamentul, din toată clasa, care n-a vrut cu nici un chip să se împace cu situația asta.

N-are rost să intrăm în amănunte, să vă explicăm, adică, ce anume a făcut, cum anume a procedat Relu. Vă spunem doar că Iancu este astăzi în aceeași clasă cu ei, cu foștii lui colegi dintr-a-ntîia.

Alții, cei mai mulți, fără să ignore povestea acestei «performanțe», susțin totuși că Relu și-a arătat adevăratele lui calități și cu alte ocazii, în alte împrejurări: aceea a organizării și pregătirii echipajului.

«Avîntul», echipajul format numai din pionieri ai acestui detașament, s-a născut din inițiativa lui Relu și s-a organizat și antrenat sub «bagheta» lui. L-a pregătit cu minuțiozitate, cu perseverență și tenacitate (adică exact așa cum obișnuiește el să lucreze, să facă mai tot ceea ce face) timp de cîteva luni de zile (într-o zi de antrenament, de pildă, au străbătut vreo 15—20 de kilometri pe jos).

Sînt alții care țin neapărat să amintească și de niște măceși «transplantați» din cîmp în cîteva alei ale orașului și transformați în trandafiri (puțini băieți din această școală se pricep atît de bine ca Relu la altoitul trandafirilor), și de locul întîi pe oraș, pe care Relu l-a ocupat într-un interesant concurs «Cine știe, răspunde», și despre o echipă de muncă patriotică atît de bine organizată, încît în urma activității ei, din vară, pe ogoarele I.A.S.-ului, cît și pe șantierul de construcție a sălii de gimnastică a școlii, grupa lui Relu (al cărui pionier-comandant era) s-a situat pe primul loc.

Și tot așa mai departe. Noi însă ne oprim aici. Din simplul motiv că, de fapt, nu are prea mare importanță cînd anume (în ce zi și-n ce ceas) și-au dat seama colegii lui Relu că el este, de fapt, cel mai bun dintre cei buni. Important este că și-au dat. Și că la recentele alegeri l-au ales pe el, pe Relu Bălan.

— Florentin Negoiță, fostul pionier-comandant al detașamentului este și el un pionier bun, cu multe calități dar, anul acesta, s-a ivit printre noi unul și mai bun...

Așa explică Ionel Stan, unul dintre colegii lui Relu, gestul majorității pionierilor din acest detașament, explicație cu care toți ceilalți sînt întrutotul de acord.

C. DIACONU

PRIN TELEFON, CORESPONDENȚII REVISTEI «CUTEZĂTORII» DE LA ȘCOALA GENERALĂ DIN COMARNIC, JUDEȚUL PRAHOVA, TRANSMIT:

«Școala noastră se află așezată în regiune de munte, la o cotitură a șoselei naționale. Pe acest traseu, o mașină de mare tonaj încărcată cu 6 tone de mere s-a răsturnat datorită unei defecțiuni tehnice. Pionierii au fost primii care au venit în ajutor. La semnalul comandamentului unității, cu toții am adunat merele. Chiar a doua zi, conducerea întreprinderii Agrocoop din Giurgiu ne-a trimis o telegramă de mulțumire semnată de tovarășul director, ing. Nicolae Olteanu. Sîntem bucuroși c-am putut fi de folos, că toți colegii au răspuns: prezent!»

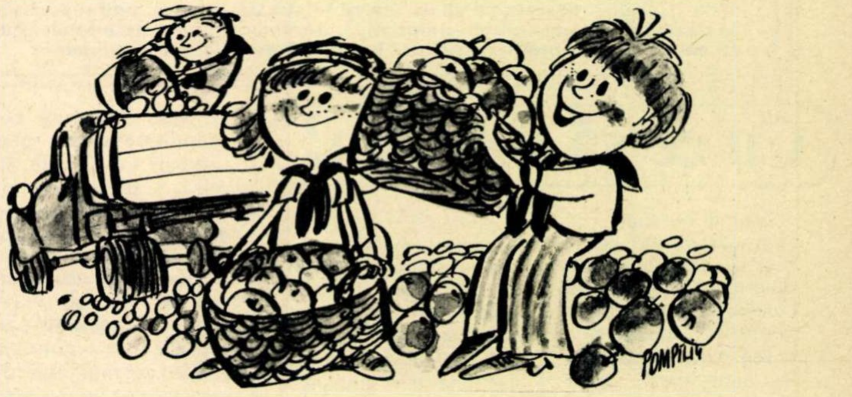

Pionierii **CARMEN** *și* **DAN MIHAI BUHARU** *sînt frați. Amîndoi învață la Școala generală Copăcelu din județul Vîlcea. Pentru meritele deosebite la învățătură și pentru succesele obținute în activitățile pionierești, zilele acestea, în adunările de alegeri, colegii lor i-au ales în funcția de comandanți de detașament; Carmen, la detașamentul clasei a III-a, iar fratele său, Dan, la detașamentul clasei a IV-a.*

Răspunzînd dorinței pionierilor din cele două detașamente vi-i prezentăm pe noii pionieri-comandanți. O dată cu colegii lor, le transmitem și noi mult succes în noul an pionieresc!

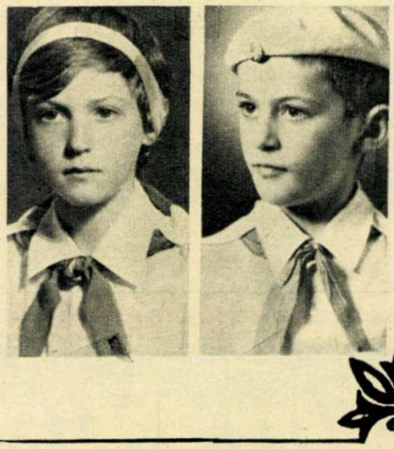

CEI MAI TINERI PIONIERI

Primiri de pionieri la Școala generală nr. 20 din Bacău. Încă de la începutul anului școlar, pionierii din detașamentul clasei a IV-a A s-au angajat să se ocupe de pregătirea elevilor din clasa a II-a A pentru a fi primiți în rîndurile organizației de pionieri. Cei mici au învățat de la prietenii lor mai mari cum să se comporte în școală, pe stradă, cum să-și ajute colegii la învățătură, cum să păstreze curățenia în clasă și multe altele. N-a trecut mult timp și cîțiva dintre cei mai buni și-au exprimat dorința de a deveni pionieri. În clasa a IV-a A, în cadru festiv, 10 eleve din clasa a II-a A au primit cravatele roșii cu tricolor.

Iată-i, în fotografie, pe cei mai tineri pionieri.

Cum se redactează „Semaforul“ vostru?

(urmare din pag. 3)

dactori, au drept primă îndatorire să primească materiale de la colaboratori și corespondenți, adică de la colegii din școală. La nevoie, redactorul trebuie să-și stimuleze colaboratorii: «Ce s-a mai întîmplat în clasa voastră? Scrie-ne ceva pe tema asta, desenează!». Gloria unui redactor — căci există și o astfel de glorie! — constă în a obține cît mai bune materiale de la colaboratori.

Iată-i acum pe inimoșii redactori adunați la «sumar». Cîte rubrici va avea «Semaforul» vostru? Poate șapte-opt rubrici, poate numai trei, la o rubrică putînd apărea unul sau mai multe materiale, în funcție de spațiu. Fiecare redactor e doritor să se publice în primul rînd materialele adunate de el. Toți împreună trebuie însă să cadă de acord asupra faptului că trebuie să li se dea prioritate materialelor care surprind **cele mai însemnate și mai actuale probleme din școală în acea săptămînă**, fiind în același timp **foarte bine scrise.** În cazul cînd un foileton, să zicem, tratează un fapt extrem de important dar nu este scris la un nivel corespunzător (fraze neclare, vorbărie inutilă, umor chinuit) redacția poate hotărî ca autorul să fie invitat, dîndu-i-se sugestii în vederea rescrierii materialului.

Redacția «Semaforului» trebuie să fie în același timp foarte atentă ca atît materialele critice cît și cele în care se apreciază favorabil activitatea unui pionier sau a unui colectiv să **fie strict autentice, adevărate**. O critică injustă este la fel de păgubitoare ca și o laudă nemeritată. Iată de ce redactorii noștri trebuie să fie niște splendizi «campioni ai adevărului». Dar chiar în cazul unei critici întemeiate, deci al unei caricaturi, epigrame, schițe, foileton etc. care satirizează pe drept cuvînt un aspect al comportării unui coleg nu trebuie să admitem gluma răutăcioasă, aluzia grosolană. Atragem în mod hazliu atenția asupra unor neajunsuri dar nu jignim, nu ne exersăm posibilitățile de spadasini ai satirei în dauna demnității cuiva. De asemenea, atunci cînd inspiratul nostru stilou laudă succesele, comportarea, atitudinea unui coleg este necesar s-o facem exprimînd **esențialul** în mod concis și spiritual, nu înșirînd fraze și caracterizări generale. Există un procedeu foarte simplu pentru a-ți da seama dacă un articol exprimă sau nu esențialul. Schimbați numele persoanelor și locurilor cu alte nume de persoane și locuri; în caz că materialul li se potrivește și acestora, înseamnă că e scris fără pricepere.

Cînd și unde apare „Semaforul“?

Fiind o gazetă de mare actualitate, «Semaforul Cutezătorii» trebuie să aibă o dată de apariție potrivită cu sarcinile sale. El se ocupă de tot ceea ce este nou, nu ne putem închipui un «Semafor» care stă o lună sau două cu aceleași articole. În principiu «La închiderea ediției» vă recomandăm ca «Semaforul» vostru să apară săptămînal, la zi fixă, iar o rubrică, intitulată, să zicem «La închiderea ediției» să fie schimbată ori de cîte ori apare ceva important, chiar și zilnic. «Semaforul» va fi afișat într-un loc vizibil, luminos, astfel încît să poată fi lesne observat și citit.

Cum va arăta macheta, cum vor arăta titlurile? Desenatorii redacției noastre vă oferă cîteva sugestii pentru machetă pe care le puteți folosi, păstrîndu-le ca atare sau modificîndu-le după fantezia voastră. O bună machetare trebuie să aibă ca efect, pe lîngă impresia estetică generală, evidențierea fiecărui material și reliefarea celor mai importante. Cît privește titlurile rubricilor, inclusiv titlul «Semafor Cutezătorii», le puteți decupa și folosi pe cele propuse de noi în pagina a 3-a sau să le desenați la dimensiuni mai mari. «**Am aflat că...**» poate fi o rubrică de scurte știri. «**Interviul săptămînii**» poate cuprinde o discuție cu un elev care a făcut cine știe ce năzdrăvănie; să vedem ce explicații ne dă el! «**Aplauze pentru...**» ar fi o rubrică în care remarcăm comportarea cuiva. (**Atenție, nu numai notele de 10 sau cine știe ce izbînzi în diferite concursuri pot fi lăudate, ci și modestia cuiva, sinceritatea altuia, prezența activă la acțiunile pionierești, «revenirea» unui elev care anterior n-a avut o comportare prea grozavă etc.**) «**În patru versuri**» e împărăția epigramelor. «**Pro și contra**» ar fi o rubrică «polemică» în care despre unul și același fapt pionierii pot exprima păreri diferite. «**Foileton**» «**Schiță**» «**Arena caricaturiștilor**» și «**La închiderea ediției**» sînt rubrici a căror destinație e lesne de înțeles. Firește, voi puteți găsi titluri și mai inspirate, adăugînd multe alte rubrici și procedee. Nu trebuie însă să aveți un «Semafor» aglomerat, altminteri riscați ca unele articole să treacă neobservate. Dozați-vă eforturile și materialele. Nu uitați că «Semaforul» apare și săptămîna viitoare, și că lucrul cel mai neplăcut pentru o gazetă este ca la primele numere să fie foarte bună dar apoi, treptat, să obosească.

EXCEPȚIONAL: Concursul „Semafoarelor“!

«Semaforul Cutezătorii» trebuie să reprezinte în fiecare unitate sau detașament o rampă de lansare a ideilor generoase, o tribună a democrației pionierești. Nimic din ceea ce se întîmplă în școală nu trebuie să scape atenției sale. Elevii trebuie să-l considere un prieten apropiat, un prieten adesea sever dar întotdeauna sincer, echitabil, cu zîmbetul pe buze. «Semaforul Cutezătorii» este nu numai un purtător al opiniei voastre, ci și o școală a acestei opinii. **Trebuie să vă spunem că redacția noastră e dornică să colaboreze cu toate redacțiile «Semafoarelor» pe care le veți înființa! Vă invităm să ne trimiteți cele mai bune materiale apărute la «Semaforul Cutezătorii» din unitatea voastră.** Acest lucru pot să-l facă fie redacțiile respective, fie înșiși autorii.

Este necesar ca:

— materialul (foileton, epigramă, caricatură etc.) pe care ni-l trimiteți să fi fost publicat în prealabil la «Semaforul» vostru;

— să fie însoțit de o notă care să descrie pe scurt efectul pe care l-a avut publicarea lui asupra celui vizat (sau celor vizați);

— să scrieți pe plic: Pentru «Semafor».

CELE MAI BUNE MATERIALE VOR FI PUBLICATE ȘI ÎN «CUTEZĂTORII». Pentru fiecare material publicat vom expedia autorului DOUĂ «ROZETE CUTEZĂTORII». UNA din ele, avînd ștampila redacției noastre, va fi lipită pe chenarul «Semaforului» din școala voastră, semnificînd faptul că o lucrare apărută aici a fost reprodusă și de revista noastră. CEA DE A DOUA rozetă va fi păstrată de autor. Întrucît se acordă rozete și pentru **aspectul grafic al «Semafoarelor»** voastre, trimiteți-ne fotografia acelui număr pe care îl socotiți cel mai reușit.

ATENȚIUNE!

- **FIECARE PIONIER care va realiza un număr de 5 rozete, va primi insigna și legitimația de corespondent special al revistei «Cutezătorii».**
- **CEI MAI BUNI corespondenți vor fi invitați în vacanțe să lucreze ca redactori-practicanți alături de redactorii revistelor «Cutezătorii» și «Racheta Cutezătorilor».**
- **FIECARE «SEMAFOR» din școală, care va reuși să adune pe chenarul său 25 de rozete, va fi vizitat de un grup de redactori, scriitori și desenatori de la «Cutezătorii», în vederea realizării unui schimb de experiență și a desfășurării unei șezători în școala respectivă.**
- **REDACȚIA ȘCOLARĂ a «Semaforului» care va obține în acest an școlar cel mai mare număr de rozete, primește ca premiu o** EXCURSIE COLECTIVĂ PESTE HOTARE!

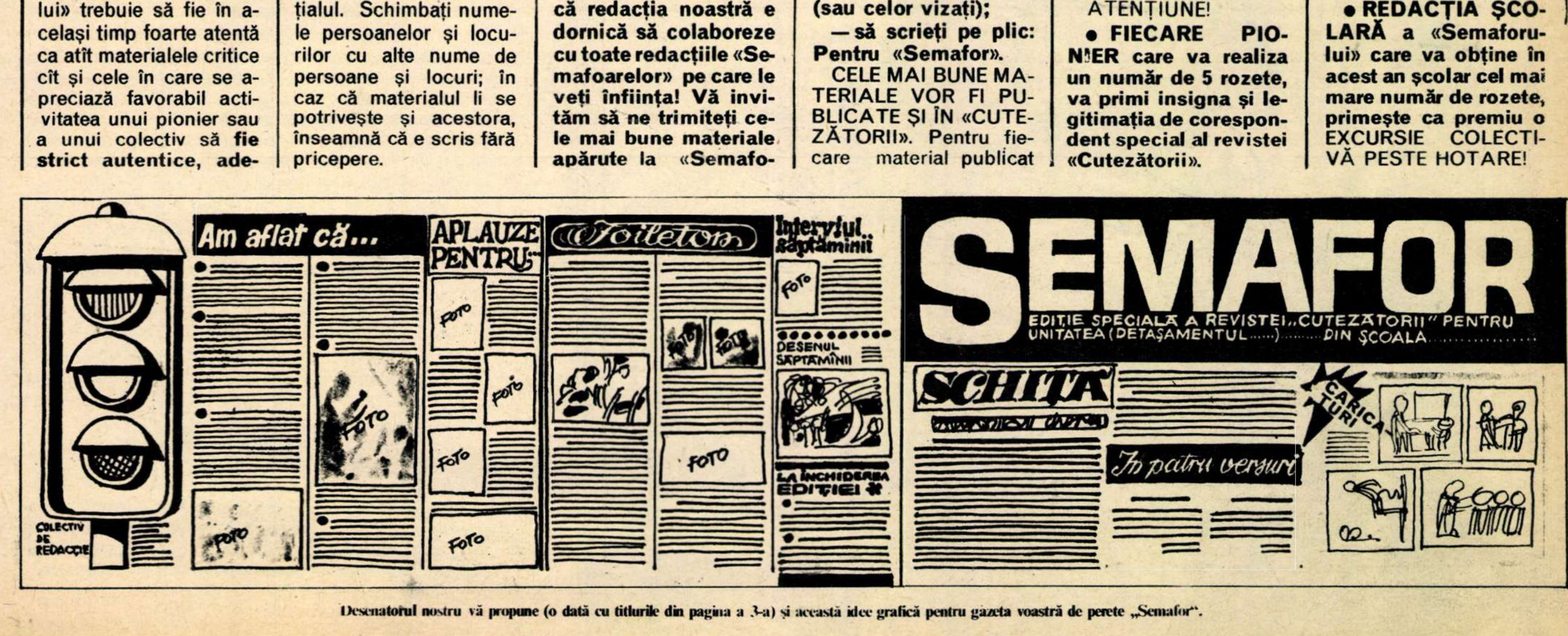

Desenatorul nostru vă propune (o dată cu titlurile din pagina a 3-a) și această idee grafică pentru gazeta voastră de perete „Semafor“.

Colegii

Povestire de ALEXANDRU MITRU

A început să tune. Fulgere lungi şi sclipitoare au brăzdat cerul. Ploaia a căzut întîi cu nişte picuri mari şi grei lipăind pe frunze, apoi s-a pornit să curgă deasă şi măruntă, cernută parcă prin sită.

Băieţii au luat-o la fugă şi, mai împiedicîndu-se de cioturi, mai lunecînd prin buruieni, au ajuns la coliba largă de lîngă rîu, unde poposesc iarna pescarii. Aici, după ce s-au scuturat, au început să rîdă, privind la ploaia care cădea fumurie şi necurmată din piclele cenuşii ale norilor. Fusese secetă şi ploaia asta venea ca o mană binefăcătoare. Un miros dulce-amărui, de pămînt afînat, de pelinită şi sulfină, intra pe uşa bordeiului pescăresc. Numai vîntul bătea cu putere scuturînd ramurile arinilor, îndoind brusturii roşcaţi, smulgînd şi împrăştiind frunzele crestate ale alunilor sălbatici.

— Unde mi-o fi briceagul? s-a întrebat, deodată, Grigoriţă.

— De unde vrei să ştim noi? au răspuns băieţii, care nu prea aveau, în clipa aceea, mult timp de vorbă, deoarece joaca prin pădure le făcuse o foame grozavă, iar brînza şi cîrnăciorii cu pîine de grîu, daţi la plecare de Leanca, bucătăreasa cooperativei agricole, aveau un gust fără pereche.

— Poate nici nu l-oi fi avut cu tine, l-oi fi lăsat acasă! adăugă Stoian, mestecînd cu poftă un cîrnăcior rumenit.

— Cum să nu-l am? L-am avut! Nu v-am tăiat chiar vouă pîine pe drum? Nu vă aduceţi aminte? În maşină... Era un briceag frumos, cu prăsele de os şi cu lanţ. Mi l-a furat cineva.

— Ce vrei să spui? s-a îndîrjit Stoian. Cine putea să-l fure?

— Aşa e, cine putea să-l fure? s-a mirat cu blîndeţe şi Eugen. Cine putea? Aici sîntem doar numai între noi.

— Ştiu eu cine!... mormăi îmbufnat Grigoriţă.

Voia bună se cam stricase. Grigoriţă era morocănos. Numai Eugen rămăsese senin şi se silea să-i inveselească pe ceilalţi.

În amurg plecară spre casă. La marginea pădurii, îi luă maşina cooperativei. Ploaia trecuse. Ceţuri vinete mai rătăceau însă pe cîmpuri. Aerul rece adia cu miros de fîn cosit şi coajă umedă de copaci. Iar luna, galbenă ca o felie groasă de pepene, strălucea spălată parcă de ploaie.

*

Greierii ţirîiau în iarbă. Eugen era atît de fericit că nu putea să adoarmă. Din patul său de lîngă fereastră privea afară ca într-o grădină fermecată. Prin buruieni se juca un licurici. Sfîrşitul verii era aproape. În curînd avea să înceapă şcoala. Fără îndoială că era frumos la şcoală. Dar şi aici, la practică, parcă era şi mai frumos. Învăţase să conducă tractorul. De o săptămînă, lucrau la dezmiriştit. Aşa cum ceruseră ei. Împreună cu profesorul lor de ştiinţele naturii, Vasile Gabriş, hărniceau voluntar pe terenurile întinse ale cooperativelor agricole o mulţime de copii. Iar Eugen reuşise, datorită priceperii deosebite pe care-o arătase, să obţină repartizarea sa ca ajutor al lui Marin Pietraru, cel mai bun tractorist din întreaga regiune.

Acum, după o zi întreagă de joacă şi odihnă în aer liber, îi era somn. Nu putea însă să adoarmă, fiindcă se gîndea la fel de fel de lucruri. Iar, de după paravanul de scînduri, se auzeau voci uşurele şopăcăind. Un liliac zbură în linie frîntă prin faţa ferestrei. Eugen simţi că i se închid ochii şi e gata să adoarmă, dar, fără să vrea, desluşi, dincolo de paravanul de scînduri, glasul puţin răguşit al lui Grigoriţă:

— Eugen mi-a luat briceagul! Nu mai am nici o îndoială.

Inima lui Eugen se strînse ca într-un cleşte. Nici nu-i venea să creadă. Ascultă mai atent. Îi răspunse Stoian, aspru şi supărat.

— Eugen? Tocmai el să fure?! Tu aiurezi, Grigoriţă... Cine ştie pe unde ţi-ai pierdut briceagul şi dai vina pe Eugen.

— Aveam briceagul în maşină şi Eugen stătea lîngă mine. N-a îndrăznit să mi-l ceară, dar se uita la prăselele de os ca la o minune.

— Te rog să încetezi! Şi să-ţi fie ruşine! se auzi iarăşi vocea supărată a lui Stoian. Zi mai bine că ţi-e necaz pentru că Eugen lucrează alături de cel mai bun tractorist.

— Mie?! Să-mi fie necaz mie?

Glasurile se stinseră dincolo de paravanul de scînduri. Eugen îşi simţi ochii plini de lacrimi. Îşi muşcă pumnii ca să nu izbucnească în plîns. «Hoţ? Să-l facă pe el hoţ!» Cuvîntul îl frigea ca un fier roşu. Puse capul pe pernă şi se sili să adoarmă.

Prin minte îi treceau gîndurile ca nişte cocori, în şiraguri dese. Îşi aminti ce-i povestise tată-său, cum fuseseră Băltenii înainte de război, cînd aici stăpînea generalul... Sărăcie, copiii ţăranilor socotiţi doar ca nişte viitoare vite de povară, deoarece mecanicul, tractoristul şi specialiştii în grădinărit, pe care generalul îi avea pe moşie, erau aduşi numai de peste hotare, din Austria, Germania sau Elveţia. O şcoală în care şi copiii sătenilor să poată fi pregătiţi pentru asemenea meserii, de altminteri, nici nu era. Şi, pentru că tatăl său ceruse tocmai dreptul acesta, ca şi copiii ţăranilor să poată îmbrăţişa astfel de meserii, fusese acuzat de instigaţie comunistă, bătut, chinuit şi închis. Astăzi astfel de şcoli sînt numeroase. Visul lui tată-său şi al bunicilor lui se împlinise. El, Eugen, era elev la profesională. Iar Grigoriţă... Grigoriţă!... Numai că lasă, nu-i nimic, Grigoriţă n-a ştiut ce vorbeşte. Va veni dimineaţa şi toate, desigur, se vor limpezi.

*

Dimineaţă. Plouă iar.

Motoarele au pornit şi s-au aşternut drumului. Ochii lui Eugen sînt încă umflaţi de nesomnul din timpul nopţii. Vîntul îi bate în piept. Alături de el dragul lui Stroie, pe tractor, a uitat totul. Este ultima zi de practică a băieţilor. Zîmbetul i-a dezvelit şiragul alb al dinţilor. Pînza deasă şi măruntă a ploii i-a risipit mărgele de apă pe obraji.

În zare, în ceaţa alburie a ploii, se văd miriştile galbene. Tractoarele s-au despărţit. Şi iată, maşina lor a pătruns lacomă, ca un uriaş flămînd, tăind felii şocolatii, untoase.

Stroie rîde. Eugen, ajutorul său, rîde. Ploaia bate şi cîntă. Iar tractorul, bombănind ca un unchiaş, sfătos, taie brazde lungi, pe urma cărora se reped în fîlfîit somnoros ciorile să înfulece viermuşorii dezgropaţi.

Pe iaz, oamenii au întins vîrşele de prins peşte. Un pîlc de bărbaţi şi femei, cîntînd şi ei, se îndreaptă înspre livezi. Se aud tălăngile triste ale vitelor plecate la păşune şi strigătul tare al păstorilor.

Pînă la amiază, tractorul lui Stroie şi Eugen întrecuse norma cu trei măsuri. În timpul prînzului, strînşi în jurul mesei de lemn la marginea haturilor, Eugen îl auzi pe Stoian rostind puternic, aşa ca să poată fi ascultat de către toţi:

— Ştiţi, băieţi, că s-a găsit briceagul cu prăsele de os al lui Grigoriţă, pentru care îi învinuia pe alţii că i l-au furat, în vreme ce chiar el îl pierduse în maşină!...

Eugen ridică, îmbujorat, capul. Stoian îl privea surîzînd. Ceilalţi băieţi se uitau înciudaţi la Grigoriţă. Stăteau cam depărtaţi de el. Cînd se termină masa, văzu că nu se înşelase. Era lămurit că băieţii îl muştruluiseră bine pe Grigoriţă, încă de mai înainte. Acesta stătea cu capul în jos, într-un colţ, ocolit de toţi. În schimb, care mai de care se apropia mai prietenos de Eugen. Nu mai încăpea îndoială că discuţia lui Stoian cu Grigoriţă din timpul nopţii era cunoscută; şi băieţii acum îl pedepseau pe cel care-l învinuise pe Eugen şi rostise vorbe urîte despre el.

*

După-amiază, tractoriştii se duceau la ateliere, unde trebuiau să repare, în timpul nopţii, maşinile defectate din vreo pricină oarecare în ultima lună. Ei se înapoiau după munca de noapte pe tractoare, căci dezmiriştitul trebuia isprăvit în cea mai mare grabă. Pentru a-i scuti pe o parte din tractoriştii cei mai solicitaţi în cursul nopţii de o oboseală prea mare, băieţii veniţi la practică se oferiseră să facă ei în dimineaţa următoare muncă voluntară, lucrînd în echipe de cîte doi. pe cinci dintre tractoare. S-a aprobat cu destulă greutate, dar, în sfîrşit, date fiind rezultatele obţinute de băieţi pînă atunci, în mod excepţional, s-a aprobat. Au început să se formeze echipele. Dar fiecare dintre cei 11 practicanţi cerea să lucreze pe tractorul lui Eugen. Toţi îl priveau cu dragoste. În inima lui se revărsă un val de bucurie. Orice urmă de durere trecuse. Ar fi vrut să-i îmbrăţişeze pe fiecare. Işi aduse însă aminte de Grigoriţă. Băiatul stătea pe bancă, în faţa locului unde mîncase, şi privea în pămînt. Işi dete seama că Grigoriţă îşi vedea greşeala şi îi înţelese zbuciumul. Pe Eugen îl cuprinse părerea de rău. Se făcuse linişte şi toţi ochii erau aţintiţi spre el. Stroie îl întrebă:

— Văd că toţi doresc să lucreze cu tine, Eugen. Trebuie, deci, să hotărăşti tu cu cine vrei să fii pe maşină.

— Eu vreau să lucrez cu Grigoriţă! răsună glasul limpede al lui Eugen.

Soarele scosese capul de după o coamă albăstrie de nori. Un iepuroi bătrîn, cu urechile mari, veni rostogolindu-se, dinspre livadă. Văzînd băieţii, rămase o clipă înlemnit pe picioarele dinapoi mişcîndu-şi numai botişorul de catifea, apoi se prăvăli înspre ogoarele dezmiriştite.

Băieţii începură să rîdă, ca ieri la pădure. Voia bună reveni. Grigoriţă scoase un suspin de uşurare. Se ridică de la locul său şi, fără să spună nici un cuvînt, se urcă pe maşina lui Eugen. Rămase nemişcat pe scăunelul de fier, numai în ochi îi tremurau flăcări mici şi calde de recunoştinţă. Eugen se sui şi el în maşină. Apăsă contactul şi porniră, cu grijă, încurajaţi de privirile aprobatoare şi zîmbitoare ale celor din jur.

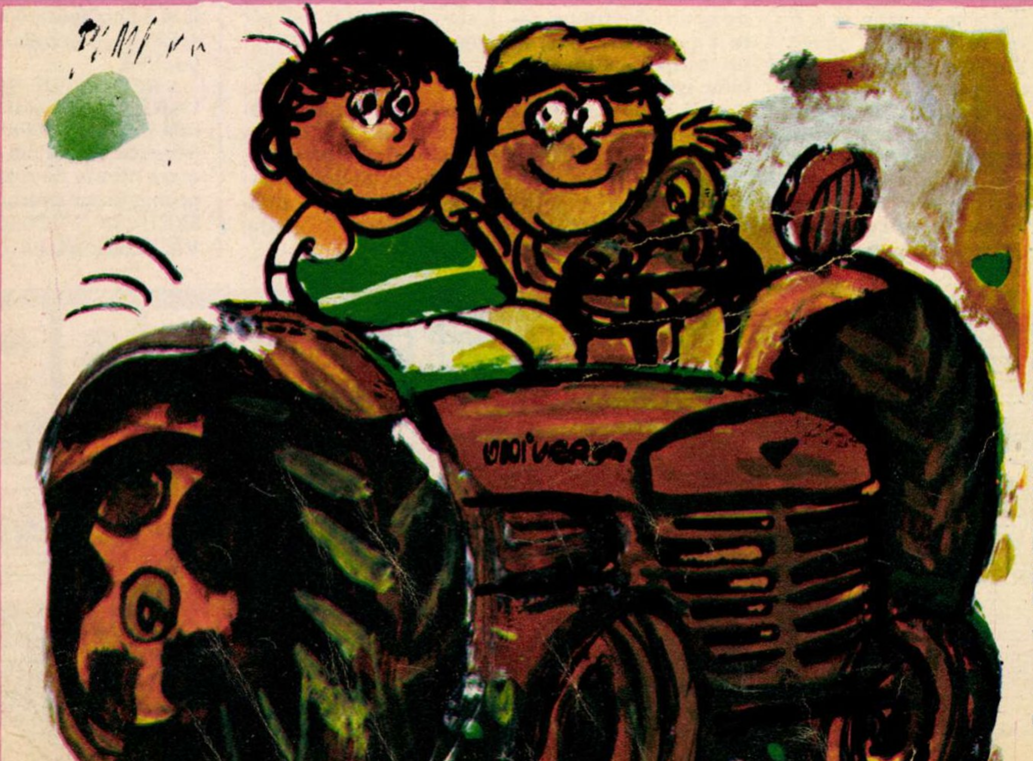

Desen de POMPILIU DUMITRESCU

CONSTELAȚIA PIONIERIEI

SATU*MARE

SATU MARE
1000
ANI
1972

Satu Mare a împlinit în această toamnă vîrsta de 1000 de ani. O sărbătoare care a cunoscut o strălucire deosebită prin vizita făcută în acest oraș de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Gloriosul jubileu a însemnat pentru sătmăreni un prilej de a-și manifesta dragostea și mîndria pentru străvechea istorie a orașului lor, pentru marile realizări ale prezentului, hotărîrea lor de a-l ridica spre o și mai puternică dezvoltare și înflorire. Încă o dată, purtătorii cravatelor roșii cu tricolor, cu ardoare tinerească, au dovedit prin inițiativele lor cît de mult își iubesc orașul, cît de profundă este dragostea lor față de patrie, partid și popor.

Zeci de detașamente de pionieri, copii români, maghiari și de alte naționalități,învățînd și crescînd în trainică frăție, au pornit pe urmele istoriei sătmărene, au cercetat vechi cartiere, au stat de vorbă cu cei mai vîrstnici locuitori, au trecut încă o dată prin noile cartiere care s-au născut și s-au dezvoltat o dată cu ei. Rezultatele acestor expediții pionierești au fost strînse în monografii, hărți, machete.

Dar să dăm cuvîntul celor mai tineri fii ai orașului milenar.

Clipe pe care sătmărenii de toate vîrstele nu le vor uita niciodată.

CARTE DE VIZITĂ

O istorie a unui oraș care se desfășoară pe un mileniu este foarte greu de prezentat chiar în multe volume. Totuși, cîteva date, pe scurt, voi încerca să le cuprind în această carte de vizită, pe care vreau s-o ofer prietenilor mei, ca să ne cunoască mai bine.

Prima cronică scrisă ne arată că din timpuri vechi, în partea de nord-vest a țării, între Crișuri și Someș, se afla un voievodat, cel al lui Menumorut, cetatea Sătmarului constituind un bastion de apărare, un centru politic, economic și administrativ.

Prin Satu Mare s-au petrecut multe evenimente. Astfel, între anii 1323—1338, Carol Robert a deschis aici prima monetărie.

În 1514, cînd a avut loc răscoala lui Gheorghe Doja, sătmărenii, în frunte cu Laurențiu Meszaros, au sprijinit-o punînd stăpînire pe unele localități din comitatul Zatmar (primul nume al orașului). Venind din Praga, la 13 iulie 1601, Mihai Viteazul trece prin Satu Mare. Mai tîrziu, în vara anului 1620, trece pe la noi Gavril Movilă, fiul lui Simion Movilă. Sătmărenii au participat și la răscoala antihabsburgică condusă de Rakoczi al II-lea.

După primul război mondial, și în Satu Mare crește numărul muncitorilor și în același timp forța lor de organizare. Și la noi, ca de altfel în toate colțurile țării, lupta partidului comunist în anii ilegalității a fost grea și nu o dată comuniștii și-au jertfit viața. Pentru orașul nostru, în care de veacuri au trăit, au muncit și au luptat înfrățiți românii și maghiarii, 23 August 1944 a însemnat, ca pentru întreaga țară, nu numai eliberarea dar și începutul unei noi și luminoase ere istorice.

GABRIELA FIGUS,
cl. a VII-a

ÎN ANII SOCIALISMULUI

M-am numărat și eu printre pionierii care au pornit în aceste zile jubiliare să cerceteze trecutul și prezentul orașului nostru. Aș vrea să împărtășesc cititorilor revistei «Cutezătorii» cîteva date pe care le știu despre orașul meu și despre felul cum s-a dezvoltat el în anii socialismului.

Din fabricile sătmărene pleacă în toată țara și peste hotare cele mai felurite mărfuri. Locomotive Diesel electrice și electrice cu acumulatori, mașini de încărcat, utilaj chimic complex, milioane de metri de țesături de bumbac și fire sintetice, sute de mii de bucăți de tricotaje și confecții. «Unio», «Mondiala». «23 August» dau produse care poartă cu mîndrie emblema fabricii. Pe lîngă cartierele vechi s-a dezvoltat aproape ca un nou oraș cartierul Someș (populația sa întrece pe cea a orașului Carei).

«Realizarea cincinalului înainte de termen» este și deviza constructorilor din Satu-Mare. Iată acum și cîteva cifre care grăiesc despre viitorul orașului nostru. Producția sa globală va crește în proporție de 58%. Se vor construi 9 600 apartamente noi. Se va înălța un nou pod peste Someș. Va lua ființă un mare liceu cu 24 săli, plus 74 noi săli de învățămînt, 17 ateliere și laboratoare, 2 săli de gimnastică. Se vor crea, de asemenea, grădinițe pentru 1 200 copii.

FABIOLA MOROIU,
cl. a VII-a

AMINTIRI

Îmi stăruie încă în minte zilele lui mai 1970. Ceasurile cînd locuitorii orașului nostru au luptat cu furia apelor care se revărsau nu se pot uita. Nu se poate uita că în acele clipe de grea încercare, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost la noi, ne-a îmbărbătat, ne-a ajutat. Oamenii au înfrînt obstacolele, și-au refăcut gospodăriile și viața și-a reluat cursul normal. S-au construit noi cartiere ca: «Solidaritatea», «Someș», «Carpați». S-au dat în folosință sute de locuințe, alături de noi complexe alimentare, industriale, meșteșugărești. Au luat ființă noi spații verzi. Locuitorii depun toate eforturile pentru ca orașul milenar, cu fiecare zi care trece, să se dezvolte și să înflorească, pășind astfel cu mîndrie pe calea socialismului, alături de celelalte orașe ale patriei.

FLORICA RUSMIR,
cl. a VIII-a

NOI DESPRE NOI

Învățăm la Școala generală nr. 10, care împlinește 10 ani de existență. În comparație cu orașul care are 1 000 de ani este, desigur, foarte tînără. Clasele, laboratoarele noastre sînt bine înzestrate pentru un învățămînt modern. În anul acesta școlar începe construirea unui complex de ateliere dotate cu ceea ce este mai nou, ca să ne pregătească mai bine pentru activitatea productivă.

Unitatea noastră de pionieri are un bogat program de activitate. Noi am urmărit lucrările Forumului Național al Pionierilor «Breaza '72». Chemarea lansată cu acest prilej a avut în noi un puternic ecou. Răspunzînd Chemării Forumului ne-am propus ca pionierii din unitatea noastră să fie exemple la învățătură și comportare. Cinstea, respectul, prietenia să caracterizeze relațiile dintre pionieri.

Sîntem pe calea de a ne amenaja un teren sportiv în curtea școlii. Și în viitor, noi ne vom îngriji de înfrumusețarea și buna păstrare a spațiilor verzi din cartierul nostru.

Vrem ca învățătura, întreaga noastră activitate de zi cu zi, să însemne o mulțumire adusă partidului, părintele nostru drag.

ADRIANA UNGUR și
ANIKÓ HALÁSZ
cl. a V-a

Pionierii Școlii generale Lazuri, la cules porumb.

O cursă pasionantă.

«1 000 desene» pe asfalt, un interesant concurs.

Ceasurile de muncă se împletesc cu cele de joc și cîntec. (Un grup de copii de la Casa pionierilor).

Cîștigătorii Cupei «Mileniului» (Școala generală nr. 2).

Excursie pe GLOB

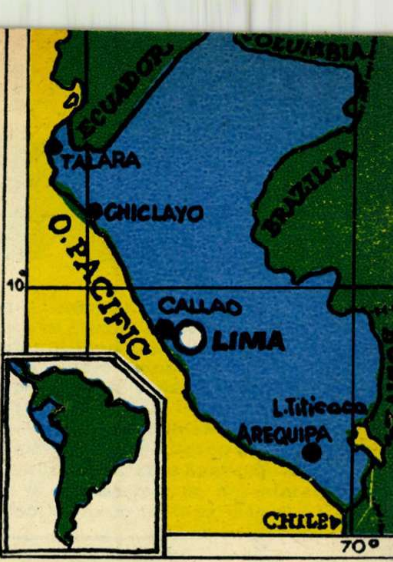

REPUBLICA PERU — stat situat în vestul Americii de S
SUPRAFATA — 1 285 215 Kmp • CAPITALA — Lima
POPULATIA — 13 586 000 locuitori (1970).

La începutul lunii mai a acestui an, soția președintelui Republicii Peru, Maria Gonzales de Velasco a făcut o vizită în țara noastră. Printre obiectivele vizitate atunci, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, s-a aflat și Expoziția «Expedițiile Cutezătorii» de la Palatul pionierilor din Capitală, unde pionierii le-au făcut o călduroasă primire.

La redacție au sosit mai multe scrisori, prin care cititorii noștri își exprimă dorința de a cunoaște cîteva aspecte despre viața și prefacerile înnoitoare care au loc în prezent în Republica Peru. Le satisfacem dorința, publicînd reportajul de față.

Pe scena amplului și complexului proces de transformări înnoitoare, progresiste, care au loc în numeroase țări din America Latină, Peru deține un rol de protagonist. Vizitatorului i se oferă imaginea eforturilor creatoare ale unui popor supus veacuri de-a rîndul oprimării străine și interne, care astăzi și-a luat cu fermitate soarta în propriile mîini, hotărît să-și făurească o economie independentă, de sine stătătoare, o viață tot mai bună.

Am sosit în Peru copleșit de sentimentul măreț al istoriei. Știam că voi întîlni aici ruinele unei civilizații străvechi. Pe umerii Anzilor Cordilieri, la 3 500 metri înălțime, se află Cuzco, cîndva reședința Marelui Inca, «fiul Soarelui», stăpînul unui vast imperiu, precum și tainica și legendara cetate a incașilor — «Machu-Picchu», simbol al gloriei de altădată a țării. Peruanii se mîndresc astăzi cu Machu Picchu, așa cum grecii sînt mîndri de Acropole, italienii de Colosseum, egiptenii de piramide... Și totuși nu trecutul aureolat de mistere și mituri avea să mă impresioneze în primul rînd, ci istoria cea nouă, foarte tînără a Perului contemporan.

ISTORIA NOUĂ

În satele din Anzii peruani poți asista la un spectacol original. Un condor — vulturul gigant al Anzilor — este prins cu o capcană și apoi i se leagă picioarele de grumazul unui taur. În timp ce pasărea bate cu putere din aripi, lovind spinarea animalului și însîngerîndu-i carnea cu ciocul, taurul înfuriat se războiește cu mulțimea oamenilor din jur, deveniți toreadori de ocazie. Cînd taurul, sleit, încetează să mai atace, ei dezleagă condorul, îi dau să bea o băutură indigenă și apoi îl eliberează. Unii folcloriști atribuie spectacolului o semnificație tradițională, afirmînd că taurul este simbolul cuceritorilor spanioli, iar condorul îi reprezintă pe băștinași.

Făcînd cunoștință cu realitățile peruane, ești îndemnat să actualizezi simbolul condorului și al taurului, adăugîndu-i semnificații mai largi, de ordin social. Obiceiul apare ca o dramatică înfruntare între cele două lumi ale societății peruane: de o parte, lumea bogătașilor, alcătuită mai ales din descendenți ai conchistadorilor spanioli, la care se adaugă prezența monopolurilor străine; de cealaltă, masa dezmoștenită a țăranilor, a minerilor, a oamenilor care trudesc. Aceste stări de lucruri s-au perpetuat în Peru vreme îndelungată.

Peru posedă un evantai de resurse minerale cum puține țări ale lumii le întrunesc pe teritoriul lor (peruanii obișnuiesc să spună că subsolul țării lor este replica naturală a tabloului elementelor chimice al lui Mendeleev, întrucît — fie chiar și în cantități mici — toate componentele acestui tabel se găsesc aici). Cucerindu-și independența cu un secol și jumătate în urmă, statul a rămas însă în sistemul rela-

FAMILIE DE ȚĂRANI APARȚINÎND POPULAȚIEI LAMA, DE ORIGINE INDIANĂ.

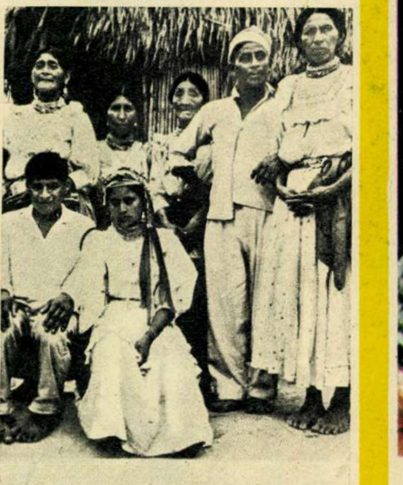

ZI DE TÎRG ÎNTR-UN SAT SITUAT LA POALELE ANZILOR.

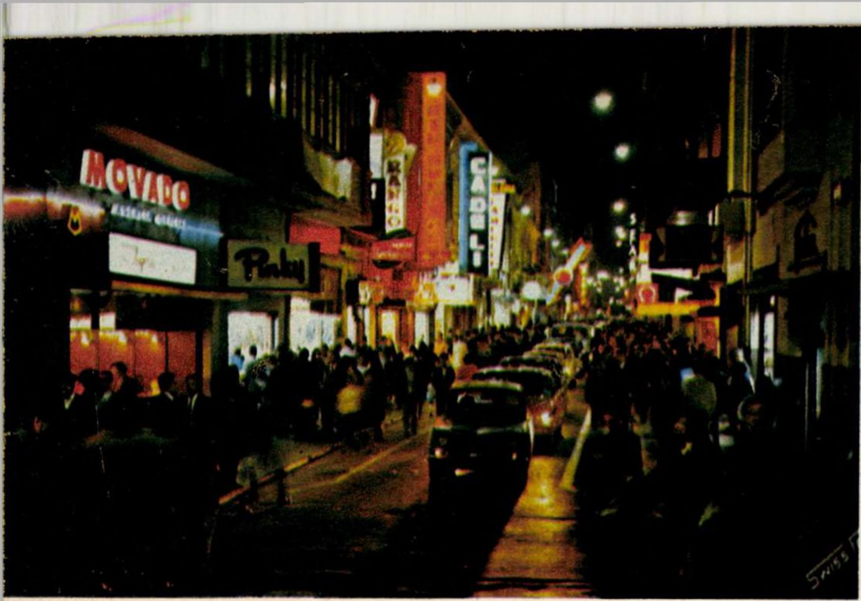

SEARA, PE UNUL DINTRE MARILE BULEVARDE ALE LIMEI

«NU LENEVI, NU FURA, NU MINŢI!» — IATĂ TREI PRINCIPII FUNDAMENTALE CUPRINSE ÎN FORMULA UNUI VECHI SALUT. ÎN SPIRITUL ACESTORA, MAMELE PERUANE ÎŞI CRESC ŞI ASTĂZI COPIII.

ţiilor de dependenţă economică, care i-au menţinut înapoierea economiei şi starea de subdezvoltare. Mari monopoluri, îndeosebi nord-americane, obţinuseră importante concesiuni de terenuri petroliere, mine de cupru, aur, argint, plumb, zinc, pe care le exploatau prin intermediul unor firme subordonate sau aflate exclusiv în proprietatea lor.

Angrenat într-un proces de reală dezvoltare economică, Peru de astăzi este conştient că acţiunile sale trebuie să fie orientate în direcţia eliberării economiei din sistemul relaţiilor cu marile monopoluri şi în cea a diversificării ramurilor de producţie. Industrializarea reprezintă, din această cauză, o opţiune fundamentală care a şi început să se materializeze. Încă în prima săptămînă de la instalarea la cîrma ţării, guvernul generalului Juan Velasco Alvarado a expropriat toate întreprinderile petroliere, ca o măsură fundamentală în apărarea suveranităţii statului peruan asupra bogăţiilor naţionale. Mai tîrziu a fost promulgată legea revoluţionară a reformei agrare. Pînă în 1975, prin aplicarea reformei agrare, în Peru va fi desfiinţat sistemul latifundiar, ţăranii, urmaşii vechilor incaşi, desfăşurîndu-şi munca în cooperative. Legea generală a industriei, măsurile luate în domeniul sistemului bancar, financiar al comerţului sînt alţi paşi în direcţia făuririi unei economii proprii, ca bază trainică a independentei şi suveranităţii ţării.

O PERLĂ PE PIEPTUL PACIFICULUI

Despre Lima, capitala peruană — unde istoria a presărat mituri, iar natura şi arta frumuseţi neînchipuite — se spune, pe bună dreptate, că este «o perlă strălucitoare prinsă pe pieptul Pacificului». Oraşul se întinde pe o mare suprafaţă, de la dantela de talazuri albe ale óceanului pînă spre fundalul neguros al munţilor. Peste chipul Limei, fiecare epocă şi-a aşternut, într-un fel, fardul ei, ce s-a păstrat pînă azi. Astfel că oraşul reprezintă acum un schimb de replici arhitecturale între stiluri şi epoci diferite. Arhitectura colonială, dominată de barocul spaniol adus din Andaluzia, se îngemănează cu cornişe ce amintesc de silueta pagodelor. Casele acestea, întrecîndu-se care mai de care într-un joc de arabescuri şi volute, de înflorituri şi ornamente, par nişte grămezi de uriaşe scoici şi cochilii aduse în mod miraculos din adîncurile oceanului.

Dar nu departe de aceste cartiere «ricos» (ale bogatilor) se pot vedea în Lima cartierele de locuinţe ale celor săraci, «las barriadas», maghernite insalubre în care sălăşluieşte mizeria.

În plin centru, pe strada Miro Quesada, am întîlnit o clădire trufaşă, din beton şi sticlă, purtînd pe frontispiciu firma cu litere aurii — «Bank of America», puternică pompă-aspiratoare de profituri; iar vizavi, o casă de oameni simpli, aproape o cocioabă cu pereţi măcinaţi, cu o curte interioară din care răzbate un aer fetid, cum poţi vedea încă nenumărate în acest oraş. Mi se pare că această imagine-şoc concretizează plastic un raport fundamental de la cauză la efect.

Aşa se explică ansamblul măsurilor luate de guvernul Alvarado şi amintite mai sus, ale căror consecinţe binefăcătoare pot fi desluşite într-o simplă plimbare prin capitala peruană. Pe pereţii caselor am văzut scrise cu litere uriaşe cuvintele «Viva la revolucion!» Macarale şi excavatoare funcţionează zi şi noapte, conferind oraşului noi valenţe, acelea ale muncii constructive. În magazine pot fi întîlnite multe produse cu inscripţia «Industria Peruana»...

O STRADĂ DIN CUZCO, FOSTA CAPITALĂ INCAŞĂ.

ÎNCREDERE ÎN VIITOR

Peisajul uman al străzilor centrale din Lima este dominat de prezenţa copiilor. Cu faţa creolă şi ochii de tăciune, vioi şi plini de îndrăzneală, te acostează la fiecare pas: «Senor, senor!...» Sînt mici lustragii care, de dimineaţa şi pînă seara, colindă strada, purtînd sub braţ lădiţa cu cremă şi perii, în speranţa să cîştige cîţiva «soles». Iar «concurenţa» e aprigă, căci, fără exagerare, pe kilometru pătrat, circa o sută de mici lustragii încearcă să te convingă că trebuie să-ţi faci pantofii, oricît de lucitori ar fi aceştia. De asemenea, la colţuri de stradă, puştanii vînd colecţii de fluturi splendid coloraţi, fixaţi în tablouri cu rame, ca un fel de insectar; sau, aşezaţi lîngă mici cărucioare cu fructe, copiii te îmbie la portocale şi banane.

— Cîţi ani ai? — îl întreb pe unul din aceşti nenumăraţi «copii fără copilărie», nevoiţi de la o vîrstă fragedă să dea piept cu vîltorile vieţii.

— Zece, senor.

— Şi nu mergi la şcoală?

— Nu... Acasă sîntem prea multe guri şi-avem prea puţini bani... — îmi răspunde cu un zîmbet amar.

Mă uimeşte duritatea şi maturitatea răspunsului. Si mă gîndesc că în «temniţa sărăciei» zac, pe întregul glob, aproape un miliard de prizonieri ai neştiinţei de carte. O situaţie generală dramatică, care în Peru îmbracă aspecte îngrijorătoare şi împotriva căreia guvernul de la Lima duce, în prezent, o bătălie îndîrjită. Recent, a fost adoptată legea privind reforma învăţămîntului. Potrivit noii legislaţii, şcolile elementare şi secundare vor fi obligatorii, cursanţii lor fiind scutiţi de orice taxă.

...Fireşte, aceştia sînt doar primii paşi, însă direcţia în care au fost făcuţi conferă peruanilor optimismul şi bucuria de a privi cu încredere viitorul.

VIOREL POPESCU

COMOARA LOCOTENENTULUI BALICA

ROMAN FOILETON
DE LEONIDA NEAMŢU
ILUSTRAŢIE:
VINTILĂ MIHĂESCU

3

O NOAPTE PREA LUNGA SI PREA SCURTA TOTODATA

DIN BĂTRÎNUL TURN «ŞTEFAN» al Mănăstirii Corpadea zdrăngăni şuierător mecanismul orologiului, dînd o oră anapoda, fiindcă de aproximativ o jumătate de veac acest mecanism venerabil, ziua merge cu precizie astronomică, în schimb începe să gîfîie noaptea, o porneşte alături de timp, în faţă sau în spate, şi deocamdată nimeni, dintre cîţi meşteri şi-au plimbat degetele pe marile roţi zimţuite şi unsuroase, printre pîrghiile stranii turnate acum vreo trei sute de ani, n-a putut da explicaţia acestei enigme.

Eu, împreună cu prietenul meu Ionică Balica şi împreună cu Balaurul Flămînd (un alt coleg), am format o «Comisie pentru stabilirea adevărului în această privinţă». Sînt deja multe luni de atunci, dar din motive felurite comisia nu şi-a început propriu-zis activitatea, membrii ei fiind foarte prinşi tot timpul în alte importante şi de neamînat treburi.

Cum zic, stăteam pe butoi ascultînd cum scîrţîie şi şuieră ceasul din Turn şi examinam situaţia creată prin dispariţia lui Ionică (dar dacă e vorba numai de-o glumă?!), iar noaptea-şi rotea deasupra frunţii mele îngîndurate constelaţiile ei limpezi, cînd dulăul Azor M. Azor se lipi de butoi, ridică spre mine botul şi ochii şi scînci. Dau asigurări că acest cîine, chiar dacă nu e cel mai mintos de pe pămînt, îmi înţelegea tristeţea. Deocamdată nu am vreme să explic de unde i se trage numele de Azor M. Azor. Fiindcă există şi un «M», dar în graba mare l-am omis pînă acum.

Aveam însă temeinice motive să fiu profund nemulţumit de activitatea dulăului nostru. L-am apostrofat:

— Mă!

Îşi plecă botul. Urechile i se pleoştiră.

— Mă, Azor!!

Nici un semn că m-ar fi auzit. Luna împungea cu spadă albă văzduhul şi în argintul ei dulăul părea un bolovan mare şi sur peste care au şi crescut colonii de licheni.

— Azor M. Azor, mă auzi?

Să vedeţi, abia cînd îi pronunţi întreg numele te ia în seamă. Măgarul de cîine! Se ridică lent, îşi sprijini labele dinainte de peretele butoiului, iar în postura asta părea uriaş. Şi chiar e uriaş. Poate fiindcă a crescut prea mare nu e chiar atît de inteligent ca Pomponel, căţelul clorotic al familiei Bălălău de peste drum, care «aproape că ştie vorbi franţuzeşte» vorba d-nei Bălălău, fiindcă pe cîte cunosc, nimeni nu l-a auzit lătrînd măcar «Oui»; în schimb dulăul nostru cel cu falcă de lup e sensibil ca o mimoză şi sfios — în faţa amicilor numai! — ca veveriţa Dorina care îşi are sediul în cei cincisprezece brazi din parcul central.

— Azor M. Azor, am reluat dojana, dormi în cizme! Dormi în cizme, băiete, da! Trezeşti cartierul cu prilejul apariţiei unei nevinovate şi blînde pisici, iar cînd vine pericolul adevărat, taci şi sforăi! Piei din ochii mei!

Aşa puternic cum e, dulăul se muie tot şi se prelinse către cuşca lui fără să mîrîie măcar o silabă.

Am aruncat o privire atentă împrejurul butoiului, nădăjduind să zăresc ceva negricios şi mărunţel, să-l zăresc pe Balica deci, el să-mi rînjească: «Te-am păcălit Alexandre, hă!» iar eu să-i ard o scatoalcă pe după ceafă, iar apoi să ne continuăm somnul din această noapte prea lungă şi prea scurtă totodată, însă nu mişca nimic...

Amintiri înconjurate cu chenar negru şi cu chenar de flacără, neclare ca un desen pe-o apă de munte, leagă familiile noastre. Există imaginea, pe care memoria mea o păstrează pe vecie, a doi vînători de munte, vînjoşi şi tineri, care se strecoară printre stînci, sub răpăitul violent al mitralierelor fasciste, pentru a atinge poziţia ocupată de unitatea lor. Aceşti doi ostaşi sînt părinţii noştri, tatăl meu şi al lui Ionică. Ei duc un ordin important de la eşalonul superior, în legătură cu anularea ambuscadei pregătite împotriva coloanei inamice în retragere, fiindcă... fiindcă planurile alor noştri au ajuns să fie cunoscute de duşman... Imaginile se succed, se derulează ca un film, unul din cei doi vînători de munte e lovit, celălalt îl sprijină, îl ajută, ei îşi continuă misiunea, dar merg în întîmpinarea morţii, amîndoi...

Între aceste amintiri îşi are locul important restul unei scrisori, aşternută în grabă de tata. Acolo e pomenit cuvîntul «trădător». Un ins ce poartă la umărul stîng o viperă, tatuaj verde şi adînc. Scrisoarea a ajuns peste mulţi, mulţi ani în mîinile mamei, şi a căzut fireşte şi sub ochii mei. Fiindcă acea sărmană foaie îngălbenită şi pe jumătate arsă a zăcut luni de zile în buzunarul unei tunici ostăşeşti, cuvintele sînt în parte şterse, iar din ce a mai rămas se pot deduce destul de puţine lucruri, doar cît am amintit mai sus.

Noi doi am rămas împreună, eu şi cu Ionică Balica, (fiindcă el era orfan de mamă încă mai de demult), să continuăm prietenia celor doi ostaşi vînători de munte al căror drum frumos şi dîrz ne halucinează fertil imaginaţia. Astfel de gînduri îmi treceau prin cap în noaptea inexplicabilei dispariţii a marelui meu amic, urmaşul locotenentului Balica.

*

Trecu noaptea. Spre dimineaţă cîteva dungi paralele de nori se întinseseră pe cer de la un orizont la altul ca nişte funii pe care gospodinele să atîrne cămăşi şi scutece. Tot pe dimineaţă poştaşul îmi aduse un plic de la mama care-mi vestea că se întoarce în cîteva zile, interval în care să nu efectuez cine ştie ce mare poznă împreună cu Ionică, şi în orice caz să nu aruncăm — încă! — în aer casa. Mama întreba dacă mergem cu regularitate să prînzim şi să cinăm la mătuşa Flora, dacă ne schimbăm cămăşile conform graficului afişat pe uşa dulapului, dacă Azor M. Azor primeşte la vreme apă şi hrană şi dacă mîţa Izabela a fătat...

În orice caz — m-am pomenit mormăind printre dinţi — misterul ăsta al dispariţiei lui Ionică trebuie rezolvat înainte de sosirea mamei, că altfel iese un tărăboi!...

Am hrănit dulăul. El mă privi cu reproş pentru mustrarea din timpul nopţii. Am cercetat-o din ochi pe Izabela, care nu părea că intenţionează să aibă pui. Apoi am convocat nişte băieţi: Balaurul Flămînd (al cărui nume îl trec deocamdată sub tăcere, la dorinţa sa), Dinu Chiţcan, Laurenţiu-Biberon, şi o fată: Jeni, sora geamănă a lui Laurenţiu-Biberon, care fiind tunsă scurt, băieţeşte, şi drept fustă purtînd pantalon, seamănă cu el de ai zice că nu e ea, ci e el, şi viceversa.

După ce i-am alarmat pe toţi, am dat o fugă pînă acasă şi am reuşit să-i atrag atenţia asupra mea bătrînei doamne Cenescu, cu un clămpănit al fălcilor ce ar fi pus în stare de derută un stol, o turmă vreau să zic, de dinozauri — deşi n-am verificat încă dacă aceştia umblau în turme, cîrduri, cete sau stoluri...

— Doamnă! Ionică e dat dispărut!...

— Cum? Vrei să pleci?

— Ionică...! Ionică cel mititel nu e nicăieri...

— Pricep, nu urla că-mi spargi timpanele!

— Ionică Balica a fost răpit de bandiţi!...

— Nu zbiera, că nu-s surdă!

M-am hotărît cu greu să întrerup această conversaţie, atît de interesantă, am prins în piuneză, pe uşă, un bilet cu următorul conţinut: «Ionică, dacă apari, lasă-te de glume şi prezintă-te imediat în livada lui Moş Geamandură!» şi am plecat în grabă, fiindcă amicii mă aşteptau de cîtva timp.

(Va urma)

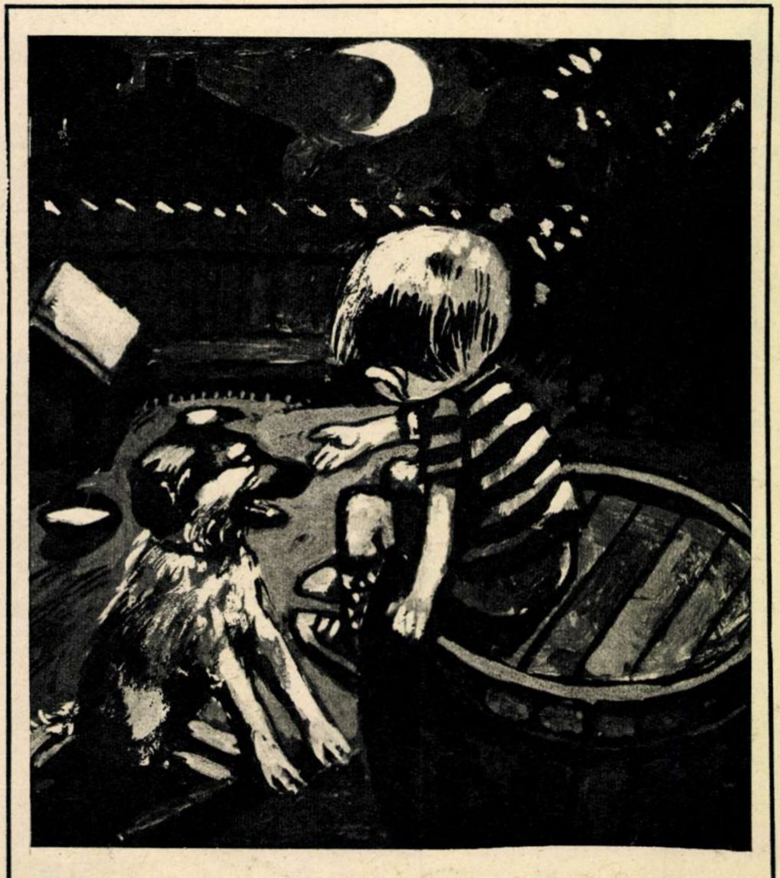

DIN ENIGMELE COMUNICARII /2

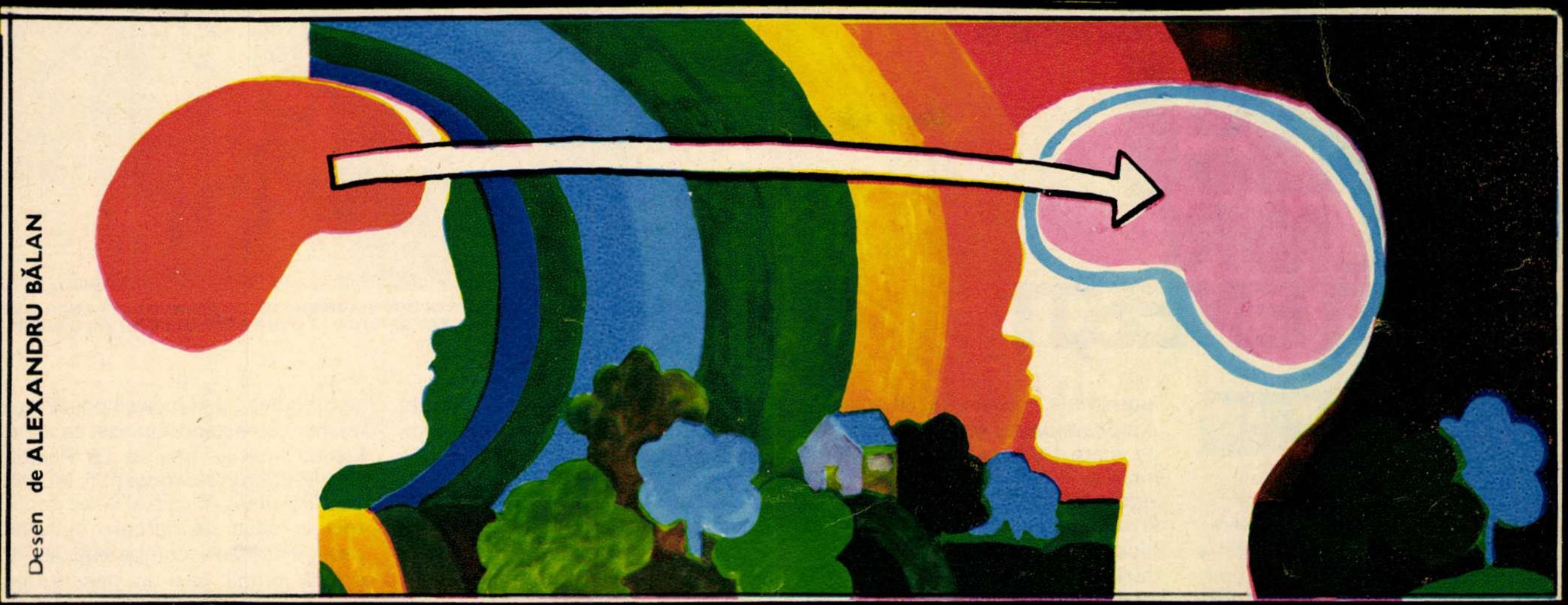

Desen de ALEXANDRU BĂLAN

Gînduri și senzații teletransmise

Un caz, între multe altele, care a făcut senzație. Un submarin se află la mii de mile marine distanță de țărm. De pe mal, un om îi transmite comandantului navei un ordin, dar nu pe căile de comunicație obișnuite, ci printr-o încordare, printr-un apel pur cerebral (sau, poate, senzitivo-cerebral). Ordinul e primit și executat întocmai!

Situată pînă nu demult printre cele mai contestate fenomene, telepatia — transmiterea de gînduri și senzații la distanță — tinde în prezent spre explicații științifice coerente, perfect verosimile. Conform teoriei undelor electromagnetice, de exemplu, fenomenul de comunicare telepatică ar reprezenta o formă de legătură între un emițător (om) și un receptor (om sau obiect neînsuflețit) pe calea propagării undelor electromagnetice lungi și foarte lungi. Aceasta — după cum susține și savantul sovietic A. Kamenski — în anumite condiții de transmisie riguros asigurate: luminozitate filtrată, eliminarea obiectelor inutile din cîmpul vizual, îndepărtarea emoțiilor și grijilor, convingere, luciditate privind natura experiențelor întreprinse etc. În lucrările de sinteză ale lui Ferdinand Klerc, fenomenele telepatice sînt interpretate în lumina unor discipline moderne (teoria informației, bionica, psihologia, cibernetica ș.a.). Acesta numește noua știință «Psihotronica», ceea ce cu alte cuvinte vrea să însemne «electronica psihică a gîndirii». În cadrul acesteia se disting trei ramuri mai importante: telepatia = transmiterea informației psihice de la un creier la altul, pe cale directă; psihokineza = acțiunea creierului asupra obiectelor neînsuflețite; telegnoza = cunoașterea telepatică a evenimentelor trecute și prezente, precum și a efectelor lor asupra organismului.

În U.R.S.S. s-a și înființat, în ultimii ani, primul laborator de parapsihologie, pe lîngă secția de bioinformații a Asociației de telecomunicații. Studiile acestuia urmăresc în principal descifrarea mecanismelor de modulare și transmitere a radiațiilor bioenergetice sau psihotronice, ca agenți purtători ai telepatemelor (semnale de informație cerebrală transmisă). Prin modularea și demodularea (codificarea și decodificarea) informației telepatice se pot comunica altui creier ordine, imagini vizuale și auditive. Sînt fapte, verificate prin numeroase probe de laborator, pentru care se folosește o aparatură extrem de specializată și de sensibilă. Trecerea căutărilor din acest domeniu în faze strict experimentale a fost ușurată și de progresele înregistrate în alte domenii științifice complexe: explicațiile moderne ale biomagnetismului, recunoașterea cîmpurilor electromagnetice sau gravitaționale complexe și studiul efectelor lor asupra organismelor, progresele în cercetarea fotopsihismului etc.

Dar, telepatia suscită încă multe întrebări. Dacă descoperirea vitezei luminii a făcut posibilă explicarea recepționării concomitente, la mari distanțe, a emisiunii telepatice, nu aceeași certitudine avem despre modul cum se amplifică de mii de ori voltajul bioundelor cerebrale, pentru a putea fi transmise la distanțe foarte mari (la cca 6 000 km.). Se pare că amplificatorul îl constituie zona de la baza creierului, zona afectivității maxime, ceea ce explică și conținutul obișnuit, de emoții negative, al emisiunilor. Asemenea probleme ridică și natura bioundelor telepatice, mult deosebite de undele radio. Astfel, studii recente au dovedit că undele telepatice traversează medii metalice ecranante sau mediul acvatic, ceea ce nu se întîmplă cu undele radio. Pe de altă parte, dacă filiația codurilor genetice justifică, într-un fel, precizia comunicărilor telepatice dintre părinți și copii sau rude, rămîne încă nedescifrat mecanismul reglării receptorului pentru primirea selectată a unei anumite emisiuni și nu a alteia.

Profesorul Edmond Dewan, de la Centrul din Bradford (Massachusetts) a determinat un creier electronic să pronunțe cuvîntul «cibernetică», transmițîndu-i biounde cerebrale Alfa prin casca de electroencefalografie (cu ajutorul codului Morse). Savantul sovietic Kogan a găsit chiar un algoritm ai cărui indici permit determinarea gradelor de justețe ale imaginii primite de receptor în emisiunile telepatice. Cei mai mulți dintre specialiști consideră că toți oamenii sînt dotați cu posibilități telepatice, dar că pe parcursul evoluției istorico-sociale aceste disponibilități s-au atenuat mult, prin crearea altor metode și mijloace de comunicare mai civilizate și mai eficiente. De aceea, antrenamentul cuplurilor — emițător, receptor — este o condiție a dezvoltării capacității telepatice. Spre astfel de concluzii conduc și explicațiile cibernetice. «Fenomenul psi» — copie informatică a gîndului, așa cum acidul ribonucleic transmite informația despre codul genetic — nu este numai funcție complexă a grupurilor de neuroni ci, mai degrabă, o comunicare a reflexelor de gradul întîi a instinctelor sau o formă specifică de energie radiantă, modulată, care poate fi recepționată fără intervenția urechilor și ochilor.

În ceea ce privește domeniile de utilizare ale telepatiei, acest fenomen, încă obscur, s-ar putea, nu peste mult timp, să-și afle aplicații utile în învățămînt, în criminalistică, chiar în raporturile dintre membrii societății, ca mijloc de comunicare. Se experimentează transmisii de la distanță în cosmonautică.

TEODOR CAZACU

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

NOVOKUZNEȚK, ALMA*ATA, EREVAN

TREI ÎNTÎLNIRI PRIETENEȘTI

LA MONUMENTUL CELOR 28 EROI DIN REGIMENTUL GENERALULUI PANFILOV, ÎN MIJLOCUL PIONIERILOR — SOȚIA ȘI FIICA LEGENDARULUI EROU AL UNIUNII SOVIETICE.

CA MESTECENII ÎNTINSEI TAIGALE

Suspendate parcă de norii joși ai cerului siberian, înaltele coșuri de furnal ale Combinatului siderurgic din Novokuznețk, zvelte, aliniate ca la paradă domină, jur-împrejur, taigaua Kuzbasului. Un trafic intens, caracteristic marilor centre industriale, animă străzile orașului. Autocamioane grele, basculante de mare tonaj, autobuze și automobile leagă lanțul unui du-te, vino neîntrerupt. Între toate aceste mașini există una despre care pionierii și chiar colegii lor mai mici — octombriștii — vorbesc cu deosebită mîndrie. Este, în exclusivitate, autobuzul lor. Construit în întregime din fierul vechi adunat de ei. Pe strada care, din acest an a primit numele «Pionier», autobuzul copiilor trece însoțit de privirile mîndre ale celor de-o vîrstă cu mult îndrăgiții eroi ai lui Gaidar.

Siderurgiștii, minerii și constructorii anilor ce vin, viitorii muncitori, tehnicieni și ingineri, toți cei ce se află la vîrsta visului și cutezanței se pregătesc acum ca să poată făptui mîine, crescînd viguroși ca mestecenii întinsei taigale. La Palatul pionierilor din Novocuznețk își dau întîlnire zilnic, în cadrul celor douăzeci și șase de cercuri, sute de copii. Profesori competenți le îndrumă primii pași în descifrarea tainelor electrotehnicii, electronicii, mecanicii, chimiei, aero, navo

ÎNTÎLNIRE CU EROUL UNIUNII SOVIETICE, GAVRIL VASILIEVICI BERDIKOV, PARTICIPANT LA MARELE RĂZBOI PENTRU APĂRAREA PATRIEI.

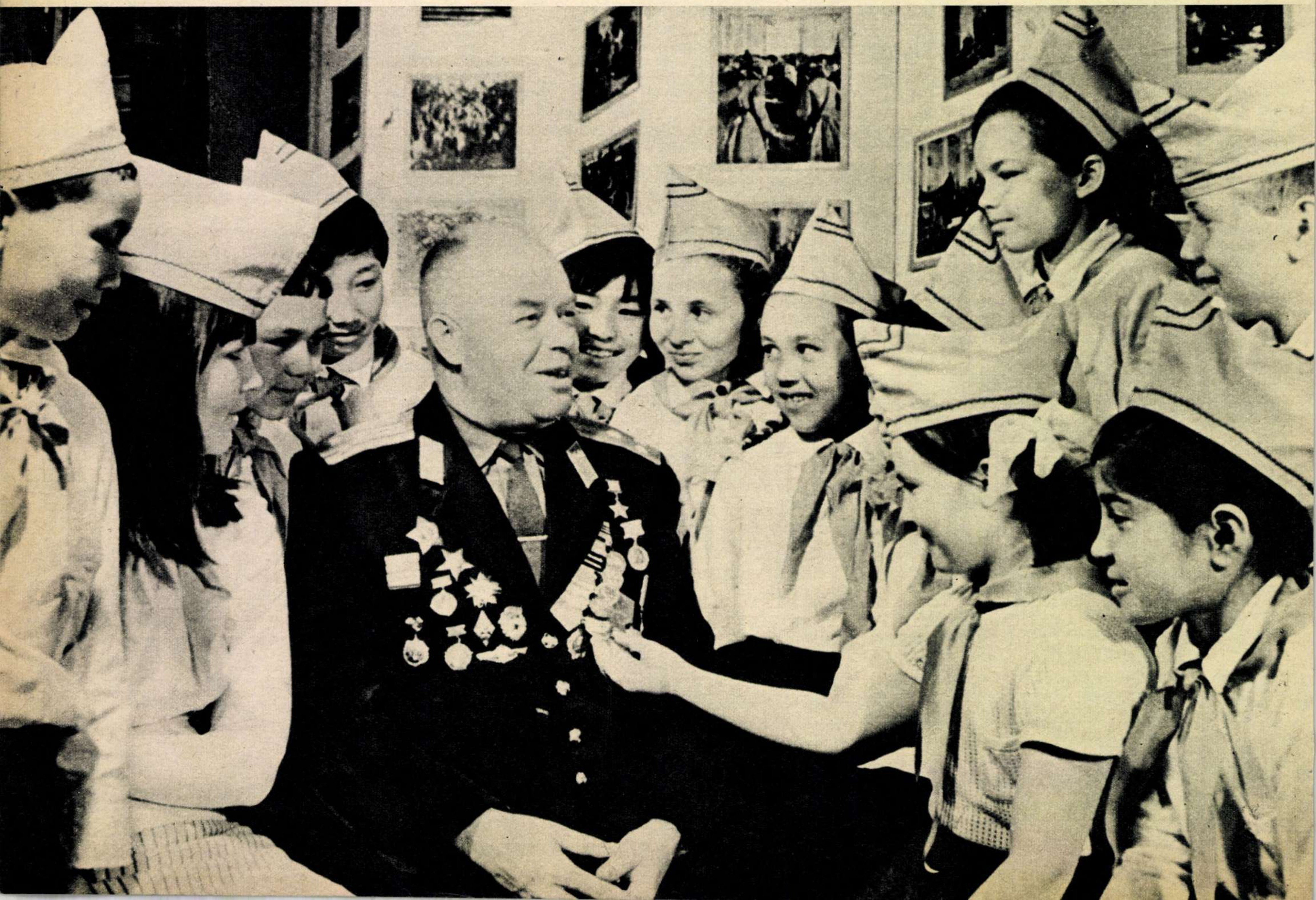

și rachetomodelismului. În cercuri aplicative și ateliere, lava visurilor de constructor se solidifică în cele dintîi contururi ferme. Cu siguranță că, peste ani, Vova Corneev, realizatorul dispozitivului complex de ridicat și transportat lemne, sau Nicolai Marianov, autorul machetei unei mașini cu 12 comenzi, vor fi nume de rezonanță în lumea constructorilor.

GRĂDINILE KAZAHSTANULUI

În traducere liberă din limba kazahă, Alma-Ata înseamnă *patria merilor*. Este greu de găsit în acest frumos oraș de la poalele munților o singură curte neumbrită de coroana bogată a pomului care a dat numele capitalei Kazahstanului. Primăvara, vara și toamna Alma-Ata este aidoma unui vis cu livezi mereu înflorite.

PRIMĂVARA, VARA ȘI TOAMNA, ALMA-ATA ESTE AIDOMA UNUI VIS CU LIVEZI MEREU ÎNFLORITE.

Odinioară, între hotarele acestei republici sovietice al cărei teritoriu întrece de 1,5 ori pe cel al Franței, un procent infim (2%) de oameni știau să scrie. Astăzi numai în Alma-Ata învață 123 000 de copii. Pe întinsele plaiuri ale R.S.S. Kazahe zîmbesc soarelui, laolaltă cu pomii încărcați de frumuseți și rod, 1 500 000 pionieri.

La circa 50 km de Alma-Ata se află comuna și colhozul care poartă numele unui **grădinar** celebru: I.V Miciurin. Adunînd informații și date, notînd nume și fapte, pionierii localnici au scris letopisețul colhozului din anul înființării — 1929 — și pînă astăzi. De primăvara pînă toamna muncesc, alături de părinții lor, pe tarlalele semănate cu grîu, în grădinile de zarzavat, în livezi, la ferma avicolă și la cea zootehnică. Preferințele celor mai mulți se îndreaptă spre aceasta din urmă: puțini sînt cei care pot rezista tentației de a ajuta la îngrijirea cailor și, mai ales, a cămilelor.

De curînd, în țara vecină și prietenă a fost lansată acțiunea «Sevcenco», asemănătoare cu inițiativa pionierilor români «Fiecare pionier, un pom, o floare». Pionierii din comuna Miciurin au plantat deja o livadă cu peste cinci sute de pomi fructiferi. Cînd pe ramurile coroanelor tinere vor răsări întîile fructe, cei ce-au sădit puieții de acum vor fi aidoma pomilor aflați la primul rod.

800 DE PICTORI DIN EREVAN

Aproape de casa-muzeu a celebrului pictor Sarian, în 1970 a fost deschisă Galeria creației copiilor. Douăzeci și șapte de expoziții organizate pînă acum au prilejuit pictorilor între 3 și 15 ani să prezinte celor peste 100 000 vizitatori lumea multicoloră a vîrstei de basm cu frumoasele ei gînduri, preocupări și năzuințe. Sfîrșitul primăverii acestui an trăgea cu părere de rău cortina peste «Lumea — cu ochii copiilor». Se închidea o expoziție ca să poată fi deschisă alta. Cei opt sute de pictori sub cincisprezece ani ai capitalei R.S.S. Armene își pregăteau cele mai bune lucrări pentru a fi expuse în cinstea aniversării unei jumătăți de veac de la crearea statului sovietic.

La școala N.V. Gogol, elevii pregătesc programul unui mare spectacol. Cercul mîinilor îndemînatice a pregătit costumele care prezintă portul tuturor republicilor sovietice. Astfel înveșmîntați, pionierii-artiști vor cînta, vor dansa, vor recita...

Pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice, din Crimeea pînă în Kamciatka, pionierii vor sărbători, cu gîndul și fapta, visînd și muncind, semicentenarul creării statului sovietic, mergînd — ca și în primăvară, la aniversarea a 50 de ani de la înființarea Organizației lor, ce poartă numele lui V.I. Lenin — umăr la umăr cu frații mai mari și părinții lor: comsomoliștii și comuniștii.

NICOLAE STĂICULESCU

●

PE MALUL LACULUI, PRINTRE COPACII ÎNTINSEI TAIGALE. ▼

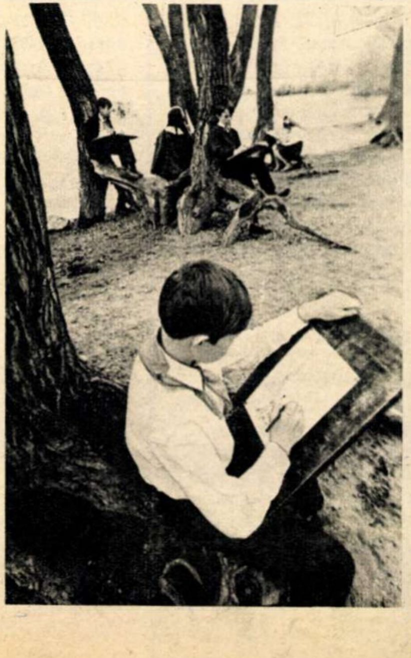

ORĂ DE LIMBA ENGLEZĂ LA ȘCOALA NR. 5 DIN ALMA-ATA ▲

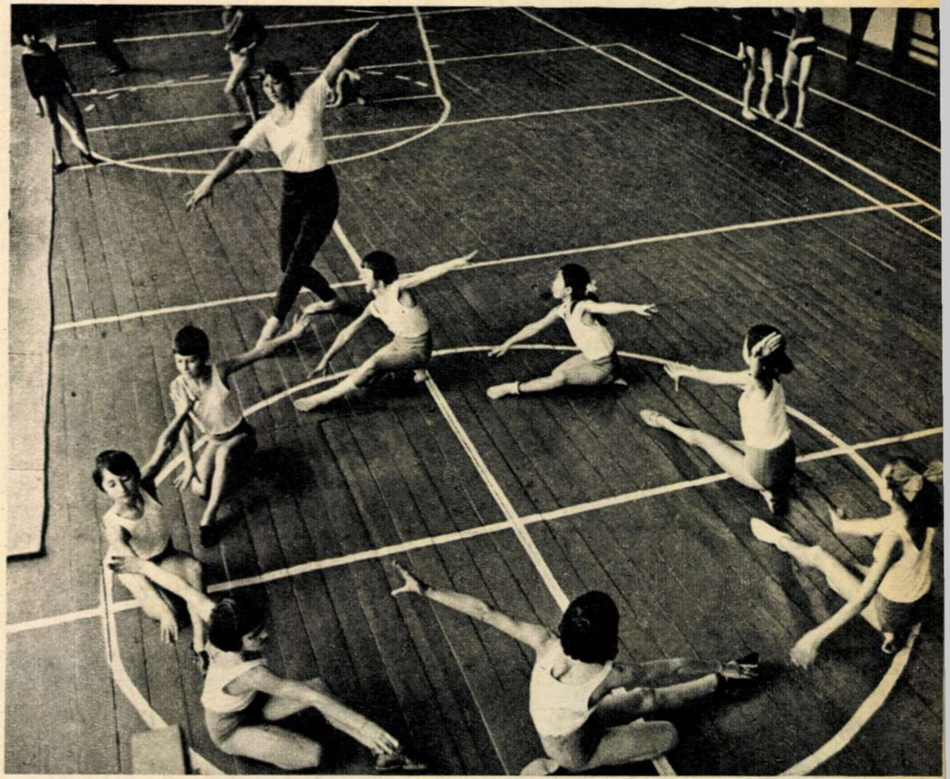

LA ȘCOALA SPORTIVĂ DE GIMNASTICĂ DIN ACTIUBINSK. ▲

MEMBRII CLUBULUI PRIETENIEI INTERNAȚIONALE DE LA PALATUL PIONIERILOR DIN ALMA-ATA SE PREGĂTESC SĂ RĂSPUNDĂ SCRISORILOR PRIMITE DE LA PRIETENII LOR DIN ȚĂRILE SOCIALISTE. ▼

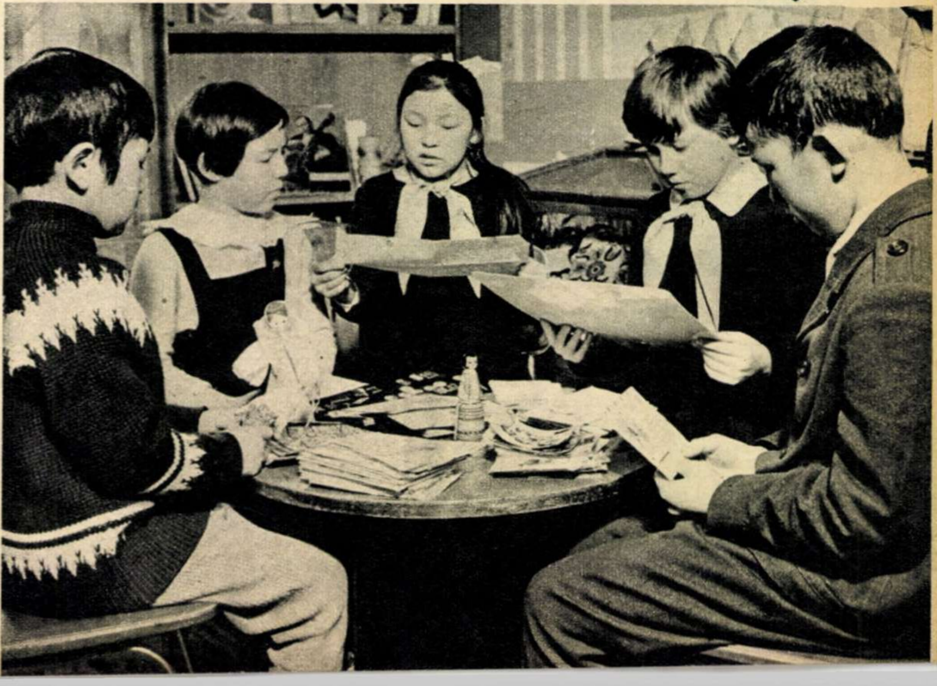

TABLETA *Olguței*

UN NEMAIPOMENIT UNICAT

Aș spune că e vorba de un fapt de domeniul fanteziei dacă n-aș fi constatat eu însămi că cele relatate în scrisoare sînt adevărate. Căci de la o scrisoare a pornit totul. Iată ce se spunea acolo:

«Dragă Olguța. Mă adresez ție pentru că este vorba de o clasă în care sînt numai fete. Detașamentul de pionieri e alcătuit, firește, tot din fete. În luna octombrie am avut alegeri. În detașament e un fel de grup. Unele dintre fetele din acest grup sînt fruntașe în clasă, dar nemaipomenit de înfumurate și egoiste. Altele au chiar note slabe. Cum au făcut, cum au influențat întreg detașamentul, nu-mi dau seama. Dar toate comandantele de grupă și cea de detașament au fost «alese» din acest grup. Noua comandantă a început să-și «afirme personalitatea». Sub diverse motive se prezintă tovarășilor profesori și se scuză pe ea și pe alte fete că n-au pregătit lecțiile. Tovarășii profesori știind că e comandantă au încredere în ea și iau drept bune aceste scuze. Firește, totul e făcut pentru ca ea, comandanta, să-și cîștige popularitate și să se facă astfel ascultată. Într-o zi am protestat și am spus că eu sînt pregătită și că doresc să fiu examinată. Din ziua aceea întregul «grup» îmi întoarce spatele. Am auzit și vorbe că nu sînt bună colegă și altele. Nimeni nu mai îndrăznește să zică altceva decît ceea ce zic ele. Comandanta n-are atitudine de comandantă, ci de... prințesă mofturoasă. Poruncește să i se aducă ba una, ba alta și fetele o servesc într-un chip umilitor».

Eu sper că cele relatate reprezintă un nemaipomenit unicat. Dar dacă totuși și în altă parte s-ar remarca așa ceva, vă rog să-mi scrieți, mie sau lui Emil, specificînd pe plic «PENTRU CAZUL C».

Olguța

VOI, CE PĂRERE AVEȚI?

Vasile N. Lecca — *Mărgăritești, județul Buzău. E adevărat, dragă Vasile, «omul cît trăiește multe dorințe are, multe gînduri îl bat și multe întrebări îl frămîntă!» Dar că-mi spui că munca în satul tău e «prea grea» pentru tine, mă pune foarte serios pe gînduri. Ai dori să devii orice, cîntăreț de muzică populară și ușoară, poet, romancier etc. De cîntat nu știu cum cînți, de scris poezii iar nu știu că nu mi-ai trimis nimic edificator în acest sens. Dar știu că orice muncă, orice meserie e frumoasă dacă o practici cu seriozitate, dacă te simți atras de ea, dacă știi s-o prețuiești. La sfîrșitul scrisorii tale te cam contrazici. Fiindcă spui că viața pe care o trăiești «e ca-n povești, viața din Mărgăritești». Cine te oprește atunci să muncești cu drag în satul tău, să și cînți, să scrii și versuri? Gînduri ai multe, dar nu prea știi exact ce vrei. O fi «vîrsta întrebărilor» dar e și timpul să deslușești singur unele răspunsuri.*

În încheiere, iată adresa vechiului meu prieten Gheorghe Pop, *din clasa a VIII-a A, Școala generală Ocna Șugatog (Internat) — mare pasionat al fotbalului — care dorește să corespondeze cu alți pionieri și elevi din țară, pe teme de sport.*

DRAGI PRIETENI
EMIL

Emil

PENTRU SEZONUL RECE

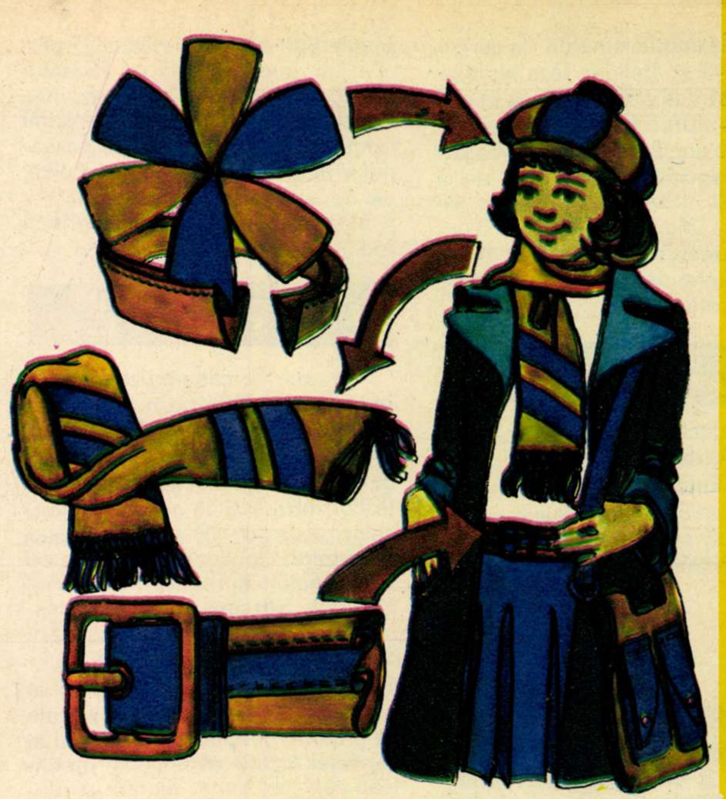

Vă prezentăm în cîteva desene o garnitură de căciuliță, fular, geantă și cordon, pe care le puteți confecționa foarte ușor din stofă de 2 culori (de preferat exact aceeași calitate), dublate acolo unde este necesar cu alt material mai subțire și de culoare închisă.

Căciulița este formată din 6 «petale» care se cos, pe dos, între ele, dublîndu-se cu material închis care a fost croit și cusut la fel ca fața. Cînd totul este asamblat se coase la mașină bentița de margine. Totul va fi gata adăugîndu-se un ciucure acolo unde au fost încheiate vîrfurile.

Fularul necesită mai mult material. Din culoarea principală se ia o fîșie de 50 cm lățime și 1,50 m lungime. La ambele capete se intercalează benzi de stofă de cealaltă culoare, tot prin cusătură la mașină. Fularul se încheie pe dos cusîndu-se marginea lungă și se întoarce pe față. Capetele vor fi finisate fie prin destrămare după ce s-a făcut o cusătură la mașină la 5 cm de capăt, fie prin ciucurași la fel ca la căciuliță.

Cordonul se confecționează dintr-o bandă lată de 12—15 cm și una îngustă de 5 cm, pe lungimea apreciată după talie (aproximativ 1 m) . Aici însă cusăturile vor fi aparente. O cataramă frumoasă și mai ales foarte simplă găsim în comerț.

VIORICA MIHĂILĂ

23

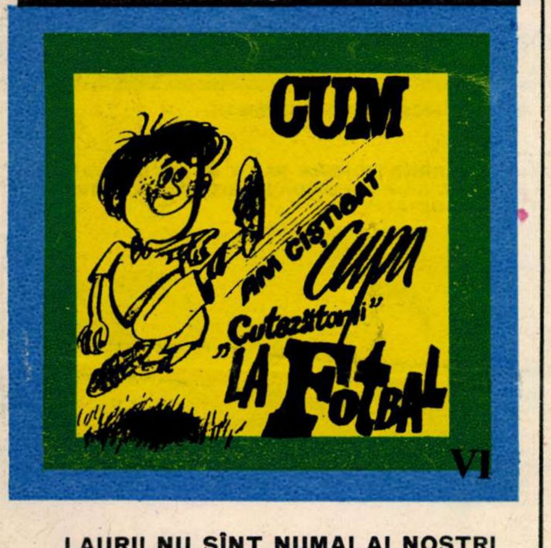

LAURII NU SÎNT NUMAI AI NOȘTRI

Dacă ne-am realizat obiectivul propus, lucrul acesta s-a datorat, așa cum am mai spus-o, nu numai noua. ci și altora. Într-un fel sau altul, putem afirma, fără să exagerăm cîtuși de puțin, că toți locuitorii satului au contribuit la victoria noastră.

Iată, să-i luăm, de pildă, pe componenții celorlalte echipe de fotbal din sat. Ce ne-am fi făcut noi dacă n-am fi avut cu cine juca și pe cine... bate? (Și dacă am avut această posibilitate, trebuie să le mulțumim și lor, dar și antrenorilor acestor echipe — profesorii

24

Stela Diaconescu, Angela Ciobanu, Ion Drînceanu și Gheorghe Filipescu, precum și lui Marin Milea, fost coleg mai mare, actualmente elev la școala de șoferi, care sacrificîndu-și o mare parte a timpului lor liber din vară, au organizat și condus aceste echipe). Sau să-l luăm pe nea Bucur, poștașul nostru care, fără a fi obligat de serviciul său să ridice corespondența din satul nostru (fiecare expediționar trebuie să-și depună singur scrisorile la oficiul poștal din Budești, care-i la cîțiva kilometri de Gruiu), venea în fiecare zi la noi la școală și ne lua foile de arbitraj pe care le expedia cu regularitate pe adresa revistei «Cutezătorii». Ori să vorbim despre tovarășii de la consiliul popular comunal, de la școală sau poștă, care ne-au ajutat să ștampilăm foile de arbitraj pînă și în serile de duminică, adică atunci cînd aceste instituții sînt de obicei închise.

Am putea continua cu asemenea exemple pînă cînd, așa cum am mai spus, i-am aminti pe toți locuitorii satului nostru care, fie cu fapta, fie cu vorba, ne-au ajutat tot timpul să ne menținem în fruntea clasamentului pe țară al Cupei. Așadar, laurii noștri nu sînt numai ai noștri, așa cum s-ar crede...

ACASĂ LA DOBRIN

Și-a venit și ziua aceea atît de mult așteptată de către noi toți, ziua aceea în speranța căreia am străbătut un an întreg. Primii în clasamentul pe țară (ca urmare a tuturor eforturilor și avantajelor de care v-am vorbit pînă acum), într-o dimineață de septembrie ne-am urcat cu toții în tren cu destinația Pitești unde, conform regulamentului, urma să ne disputăm finala cu celelalte trei echipe clasate pe locurile doi, trei și patru.

25

Ce-a fost și cum s-au petrecut lucrurile acolo, știți foarte bine din amplul reportaj publicat în numărul 38 al revistei «Cutezătorii». Cu toate acestea, mai avem să vă spunem cîte ceva în plus.

S-ar fi putut, foarte bine, ca la Pitești să nu învingem, să nu intrăm, adică, în posesia Cupei. Mai ales că adversarii noștri erau redutabili și fiecare dintre ei veniseră aici cu aceleași gînduri, cu aceleași intenții ca și noi. Am învins totuși. Cum, în ce fel, din ce motive? Lăsînd de-o parte falsa modestie și vorbind deschis, datorită faptului că dorința noastră de-a cuceri Cupa a fost mai bine completată, mai bine susținută decît la ceilalți atît de condiția noastră fizică (am rezistat mai bine decît alții la meciurile în... cascadă), cît și de colectivul nostru deosebit de sudat din toate punctele de vedere, capabil să reziste la tot felul de surprize (ritmul înalt, egal și neîntrerupt în care am jucat toată-vară, și-a spus din plin cuvîntul). Și încă ceva, un fapt care, deși în aparență mărunt, în realitate este deosebit de important: am intrat de fiecare dată pe teren și-am jucat fiecare meci cu aceeași... teamă ca nu cumva să fim învinși. (S-ar putea să n-avem dreptate, dar din experiența noastră am ajuns la concluzia că pregătirea, completată cu o doză de teamă, dă mai bune rezultate decît atunci cînd e susținută de prea mare încredere în forțele proprii).

GÎNDURI DE VIITOR

S-ar putea să credeți că cel mai mare succes al nostru, al componenților «Flamurei pionierești», este cucerirea Cupei «Cutezătorii» la fotbal pe anul 1972 (cupă care se află în școala noastră, la loc de cinste, așa cum se cuvine). Ei bine, vă spunem deschis că nu.

CORESPONDEAZĂ cu VOI

Mariana Cristescu, satul Lipia, comuna Meri, județul Buzău; **Neli Livan,** satul Pădureni, comuna Dobîrceni, județul Botoșani; **Florența Botezatu,** Satu Nou, str. I. Creangă nr. 2, județul Vrancea; **Olimpia Drăguț,** comuna Giroc nr. 235, județul Timiș; **Cecilia Tudorache,** satul Valea Banului, comuna Cozieni, județul Buzău.

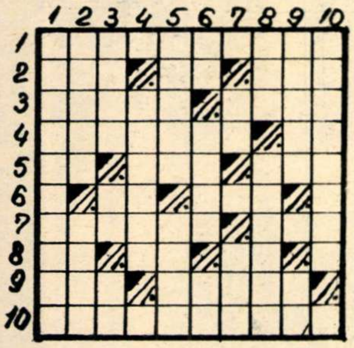

CUM CIRCULĂM

ORIZONTAL: 1) Parte a străzii, rezervată circulației vehiculelor. 2) Ață — Conjuncție — Opus lui «cea!» 3) Culoare a semaforului care indică libera trecere... — și alta care marchează locurile de trecere pentru pietoni (masc. pl.); 4) Avansa! — În regulă! 5) Din salt! Măsură algeriană pentru capacitate — Rîu în Gana; 6) La intrarea în stație! — Copii care nu țin seamă de regulile de circulație, de culorile semaforului, circulînd pe partea carosabilă sau mergînd agățați de unele vehicule 7) A se juca, dar în locuri permise. — Diminutiv feminin. 8) Galben! — În tramvai! — Sub roți! 9) Ispășitor proverbial. — Se pun sub protecția lui, în loc să respecte regulile de circulație; 10) Se angajează la o traversare incorectă (fem.).

VERTICAL: 1) Acest atribut presupune și respectarea strictă a regulilor de circulație (pl.); 2) Așa cum trebuie să fi cînd traversezi strada. Dezaprobare pentru cei care încălcînd regulile de circulație se expun la accidente; 3) Scumpă! — Din sus! — Panait Petrescu; 4) Verbul celui neatent; 5) La teatru. — Nume masculin; 6) Vine autovehiculul! — Drumuri de provincie. — Ode! 7) Una și alta! — Din programul școlar (pl.) 8) Rîu în Manciuria; — Trecător; Expresie folosită în materie de circulație; — Pecete; 10) Cei care respectă regulile de circulație.

Prof. T. AXIOTI

BIVERB ȘCOLAR (5—7)

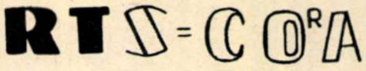

MESERII

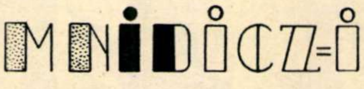

(Triverb: 8,2,8)

BIVERB ȘCOLAR (5—4)

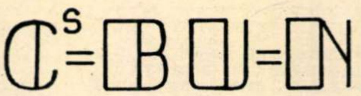

Sfaturi PRACTICE

- Petele de cerneală de pe mîini se scot foarte ușor cu suc de lămîie.
- Pentru a nu vă păta mîinile cînd curățați cartofi, aveți grijă ca ele să fie uscate. Nu vă spălați pe mîini imediat după ce terminați de curățat cartofi.

- După ce curățați fructe sau legume, mîinile rămîn curate dacă le inmuiați în apă și le frecați ude cu puțină lămîie.
- Mirosul de pește dispare ușor dacă frecați mîinile cu un cartof crud.

26

Fără discuție, cucerirea acestui trofeu e o mare realizare a noastră, dar mai este una și mai și decît aceasta: încrederea pe care succesul acesta ni l-a dat în posibilitățile noastre.

27

Se zice — de ce n-am spune-o deschis — că și-n domeniul sportului, noi, pionierii și școlarii de la sate, avem posibilități mai mici decît cei de la orașe. Așa o fi din unele puncte de vedere. Din altele însă, susținem cu toată tăria că nu. În ceea ce privește fotbalul, am dovedit-o (ori ce-ați crede despre noi, sîntem convinși că o echipă ca a noastră nu se găsește chiar pe fiecare stradă din București). Și-am putea s-o mai dovedim și-n alte ramuri ale sportului. În baschet, de pildă, unde avem o echipă de fete foarte bună. Sau la atletism, unde avem cîteva talente deosebite. (Nicolae Vărășteanu, de exemplu, care-i pur și simplu excepțional la triplu salt).

În domeniul sportului, posibilitățile noastre sînt la fel cu acelea ale colegilor noștri de la oraș. Ne-a convins de acest lucru Cupa «Cutezătorii» la fotbal. Cu două condiții însă: să ne amenajăm o bază sportivă cît mai bună și, totodată, să ieșim cu mai mult curaj în lume, să participăm, adică, la toate concursurile sportive care se organizează atît pe județ, cît și pe țară. Și vom amenaja o asemenea bază sportivă! Și vom ieși în lume! Vă asigurăm! Așa că dacă veți mai auzi vorbindu-se despre unele succese sportive ale elevilor de la Școala generală din Gruiu — Ilfov, sperăm că n-o să vă mirați...

VASILE MATEI
căpitanul echipei de fotbal
«Flamura pionierească»

* * *

Foiletonul „Cum am cîștigat Cupa «Cutezătorii» la fotbal" a apărut sub îngrijirea redactorului **CONSTANTIN DIACONU.**

ENIGMA

TALONUL NR 5
RĂSPUNS
NUMELE
PRENUMELE CLASA
ADRESA

FILMAREA

Pe un mic ecran, din biroul căpitanului Dumitrescu, imaginile se succedau cu repeziciune. Aparatul de proiecție «torcea» nestingherit, nepăsîndu-i că difuzorul continua să rămînă mut. Un bărbat se așeză pe o bancă... o femeie se apropie. După cîteva priviri aruncate discret, se așeză lîngă Herdon, căci el era. Buzele spionului mimară parcă un salut.

Femeia, după ce-și legănă aproape imperceptibil capul, se uită din nou în jur să se asigure că nu era nimeni prin apropiere. Apoi, buzele sale rujate se desfăcură de cîteva ori ca două petale adiate de un vînt ușor.

— Stop! zise căpitanul.

Secvența de film încremeni pe ecran.

— Radule, ai putut să înțelegi ce i-a transmis femeia lui Herdon?

— Deduc că i-a comunicat ceva, dar...

— Reluați cu încetinitorul, ordonă căpitanul.

De față fiind și un specialist al echipajului «Neînfricații», Radu află de la acesta tehnica descifrării conversației, surprinsă pe peliculă fără sonor. Nu mai era nici un dubiu că femeia îi comunicase lui Herdon că în ziua următoare, în camera de consiliu a unui institut de cercetări, urma să aibă loc o consfătuire de lucru pentru brevetarea unei invenții de mare importanță.

— De ce n-ați împiedicat-o pe femeie să ia legătura cu Herdon? întrebă Radu.

— Fiindcă înainte de realizarea acestei întîlniri, femeia ne-a pus în gardă. Lăsînd-o să se ducă, am aflat de planurile lui Herdon: în timpul consfătuirii, care se va ține cu ferestrele închise la etajul întîi, va filma și el cu ajutorul unui aparat la care va atașa un obiectiv special. Apoi, va proceda întocmai ca și noi: proiecție... reluarea cu încetinitorul...

— Atunci să contramandăm ținerea consfătuirii.

— Imposibil. Herdon ar «mirosi» că femeia este de partea noastră și atunci nu vom mai putea s-o folosim. Apoi, lăsîndu-i să filmeze, vom obține probe justițiabile. Și acestea ne sînt necesare în instanță...

— Să camuflăm geamurile în așa fel ca buzele să nu mai «deseneze» conturul pe baza căruia se poate stabili exact ce au discutat.

— E același lucru. Dar, sincer să fiu, te-ai apropiat de măsura ce ne-o propunem.

— Tot nu pot să ghicesc. De aceea aș propune realizarea flagrantului...

— E mai greu. El va sta tot la etajul întîi al unei clădiri de vizavi. Pînă vom ajunge în camera lui, ar putea voala filmul cu ajutorul razelor ultraviolete. Dar, pînă mîine tot la legile fizicii vom face apel și, aplicînd una, vom împiedica filmarea întocmai a oricăror mișcări.

Vi se cere să scrieți pe talonul nr. 5 ce a făcut Dumitrescu în camera de consiliu pentru ca Herdon să nu sesizeze vreo modificare, aceasta urmînd să o deducă numai o dată cu proiectarea peliculei care nu va reține detaliile ce-l interesează.

VALERIU IVAN

Cutezătorii 44
ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII NR. 1
— BUCUREȘTI 33
TELEFON 17 60 10
Redactor șef: MIHAI NEGULESCU
Redactor șef adjunct: OVIDIU ZOTTA
Secretar general de redacție: IOAN DONCA
Administrația: Editura Scînteia. Tiparul C.P.C.S.
ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ
CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE ÎNTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA» SERVICIUL IMPORT-EXPORT, PRESA BUCUREȘTI, CALEA GRIVIȚEI NR. 64—66 P.O.B.-2001
Redactor artistic: VINTILĂ MIHĂESCU
Secretar de redacție: ROZALIA BARANY

FIUL MUNȚILOR

4

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: NEÎNTRECUT LA JOCURILE COPILĂREȘTI ȘI BUN LA ÎNVĂȚĂTURĂ, AVRĂMUȚ, FECIORUL LUI ALEXANDRU IANCU, ISPRĂVEȘTE CU BINE ȘCOALA DIN CÎMPENI. ÎNTORS ACASĂ, URCĂ LA RENUMITUL TÎRG AL MOȚILOR CARE SE ȚINE ÎN LUNA LUI CUPTOR PE MUNTELE GĂINA.

Scenariu de **VLAICU BÂRNA** Desene de **MIHAI SÂNZIANU**

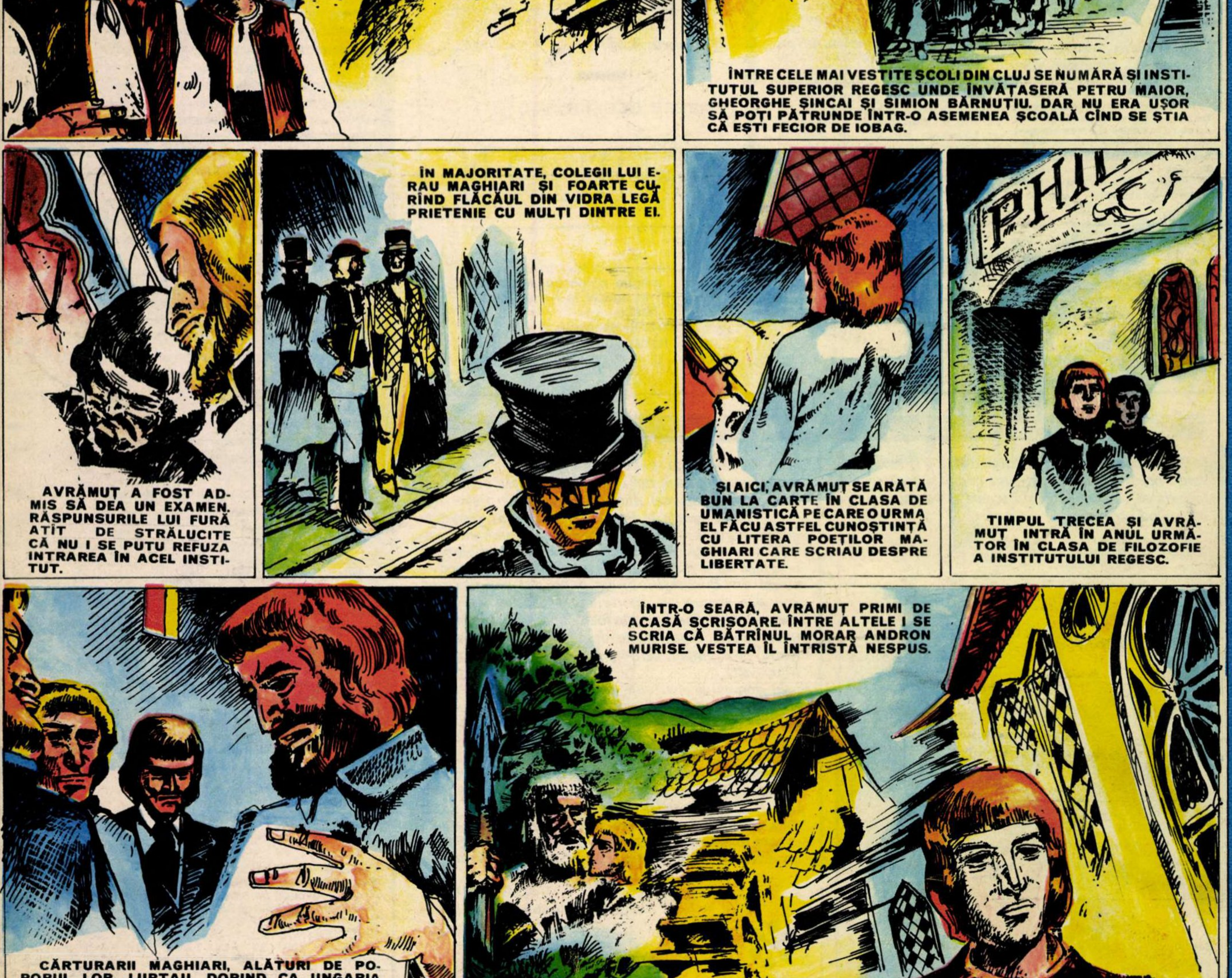

ÎN TOAMNA ACELUIAȘI AN, AVRĂMUȚ ÎNSOȚIT DE TATĂL SĂU, LUĂ DRUMUL CLUJULUI, PENTRU A-ȘI CONTINUA STUDIILE LA UN LICEU. AVEA ȘAPTESPREZECE ANI.

ÎNTRE CELE MAI VESTITE ȘCOLI DIN CLUJ SE NUMĂRĂ ȘI INSTITUTUL SUPERIOR REGESC UNDE ÎNVĂȚASERĂ PETRU MAIOR, GHEORGHE ȘINCAI ȘI SIMION BĂRNUȚIU. DAR NU ERA UȘOR SĂ POȚI PĂTRUNDE ÎNTR-O ASEMENEA ȘCOALĂ CÎND SE ȘTIA CĂ EȘTI FECIOR DE IOBAG.

AVRĂMUȚ A FOST ADMIS SĂ DEA UN EXAMEN. RĂSPUNSURILE LUI FURĂ ATÎT DE STRĂLUCITE CĂ NU I SE PUTU REFUZA INTRAREA ÎN ACEL INSTITUT.

ÎN MAJORITATE, COLEGII LUI ERAU MAGHIARI ȘI FOARTE CURÎND FLĂCĂUL DIN VIDRA LEGĂ PRIETENIE CU MULȚI DINTRE EI.

ȘI AICI, AVRĂMUȚ SE ARĂTĂ BUN LA CARTE ÎN CLASA DE UMANISTICĂ PE CARE O URMA EL FĂCU ASTFEL CUNOȘTINȚĂ CU LITERA POEȚILOR MAGHIARI CARE SCRIAU DESPRE LIBERTATE.

TIMPUL TRECEA ȘI AVRĂMUȚ INTRĂ ÎN ANUL URMĂTOR ÎN CLASA DE FILOZOFIE A INSTITUTULUI REGESC.

CĂRTURARII MAGHIARI, ALĂTURI DE POPORUL LOR, LUPTAU, DORIND CA UNGARIA SĂ DEVINĂ STAT INDEPENDENT. FECIORUL LUI IANCU DIN VIDRA VISA ACELAȘI LUCRU PENTRU PATRIA LUI.

ÎNTR-O SEARĂ, AVRĂMUȚ PRIMI DE ACASĂ SCRISOARE. ÎNTRE ALTELE I SE SCRIA CĂ BĂTRÎNUL MORAR ANDRON MURISE. VESTEA ÎL ÎNTRISTĂ NESPUS.

(VA URMA)

Cutezătorii

45

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE
CONSILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 9 NOIEMBRIE
1972, ANUL VI (268)

16 pagini, 1 leu

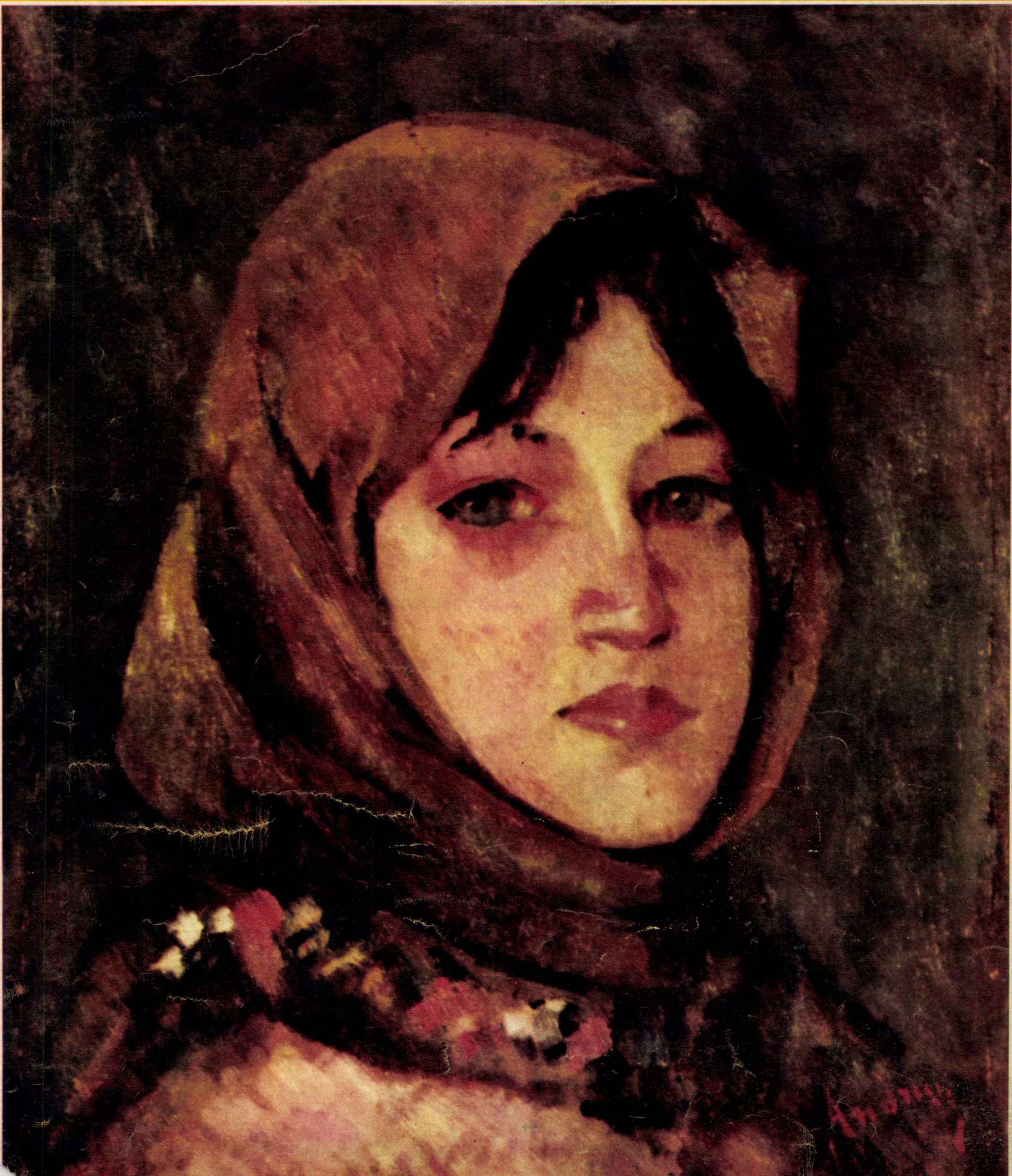

„PORTRET DE ȚĂRANCĂ" de ION ANDREESCU (1850-1882)

PIONIERIA RĂSPUNDE: „PREZENT!“

Filmul acestei toamne a început cu încîntătoarele peisaje ale ogoarelor și viilor încărcate de roade. Pe urmă, obișnuita desfășurare a poeticului anotimp s-a schimbat; ploi încăpățînate s-au abătut peste bogatele cîmpii și dealuri, soarele s-a rătăcit în nori persistenți. În locul lui au rămas însă lumina și căldura omenească. Țăranii cooperatori, mecanizatorii au dat exemple de adevărat eroism, strîngînd recoltele toamnei și efectuînd însămînțările în condiții climaterice ostile. Li s-au alăturat, sosiți de la orașe, muncitori, studenți, funcționari, lucrători din toate domeniile de activitate și, ca întotdeauna, în acest mare front al muncii patriotice, și-au ocupat locul și pionierii.

La Școala generală din **Turcoaia, Tulcea,** a luat ființă un cerc al corespondenților. În prima lor scrisoare adresată redacției se spune: «**Toți pionierii unității noastre au luptat pentru salvarea recoltei de inundație. Nu ne-au înspăimîntat nici ploaia, nici vîntul, nici noroiul. Ne gîndeam numai că recolta trebuie salvată**».

Corespondenta noastră specială, **Otilia Munteanu,** din com. **Cean, Satu Mare,** ne scrie că «**nu există pionier în unitatea noastră care să nu fi dat o mînă de ajutor la strînsul recoltei de toamnă. Noi, pionierii mai mari, am fost zi de zi alături de părinții noștri la recoltatul strugurilor și porumbului, lăsînd în grija celor mici — și totuși mari, cînd te gîndești la hărnicia lor — lotul școlar**».

Gheorghe Truță, din clasa a VIII-a, Școala generală **Călui, Olt** ne arată că în aceste zile au simțit nevoia unei cît mai bune organizări: «**La recoltatul porumbului și al merelor noi am muncit dimineața, între orele 7—10, pentru a avea apoi timp să învățăm cum trebuie. Lucrăm și duminica, 4—5 ore. Sperăm să ducem acțiunea la bun sfîrșit, pentru ca tractoarele să intre grabnic pe cîmp pentru a pregăti recolta de anul viitor.**»

Din comuna **Troianul, Teleorman,** ne scrie **Badea A. Dan:** «**Zeci de tone fasole iau drumul pieții, coloane de camioane cu porumb pornesc spre bazele de recepție. O mare parte din aceste cantități au fost recoltate de pionierii unității noastre**». Descriind acest tablou de intensă activitate, Badea A. Dan spune la un moment dat: «**Pe data de 14 oct. 1972 am fost primit în rîndurile Uniunii Tineretului Comunist**». Apoi își continuă relatarea asupra prezenței pionierilor pe ogoare. Ceea ce Badea, din modestie, nu a spus, ne vom îngădui să spunem noi: așa cum și-a cinstit cravata de pionier, prin hărnicie și demnitate, tot astfel a îndreptățit, încă din prima zi, încrederea uteciștilor care l-au primit în rîndurile lor.

Scrisori asemănătoare primim cu sutele în aceste zile la redacție, fiecare din ele reprezentînd o emoționantă pagină din cronica de aur a pionieriei.

Ovidiu ZOTTA

ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

• • • • • • • • • • •

◀ În grădinile cooperativei agricole de producție — Vlădeni, județul Ialomița)

•

Zile de toamnă bogată. Elevii din Urlați, județul Prahova, au avut încă un prilej de a-și dovedi hărnicia. Viile încărcate de rod au fost luate cu «asalt» și... învinse. ▼

▲ Apele nesățioase se pare că aveau de gînd să înece tot porumbul, abia cules, din comuna Salcia, județul Olt. «Planurile» lor însă au fost răsturnate de cooperatori și de elevii veniți în ajutorul părinților lor. Porumbul este acum în hambare, la adăpost.

•

◀ La Florești, județul Ilfov, copiii n-au prea dat atenție aparatului nostru de fotografiat. Erau prea ocupați cu culesul fasolei.

•

Copiii din orașul Arad și-au făcut mulți prieteni la sate. De aceea, nu se putea ca acum, cînd aceștia au atita treabă, să nu le vină în ajutor. ▶

În fotografie: doi reprezentanți ai Școlii generale nr. 7 din Arad.

CUTEZĂTORII DIN PERETU LA LUCRU

Știrile prin care aflăm despre hărnicia pionierilor și școlarilor din județul Teleorman nu se lasă de loc așteptate. Iată bilanțul celor din comuna Peretu: au recoltat pînă acum 35 ha de porumb, 12 000 kg de legume și peste 900 kg tutun. Tot așa se întîmplă și cu cei din comuna Tătărăștii de Jos, Nanov, Buzescu sau Mavrodin care alături de cei mari și-au dovedit priceperea în grădina de zarzavat, în livadă sau la culesul bumbacului.

• •

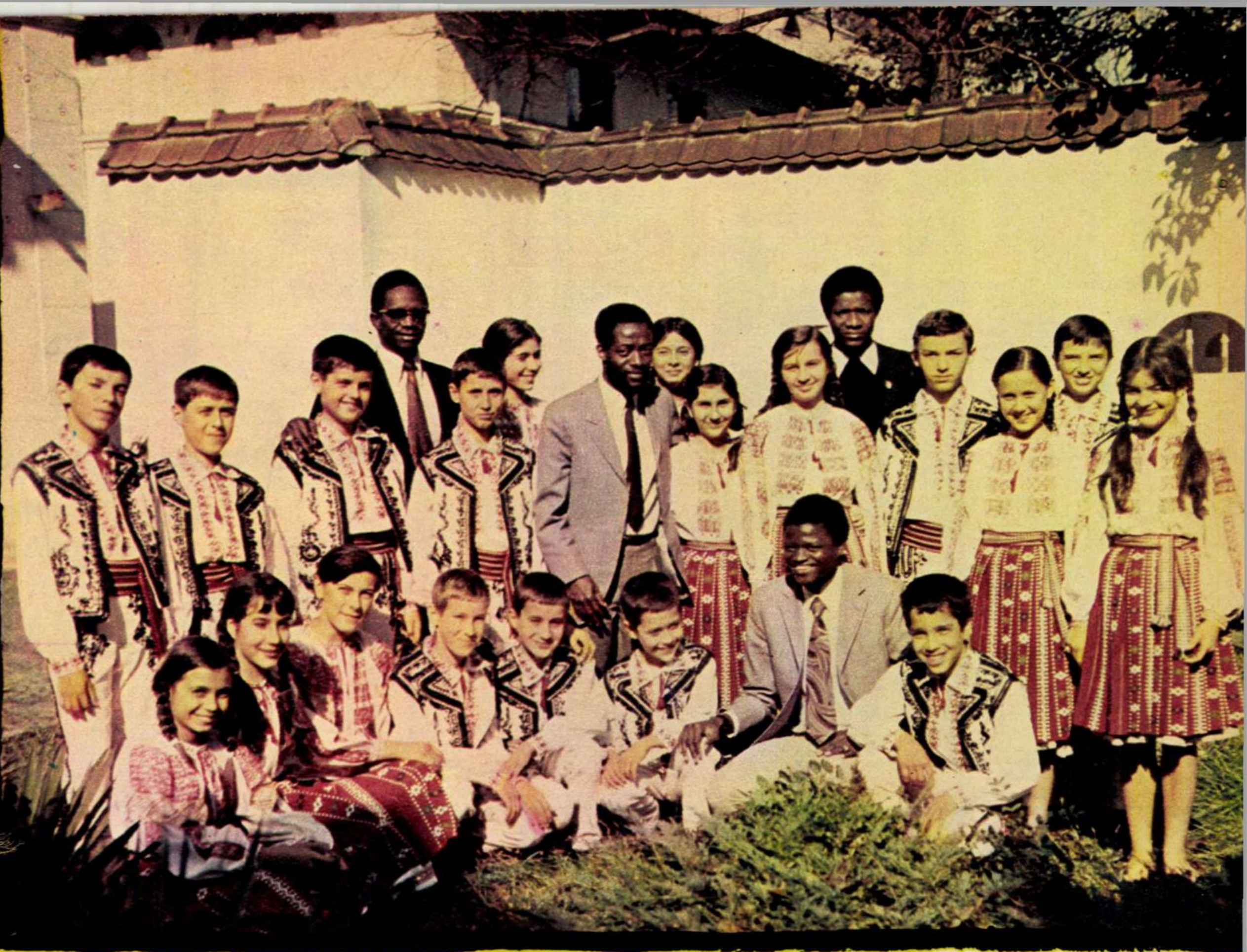

Solidaritate frățească

La Palatul pionierilor din Capitală, a avut loc de curînd un eveniment al cărui ecou va rămîne multă vreme în inimile copiilor care l-au trăit. Pionierii bucureșteni au primit ca oaspeți pe membrii unei delegații de reprezentanți ai organizațiilor de tineret ale mișcărilor de eliberare națională din Angola, Mozambic, Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde.

Delegația s-a aflat o dimineață întreagă în mijlocul pionierilor, stînd de vorbă cu ei, vizitîndu-i în cercurile în care aceștia își desfășoară activitatea.

Peste tot, pionierii au făcut delegației o entuziastă primire. În sala de festivități a avut loc un miting, în cadrul căruia pionierul Marin Marian, locțiitor al președintelui Consiliului Național al Organizației Pionierilor, a salutat pe oaspeți, exprimînd astfel bucuria pionierilor și școlarilor, sentimentele de admirație pe care tînăra generație din țara noastră le are față de lupta dîrză a popoarelor din țările pe care membrii delegației le reprezintă. El a spus, între altele:

«Sîntem convinși, dragi oaspeți — soli ai eroicelor popoare din Angola, Mozambic, Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde, că ziua deplinei victorii în țările dumneavoastră nu este departe și vă asigurăm că și noi, cele mai tinere vlăstare ale României Socialiste, vom contribui prin întreaga activitate și muncă la împlinirea năzuințelor nobile pentru care luptați și față de care ne exprimăm întreaga noastră solidaritate».

A luat apoi cuvîntul Condesse Antonio José, membru al C.C. al Mișcării Populare pentru Eliberarea Angolei, care a prezentat unele aspecte ale luptei pe care popoarele și tineretul african o desfășoară pentru libertate și independență națională, pentru scuturarea stăpînirii coloniale. El a subliniat faptul că îi este foarte plăcut să se întîlneas-

I. MIHUȚ

(CONTINUARE ÎN PAG. 13)

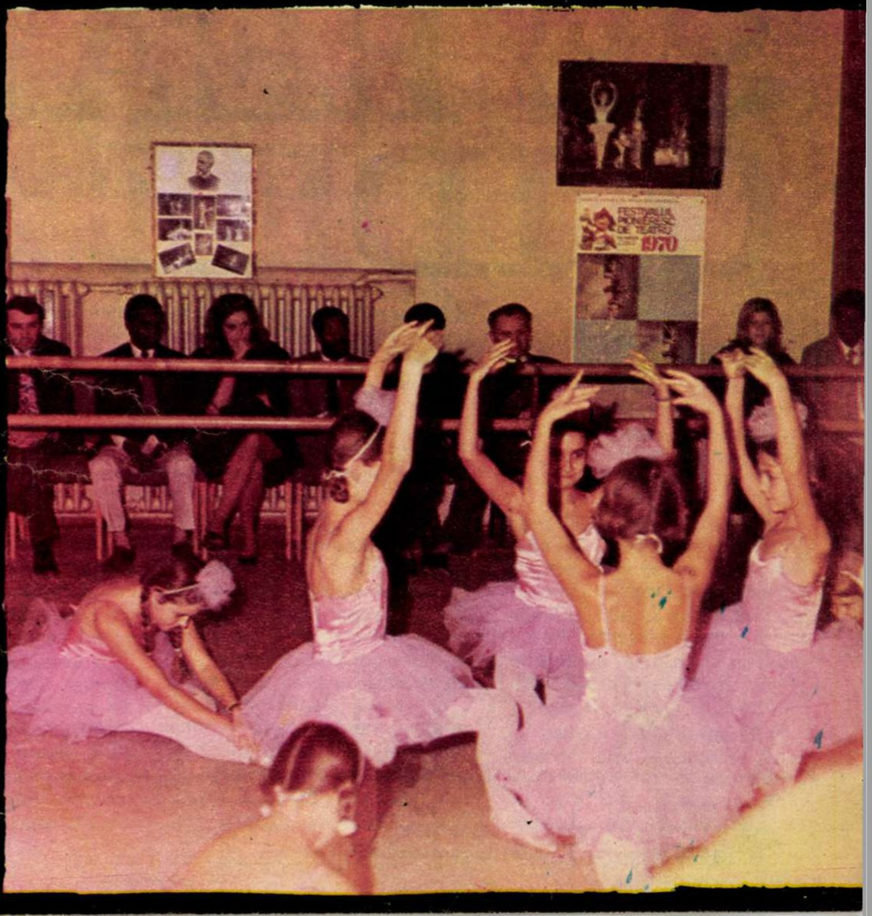

Un bun prieten al copiilor, general-maior Marcel Olteanu, veteran al celor două războaie mondiale, a fost de curînd oaspetele pionierilor de la Școala generală nr. 5 din București. Zece școlari au avut bucuria să primească cravata roșie cu tricolor din mîna distinsului oaspete.

NOUA COMANDANTĂ ✻

Nu de mult, pionierii detașamentului clasei a V-a A de la Școala generală nr. 16 din Galați și-au ales noul comandant de detașament. Deși, doi ani la rînd activitatea detașamentului fusese condusă cu bune rezultate, de altă pionieră, colegii au ales în fruntea lor, de data aceasta, pe altcineva, un pionier și mai bun.

«Rodica Pascariu nu numai că este o elevă cu rezultate foarte bune la învățătură, dar modul în care a condus anul trecut activitatea grupei ei ne-a determinat să o alegem acum în fruntea detașamentului nostru, au spus pionierii. Este harnică, inimoasă și, de aceea, se bucură de prețuirea tuturor. Prin exemplul ei, de a fi prima la toate activitățile detașamentului, ne-a mobilizat și pe noi».

Într-adevăr, programul de activități al detașamentului, alcătuit după propunerile pionierilor, cuprinde acțiuni folositoare, atractive. Printre acestea aș remarca un concurs de recitări și unul de creații literare proprii. De asemenea, programul de manifestări închinat celei de a 25-a aniversări a Republicii a fost alcătuit cu multă chibzuință și fantezie.

PAVEL POPESCU

TRIBUNA ACTIVULUI PIONIERESC

CUM SE REALIZEAZĂ O IDEE...

Există, nimeni nu tăgăduiește, o veritabilă bucurie de-a face propuneri: o bucurie frumoasă care se naște firesc, în atmosfera sărbătorească a alegerilor pionierești. O propunere, odată făcută, este într-un fel și puțin trăită.

Recentele alegeri pionierești au iscat o sumedenie de inițiative, idei, sugestii. Chemarea Forumului Național al Pionierilor și-a purtat ecoul mobilizator prin toate unitățile, detașamentele și grupele, bucurîndu-se de priveliștea mîinilor ridicate în sus, în numele ei.

Programele de activități au prins contur — flota noastră pionierească, cu pînzele sus și motoarele în plin, a pornit! ...Dar ele singure, propunerile, nu umflă pînzele și nici nu pun motoarele la lucru — se-nțelege.

Atunci cine și cum?

DE CE POATE EȘUA O PROPUNERE BUNĂ?

Mă aflu în mijlocul pionierilor detașamentului clasei a *VII-a a Școlii generale nr. 2, Moreni (Schela Mare), județul Dîmbovița*. De la început vă anunț că acest detașament e cunoscut în județ pentru activitățile sale ingenioase și bine organizate.

Cu niște pionieri merituoși și experimentați, deci, se poate face puțină... teorie, adică să ne punem întrebarea din subtitlu: de ce poate eșua o propunere bună — și cum, mai ales, se poate realiza o activitate bună în urma unei propuneri bune.

Daniela Bălțoiu: *În primul rînd neparticiparea e un motiv important al eșuării unei propuneri! O idee care nu devine a tuturor, nu știu cum să vă spun...*

Reporter: Devine o idee tristă, nu? Ca o monedă frumoasă, dar cu care nu poți cumpăra nimic. Dar de ce crezi că o idee poate ajunge uneori în această situație?

Daniela: *Fiindcă n-a fost bine gîndită. Cînd se face programul de activități, trebuie judecate în amănunt șansele unor propuneri de-a deveni o acțiune reușită; șansele ei de a-i interesa pe toți membrii detașamentului. O propunere, pentru a deveni un punct din programul de activitate, nu-i de ajuns să fie interesantă în sine, ci interesantă pentru noi, pentru dorințele, posibilitățile noastre. De aceea, noi am discutat mult pînă am stabilit ce vom scrie în programul detașamentului nostru.*

Micu Vasile: *De asemenea, o idee bună eșuează cînd ea nu este bine pregătită.* (N.n: într-adevăr, o idee bună nu devine de la sine o activitate reușită). *Cînd cei ce răspund de îndeplinirea ei nu se țin de treabă. E adevărat că tot detașamentul, întreaga grupă se ocupă de transpunerea în viață a unei propuneri, dar cineva anume răspunde în primul rînd de acest lucru.*

Rep: Dacă tot am ajuns cu discuția aici, să vedem atunci, concret:

CUM SE REALIZEAZĂ O IDEE...

în detașamentul clasei a VII-a, a Școlii generale nr. 2 Moreni,

Să alegem o propunere din programul de activitate al detașamentului. Pe care o vreți voi?

Elena Stan (comandant de grupă): *De pildă, pe aceasta: «Să ne cunoaștem județul» — activitate dedicată aniversării Republicii. E adevărat că eu am propus-o, dar nu de aceasta o amintesc, ci pentru că mie îmi place mult modul cum ne-am organizat. De pildă, grupa lui Albu Marius se ocupă de culegerea materialului informativ referitor la punctele traseului excursiei. (Traseu pe care îl vom străbate cu toții).*

Ei trebuie să ne facă pe toți să știm de ce mergem, unde mer-

gem, ce anume trebuie să aflăm acolo.

Mirela Dospinescu: *Iar din grupă, răspundem de aceasta, eu și cu Ceaușu Ion.*

Rep.: De ce amîndoi și nu unul singur?

Mirela: *Stați să vă explic. Fiecare pionier din grupă trebuie să se informeze asupra unui obiectiv — fiecare după dorință. De pildă, eu am ales Pucioasa, fiindcă mai cunosc orașul și pot să mă informez mai bine decît alții.*

Dar am hotărît să nu răspund singură de îndeplinirea sarcinilor în grupă, deoarece, avînd și altele în cadrul altor acțiuni (de pildă, în legătură cu teatrul de păpuși), să fie în permanență cineva — cînd lipsesc eu sau se întîmplă altceva — care să vegheze la bunul mers al documentării.

Am observat noi că uneori, din motive greu de prevăzut, soluția cu un singur... responsabil mai poate aduce neajunsuri.

Rep.: Spune-mi, comandantule (Ionică Ilie), în timp ce grupa lui Marius se documentează, celelalte grupe se ocupă tot de activitatea aceasta sau de altceva?

Ionică: *Depinde. Dacă este vorba despre o activitate care cere o pregătire mai lungă și mai din timp, atunci grupele celelalte se pot ocupa de altceva. Acum însă, toți ne ocupăm de pregătirea acestei excursii, a modului cum o vom valorifica la întoarcere. Grupa lui Valeriu Lupu se îngrijește de problemele administrative, am zis noi: adunarea fondurilor și altele. Cînd termină cu asta — și ei sînt pe cale să-și termine obligațiile înaintea altora — trec imediat la rezolvarea altor sarcini legate de altă activitate.*

Rep.: Dar de unde știu *la ce să treacă*, și ce anume să facă?

Ionică: *Păi, știu, cum să nu știe? S-a stabilit asta de la început, de cînd am făcut programul. Scrie acolo!*

Rep.: Bine, Ionică. Dacă scrie, atunci e clar.

...Și așa am aflat cum vor prinde viață și alte puncte din programul de activități al detașamentului. De pildă, propunerea referitoare la înființarea unui teatru de păpuși. Nu-i așa că-i o idee curajoasă? Cristian Cîrlan, care a mai încercat el și acum un an să încropească niște figuri de păpuși, a alcătuit un nucleu de «meșteri». Vasilică Micu și alți vreo 5 din grupă, mai pricepuți la desen, vor face decorurile.

Daniela și grupa ei, sub îndrumarea comandantului instructor al detașamentului, Mircea Stoian, se vor ocupa de alegerea piesei, distribuirea rolurilor, regia etc.

Și, tot în felul acesta, au fost puse pe masa de lucru a detașamentului și alte propuneri făcute la adunarea de alegeri și incluse apoi, după o serioasă chibzuință, în programul de activități. De pildă, o întîlnire cu petroliștii fruntași ai schelei petroliere din localitate; înființarea unui cerc de pirogravură în detașament (înfiripat oarecum din anul trecut, primul de acest fel din județ); amenajarea unui teren de volei în curtea școlii și altele.

«CE FACI ÎN ACESTE ZILE CA PIONIER AL DETAȘAMENTULUI TĂU?»

Am pus această întrebare «pe sărite», cîtorva pionieri. Și iată răspunsurile:

Mihai Călineț: *Eu mă ocup cu planificarea întrecerilor sportive ale detașamentului. Ne grăbim; vremea e foarte schimbătoare și se va face friguroasă în curînd. Mîine voi stabili meciul de fotbal cu cei dintr-a VI-a.*

Valeriu Lupu: *Eu am terminat întocmirea listelor cu participanții la concursul de șah care urmează să aibă loc peste 4 zile între grupe.*

Cristian Gîrlan: *Pentru cercul de pirogravură, am făcut deja rost de două ștechere și mi-a promis și-un vecin că îmi dă un cablu. O să avem, deci, un nou aparat de pirogravat. Fiindcă fac parte din grupa de documentare, în legătură cu excursia (grupa lui Marius) trebuie să vă spun că mi-am terminat partea mea: Tîrgoviștea industrială.*

Am văzut toate cele trei șantiere care se construiesc la marginea orașului. E ceva formidabil, mai ales santierul oțelăriei.

Daniela Bălțoiu: *Eu, chiar azi la ora 16,30* (n.n. Daniela este și comandanta unității și loctiitorul președintelui Consiliului Județean al Organizației pionierilor) *am o întîlnire cu activul detașamentului clasei a V-a pentru punerea la punct a concursului pentru «Cea mai frumoasă clasă».*

Nicolae Gheorghe: *Duminică, eu, împreună cu Valeriu, Vasile și alții ne vom întîlni la mine acasă pentru a pune bazele primei orchestre a detașamentului. Nu știu cum o să meargă, n-am mai cîntat împreună pînă acum și se pare că nici nu știm noi foarte bine să cîntăm. O să vedem...*

Rep.: O să iasă bine, băieți. Vă asigur eu, ca meloman. Totul e să nu aveți fiecare din voi chef să faceți de la început pe... dirijorul!

* * *

Închei aici însemnările mele de la discuția purtată cu destoinicii pionieri ai detașamentului clasei a VII-a a Școlii generale nr. 2 din Moreni, cu convingerea că programul lor de activitate este o garanție sigură a unei frumoase și bogate vieți pionierești. Că ideile lor bune sînt pe «mîini bune».

ILIE TRAIAN

O IDEE PENTRU SEMAFOR:

STOP RISIPEI ȘI RISIPITORILOR!

De șapte zile încoace, sute de foarfece decupează titlurile apărute în numărul precedent al «Cutezătorilor», degete pline de pelicanol aplică aceste titluri pe cartoane de toate mărimile și culorile, ochi scrutători caută locul cel mai vizibil în care merită să fie afișat primul Semafor-Cutezătorii», ediția specială pentru fiecare școală a revistei voastre.

În același timp, alte degete, de astă dată pătate cu cerneală, string tocuri care șovăie peste foile albe.

— Dragi colegi, redactori ai Semaforului, nu cumva sînteți în căutarea unei idei?

— Ai ghicit. Căutăm o idee. Dar știi, una grozavă: actuală și destul de importantă ca să inaugureze acțiunea noastră.

— În cazul acesta, în calitate de confrate ceva mai mare — n-ați uitat că am împlinit... 5 ani? — îmi voi permite să vă sugerez o temă foarte serioasă, aptă pentru toate genurile publicistice care merită să înflorească sub culorile **Semaforului.**

— Și anume? tropăie nerăbdători micii gazetari din zece mii de școli.

— Vă propun astăzi să aprindem lumina roșie a **Semaforului** *în fața risipei și a risipitorilor. A tuturor. De pretutindeni. Vă dați seama? Undeva în creierii munților sau la Dunăre, turbine mai scumpe ca aurul se învîrtesc zi și noapte, supravegheate noapte și zi de meșterii luminii, pentru ca peste masa ta de scris să încălzească un fir de soare. Dar iată, lecțiile s-au terminat, ai ieșit la plimbare sau la cinema lăsînd inutil aprinsă lumina. În curtea școlii curge gălăgios o cișmea uitată deschisă. Un fotbalist fără pereche își demonstrează talentul driblînd cu un... manual școlar. O fereastră n-a fost închisă cum trebuie și vîntul nopții a spart geamul. Creta, buretele sînt atît de ieftine, de ce-ar fi folosite civilizat? Dar curățenia? Curățenia nu se cumpără, se face. De ce s-o păstrăm? Cum, și ea costă? Desigur, costă muncă, și materiale, și timp. Timpul altora. Joacă-te, dar nu de-a taifunul. Nu distruge totul în jurul tău. În curtea școlii se plantează mereu puieți, dar puțini dintre ei ajung copaci. Sînt loviți, jumuliți de frunze, călcați în picioare. Iar ei costă. Un pui de pom devenit nuia înseamnă un an pierdut pentru pomul care ar fi trebuit să crească acolo spre a da umbră, frumusețe, poate și fructe.*

Dragi prieteni ai **Semaforului,** *precum vedeți, risipitorii vă așteaptă! Ei sînt gata să vă ofere material pentru cel mai inspirat foileton, pentru un instantaneu fotografic de pomină, pentru o epigramă sau o caricatură de tot hazul.*

Aprinzînd lumina roșie — STOP! — în fața risipei și a risipitorilor, pe cea galbenă — ATENȚIE! — în fața indiferenței, faceți să țîșnească lumina verde — DRUM LIBER! — în fața celor mai grijulii, mai atenți, mai chibzuiți dintre cutezători, al căror loc de cinste în rubricile **Semaforului** *este de la sine înțeles.*

Așteptăm plini de încredere o rafală de materiale inteligente, concrete, spirituale și adevărate, care, ridicînd încă de la început catargul **Semaforului** *la o altitudine vrednică de timpul nostru, de rîvna celor ce muncesc pentru a da patriei un spor de înălțime și strălucire, să-i facă pe toți școlarii, ca și pe profesori, pe comandanții-instructori, pe părinți să privească plini de încredere și să sprijine participarea voastră cutezătoare la marele NU opus risipei și risipitorilor.*

Unitatea ÎN SĂRBĂTOARE ▼

In cinstea celei de a 25-a aniversări a Republicii, pretutindeni în țară unitățile de pionieri primesc în rîndurile lor noi membri, școlari dintre cei mai merituoși.

De curînd, gazda unui astfel de eveniment a fost Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România. În aplauzele entuziaste ale părinților și colegilor, zece școlari de la Școala generală nr. 178 din Capitală au trăit clipe ce vor rămîne de neuitat: primirea cravatei de pionier. Evenimentul a fost așteptat cu nerăbdare de întreaga unitate. Detașamentul clasei a IV-a A i-a pregătit cu grijă pe cei mici pentru marea lor sărbătoare.

Maria Alexandru, Corina Burculeț, Doina Mitroiu, Manuela Ghitera, Adriana Dumitraș, Livia Paparadu, Răzvan Stoicescu, Larisa Stegereanu, Ileana Ioniță și Gabriela Prejoianu, o dată cu primirea cravatei de pionier, și-au exprimat dorința fierbinte să fie mereu printre cei buni.

ORDINEA DE ZI
SOCIALISMUL

Dragă Seriosule

POVESTIRE DE MIHAELA MONORANU

Valeriu îl găsi pe Dan luptîndu-se cu ultimele lingurițe de compot.

— Nu prea îmi place — spuse acesta încurcat — dar mama se supără dacă descoperă că n-am mîncat tot.

Culese de pe fundul paharului o cireașă sfrijită și în timp ce se căznea să se descotorosească de sîmbure, adună ce era pe masă, șervet, farfurii, resturi de pîine, și duse totul la bucătărie. Cînd se întoarse, întinse și netezi din mers cuvertura care acoperea patul, îndreptă un colț de covor. Adună două hîrtiuțe de pe jos, împinse vaza roșie pînă în mijlocul mesei, apoi se retrase spre ușă și, aplecînd capul pe un umăr, privi încăperea.

Valeriu se gîndi că Dan trebuie să se mai încalțe, să se îmbrace, să-și facă ghiozdanul. Deci nu mai rămînea timp aproape deloc.

— N-o să mai avem vreme, zise.

— Pentru ce? întrebă Dan. Își scoase papucii și, punîndu-i unul peste altul ca în cutia de la magazin, îi vîrî într-un locșor dintre dulap și perete.

— Ți-am spus. Să văd casa aceea cu trepte.

— Cauți pe cineva?

— Nu, nu! Doar ți-am spus. Vreau să văd dacă există într-adevăr.

Mîinile lui Dan se mișcau iute, potrivind șireturile nesfîrșite ale bascheților.

— Cînd eram mic, mic de tot, am văzut o casă care avea o scară foarte înaltă, lipită de perete pe dinafară. O mulțime de trepte vopsite cafeniu care se terminau sus în pragul unei ușițe. Pe ușița aceea ieșeau doi copii...

Dan întoarse cu fața spre el ceasul deșteptător și-l privi cu atenție.

— Și?

— Păi, de atunci n-am mai trecut niciodată pe acolo. Vreau să știu dacă e adevărat ori am visat.

— De ce? îl întrebă Dan. Vocea lui îi păru lui Valeriu cam arțăgoasă.

— În dreapta casei era o curte mare, plină de camioane. Știi, casa avea ușă jos, în stradă, ca toate casele, dar mai era și scara aceea făcută pe dinafară.

Cu ochii pe orar, Dan introducea pe rînd cărțile și caietele în servietă. Învelitoarea albastră a Chimiei era ferfenițită pe la colțuri. O privi provocator, o smulse dintr-o singură mișcare făcînd-o ghemotoc, iar Chimiei îi spuse: «Pînă mîine ai să stai așa. Sper să nu-ți fie prea frig la căpșor».

— Și unde e casa? întrebă.

Valeriu se gîndi că trebuie să fie, așa bănuia el, pe undeva, nu prea departe, probabil prin spatele fabricii de conserve, dar — ce ciudat! — se întîmplase să nu mai dea niciodată pe acolo, cu toate că în atîtea alte locuri, cu mult mai departe, fusese de nenumărate ori — în excursii, la bunici (tocmai într-un capăt de țară), în tabără. Dar acum îi părea rău că adusese vorba despre asta. Sînt unele lucruri pe care poate e mai bine să le ții numai pentru tine, ceilalți pot să nu le înțeleagă și atunci te simți, nu știu de ce, vinovat. Tot așa se întîmplase odată, la fizică, într-o oră de laborator, cînd spusese că, după părerea lui, două jumătăți de kilogram nu sînt egale cu un kilogram, că între cele două jumătăți ar exista o pauză care...

— O pauză?!

Îl priviseră mirați.

Două țăcănituri metalice îi dădură de știre că Dan terminase cu făcutul ghiozdanului și Valeriu se ridică de pe scaun, gata și el de plecare. Fără să vrea băgă de seamă în ce ordine lăsa Dan totul; se descurca singur cu masa, nu întîrzia niciodată la școală, învăța bine și, pe deasupra...

— Păi, pe tine ar trebui să te alegem comandant de detașament — se trezi spunînd, mai mult ca o laudă decît ca o hotărîre, și pe dată îi și păru rău că nu tăcuse. Știa ce se răspunde în astfel de împrejurări (desigur, din modestie!): «Ei, na! Sînt alții mai grozavi ca mine. Fugi de-acolo» — și celelalte.

— Te cred, răspunse Dan.

— Nu, serios! — se apără Valeriu. Eu...

— Bineînțeles că serios. Dan își punea cravata în fața oglinzii. Îndreptă cu grijă colțurile gulerului, apoi își dedică o ultimă privire cuprinzătoare. Hei, ce-am face! spuse. Te cred și eu.

Valeriu îl privi mirat: oare nu glumea

— Ți-aduci aminte cînd am fost cea mai bună clasă din școală? Ți-aduci aminte? Mie mi-ar place... Oho, ce ne mai mîndream.

«Ca să vezi. Eu — se gîndea Valeriu — nu m-aș încumeta în ruptul capului să vorbesc pentru o clasă întreagă. Cel mult, pentru mine. Trebuie să fie grozav să te simți în stare sa...» Și bineînțeles, Dan era în stare, Valeriu nu se îndoia, atîta doar — era surprins că Dan o spunea așa de-a dreptul și pe deasupra, fără să pară cîtuși de puțin înfumurat, ci numai sigur de el. Pur și simplu.

— Cea mai bună clasă din școală! Altfel ieși pe ușă cînd sună clopoțelul.

Se pieptăna grijuliu, trimițînd cu hotărîre la locul lui orice firișor de păr care o lua razna stricîndu-i cărarea.

— Cu învățatul am ține-o una și bună: numai pe cinste. Toată clasa la olimpiadele de matematică, toată clasa la concursul de română, știi? Să ne meargă vestea.

Mirarea și admirația lui Valeriu, cît puteau ele să mai crească? Îl urmărea cu ochii prin casă pe colegul lui care se pregătea pentru școală — și nu mai zise nimic. Dan își puse vestonul și aruncă bascheților o privire plină de ironie. Se aplecă și-i șterse de formă cu o cîrpă. «Albi n-o să mai fiți voi în vecii vecilor» — le spuse. Se uită atent încă o dată în jurul lui. Puteai să-ți dai seama că toate lucrurile acestea le făcea zi de zi, deveniseră o obișnuință.

— Tocmai de aceea și eu... îngăimă Valeriu. Se simțea stînjenit. Dacă ar fi fost mai mulți de față s-ar fi simțit la largul lui, dar așa, numai ei doi și se mai apucase să-l și laude, îi venea nu știu cum. Parcă se făcea singur mai mic decît era; ori cam așa ceva. Încît, deși acum chiar că era hotărît să-l propună pe Dan comandant, preferă să schimbe vorba. Dar nu găsi altceva de spus decît tot despre ciudățenia cu treptele acelea și casa.

— Numai atît vreau să știu: e adevărat ori am visat?

Dan se posomorî, gata de ceartă, dar și el se simțea stînjenit că erau doar ei singuri și încă acasă la el. Așa că de-abia după ce ieșiră pe poartă spuse:

— Și eu numai atîta aș vrea să știu: ce tot ai cu scările alea? Valeriu se miră să-l vadă chiar atît de pornit.

— De ce?

— Și... și Mioara cu greierele ei pe care îl îngrijește, îi duce de mîncare și-i zice Griguță! Și... Vreți să mă alegeți comandant și pe urmă să-mi propuneți să căutăm hrube cu scări maro. Să facem o crescătorie de greieri.

— Ce ți-a venit? îl întrebă Valeriu, senin și nevinovat. De ce ți-e necaz? Hrube?

Ceva din glasul lui Valeriu îl făcu să-și dea seama că arțagul lui era ridicol. Dan se simți rușinat. Știa, știuse deacum trei zile despre ce casă e vorba, trecea destul de des pe acolo cînd se ducea la bunica. Se prefăcuse că nu știe fiindcă i se părea o fandoseală din partea lui Valeriu. Dar descoperi din nou că ori de cîte ori avea un necaz, dacă-l ținea numai pentru el creștea și se făcea cît un munte! De îndată ce-l mărturisea însă, se spulbera ca un balon de săpun. Acum era tare încurcat, dar și ușurat. Se săturase să tot fie bosumflat de trei zile.

— Bine, hai să vedem casa, e acolo, n-ai visat-o, spuse încet.

— O știi tu? Dar acum e prea tîrziu, o să sune de intrare — se împotrivi Valeriu.

— Ce tîrziu! Vezi strada asta cu tei? La capătul ei e o alee care face la dreapta; acolo-i casa. Sper să fie chiar aia.

— Așa de aproape!? Și eu care n-am mai văzut-o de atîta vreme — se miră Valeriu.

Traversară strada. Dacă cineva i-ar fi întrebat unde se grăbesc așa, celor doi băieți le-ar fi fost atît de greu să răspundă, încît nici nu voiră să-și imagineze o asemenea posibilitate.

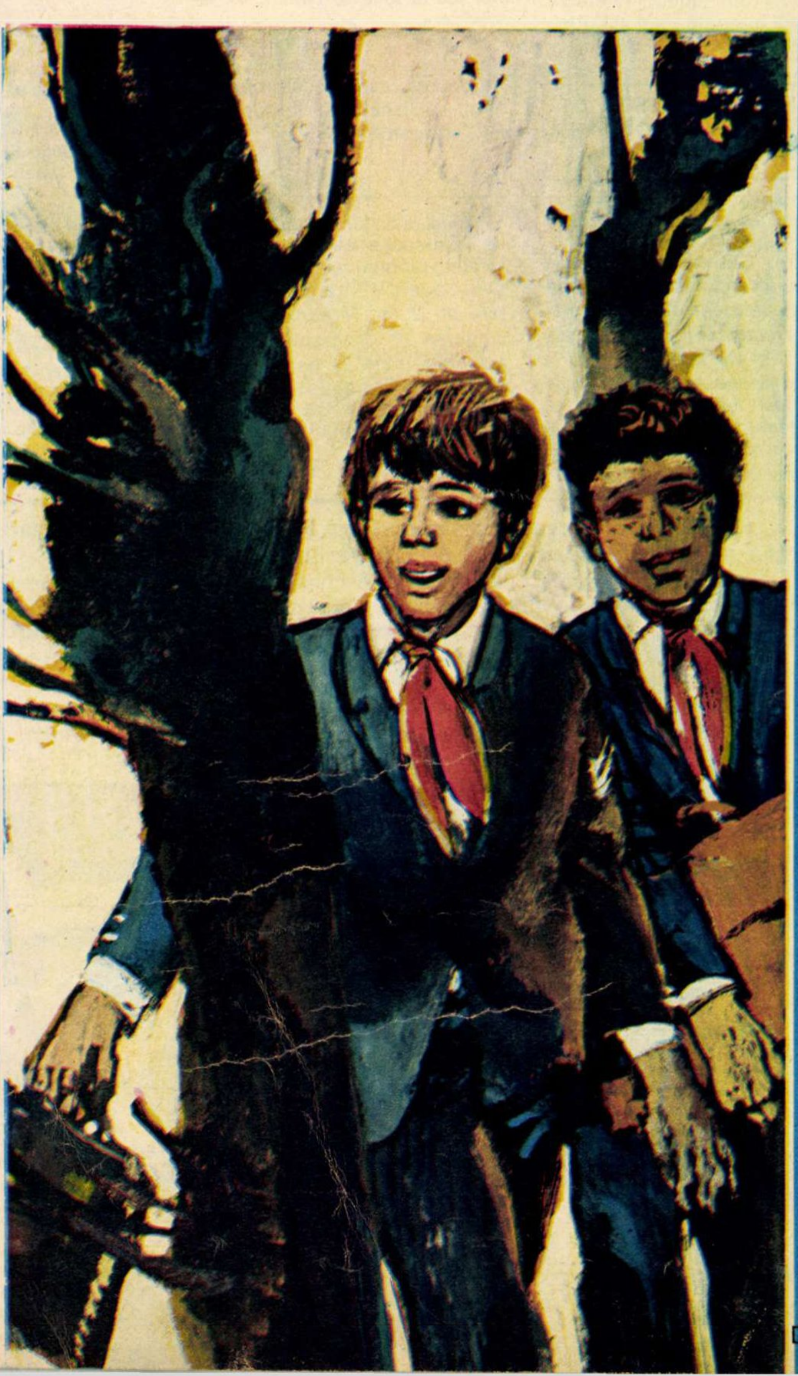

Desen de POMPILIU DUMITRESCU

RĂDĂCINILE PIONIERIEI

PRIMELE GRUPURI DE ELEVI SOCIALIȘTI

Iași, 1880. Intreg orașul vuiește. Agenții poliției pîndesc la colțuri. Micii vînzători de ziare strigă titlurile din «Steaua României» sau din «Mișcarea națională»:

— Greva elevilor! S-au răsculat elevii!

Și iată-i trecînd, aplaudați de mulțime, pe elevii «răsculați». Sînt elevi lipsiți de mijloace materiale, care nu pot plăti taxele școlare împovărătoare, care nu-și pot cumpăra manualele prea scumpe, care nu mai vor să suporte bătaia și batjocura din școală. Rîndurile lor cresc; celor de la școala normală și de la școala de meserii li se alătură cei de la «Liceul național» și de la «Institutele unite», în frunte cu elevii socialiști Emil Racoviță, Grigore Antipa, Dumitru Voinov, Nicolae Leon, Dimitrie Anghel, Eugeniu Botez, Ion Păun. Băiețandri de aceeași vîrstă, ucenici tipografi, lăcătuși, lemnari, brutari, îi urmează pe prietenii lor din școli pentru a-i apăra. Zadarnic încearcă polițiștii să oprească coloana pornită în iureș. Elevii ajung la locul de întrunire, la marginea orașului, unde glasurile lor emoționate, dar puternice, se ridică pentru a protesta și a revendica:

— Să fie eliberați elevii arestați!

— Să fie reprimiți în școală cei eliminați pe nedrept!

— Jos taxele școlare!

— Vrem să ni se predea știință adevărată și nu superstiții și minciuni mistice despre facerea lumii.

— Să se dea lemne pentru școli; ne îmbolnăvim din cauza frigului.

Manifestări de acest fel au fost multe, în toate orașele țării, în ultimul sfert al veacului trecut. Adesea ele s-au terminat cu eliminarea sau chiar cu arestarea elevilor socialiști. Bătuți, închiși, aruncați afară din școli, copiii și adolescenții care se mîndreau a fi socialiști au fost mereu în fruntea luptei pentru revendicările școlare.

Deși lupta clasei muncitoare din țara noastră se afla pe atunci la începuturile ei, ea exercita o influență puternică asupra școlărimii. Prin publicațiile socialiste (și în special prin revista «Contemporanul» din anii 1881—1891, care dezvăluia cu vigoare racilele învățămîntului), prin învățătorii și profesorii care aderaseră la învățătura socialistă, mulți elevi începeau să înțeleagă realitățile sociale și hotărau să urmeze steagul ridicat de proletariat. Aproape în fiecare școală se afla un astfel de grup care se întrunea în ascuns pentru a citi și dezbate puțina literatură marxistă care exista, cu dorința de a lupta pentru o lume mai dreaptă. Veneau în aceste grupuri elevii cei mai buni, cei dornici să cunoască adevărul despre lume și despre societate și să se dăruiască unor idealuri mărețe. La Iași, în anii următori, au avut loc și alte «răscoale» în școli, la care au participat elevii socialiști Nicolae Iorga și G.G. Longinescu. La Bîrlad, elevii socialiști n-au putut fi descoperiți; în odăița fără foc a lui G. Ibrăileanu sau a lui Raicu Ionescu, ei stăteau nopți întregi pentru a dezbate probleme științifice și literare într-un spirit nou. Guvernanții reacționari nu îngăduiau să se formeze în școală cercuri culturale și cenacluri literare în spirit revoluționar; ele se formau în afara școlii, sub oblăduirea mișcării socialiste și adesea profesorii veneau după ore în mijlocul elevilor pentru a le împărtăși adevărurile interzise de programele școlare. Astfel de cercuri au existat la Galați, Brăila, Ploiești, Tecuci, Turnu Severin. La cenaclul literar al elevilor socialiști din București puteau fi văzuți elevii Tudor Arghezi, N.D. Cocea, Grigore Pișculescu (Gala Galaction).

Un grup puternic de elevi socialiști a existat la Botoșani; din rapoartele poliției rezultă că făceau parte zeci de elevi și eleve între 11 și 16 ani. Toți aceștia se înscriseseră în clubul muncitoresc din localitate și participau la toate acțiunile acestuia: scriau și răspîndeau manifeste revoluționare, plecau în propagandă la sate, întemeiau alte grupuri socialiste la Dorohoi, Hîrlău etc. La 1 Mai 1892, în timp ce mai mulți elevi pregăteau un panou cu lozinca «Proletari din toate țările, uniți-vă», poliția a înconjurat localul clubului muncitoresc. S-a decretat starea de asediu. Pentru cucerirea clubului, asediat ca o cetate, au avut loc adevărate lupte care au ținut ore întregi; zbirii poliției, superiori ca număr și bine înarmați, au arestat atunci zeci de elevi.

În toate colțurile țării, pe măsură ce luptele sociale se accentuau, elevii socialiști nu s-au mărginit la propriile lor preocupări și revendicări, ci au participat la manifestații, la acțiunile propagandistice în orașe și sate, au venit în ajutorul muncitorilor greviști. Pretutindeni ei au fost urmăriți fără cruțare de autoritățile regimului asupritor. În apărarea elevilor s-a ridicat adesea presa muncitorească, semnalînd că numeroși tineri sînt scoși din școală pentru «vina» de a fi solidari cu cei asupriți. Au fost apărați elevii socialiști și de profesorii și învățătorii cu idei înaintate. Ni s-a păstrat, de exemplu, un proces verbal al consiliului școlar de la liceul din Botoșani, din 1892. Deși prefectul județului și ministerul instrucțiunii cereau prin ordine speciale, telegrafice, ca elevii socialiști să fie aspru pedepsiți, cei mai mulți dintre profesori refuzau să voteze aceste pedepse. La Iași, în apărarea elevilor de la școala normală s-a ridicat profesorul Calistrat Hogaș.

Elevii de la sfîrșitul secolului trecut ne-au lăsat tradiția unor lupte curajoase prin care sprijineau marea luptă revoluționară a clasei muncitoare. Socialismul a străbătut prin zidurile școlilor și a adus celor mai buni elevi lumina unei înțelegeri mai adînci a faptelor. Din rîndurile lor s-au ridicat mulți activiști ai mișcării revoluționare, mulți oameni de știință și cultură. Ei au păstrat pînă la sfîrșitul vieții amintirea anilor eroici și romantici, a minunatei atmosfere din grupurile socialiste. «Aveam cu toții un spirit revoluționar și de dragoste față de semenii noștri și față de popor» — scria în pragul morții Emil Racoviță. Revoluționarul Mihai Gh. Bujor, scriitorul Jean Bart (Eugeniu Botez), criticul G. Ibrăileanu și mulți alții și-au evocat cu emoție activitatea socialistă din anii de școală, care i-a format ca oameni devotați progresului social, propășirii patriei.

Continuatorii elevilor socialiști de odinioară — pionierii României socialiste — învață de la acești demni înaintași că pentru a deveni un om curajos, luminat, înaintat trebuie să participi, încă din anii copilăriei, la strădania poporului de a se ridica pe culmi tot mai înalte.

MIRCEA ȘTEFAN

UCENICI ÎNTR-UNUL DIN RARELE MOMENTE DE RĂGAZ (FOTOGRAFIE DIN PRESA VREMII — 1913).

BĂTĂLIA CU TIMPUL

ROMÂNIA LA TÎRGUL INTERNAȚIONAL BUCUREȘTI–1972

Dacă aș mai avea 14 ani, m-aș face strungar. Să pot lucra la unul dintre cele două uriașe strunguri (fie la cel carusel, fie la cel paralel, amîndouă fiind dotate cu comandă program numerică), pe care le-am văzut în Pavilionul central al Expoziției naționale, cu prilejul ultimei ediții a Tîrgului internațional București (16–24 octombrie a.c.). M-aș face strungar nu pentru că efortul fizic pe care ar trebui să-l depun lucrînd la o asemenea mașină ar fi aproape egal cu zero, ci mai ales pentru că aș avea astfel posibilitatea să-mi însușesc o mulțime de cunoștințe din domeniile electrotehnicii și electronicii, pentru că din acest motiv (și din multe altele pe care nu le mai enumăr aici), m-aș simți egal cu cei mai mulți dintre medici, ingineri, profesori. Sau m-aș face șofer. Să pot lucra pe unul dintre modernele tipuri de autocamioane «Roman-Diesel». Pe acela de 10 tone sau pe autotrenul de 18,5 tone, ori pe gigantica autobasculantă de 30 de tone. M-aș face șofer și pentru că mi-ar place să lucrez în cabina oricăreia dintre ele, mai elegantă și mai comodă decît orice birou din orice instituție, dar mai ales pentru că în fața tablourilor de bord și cu mîinile pe volanele lor m-aș simți mai puternic decît mulți, foarte mulți oameni. Ori, și mai bine, m-aș face tractorist. Să pot urca la volanul unuia din cele mai bine de o duzină de tractoare noi, unele deosebit de puternice (precum uriașul Universal 1 500 S, ale cărui șenile sînt puse în mișcare de o herghelie de 150 cai putere), altele mai mici (precum diversele variante ale lui Universal 450, capabile însă să execute lucrări pe care confrații lor mai mari fie că nu le pot face, fie că le fac la un preț prea ridicat). M-aș face tractorist și pentru că în felul acesta aș putea să lucrez pe ogoarele patriei ferit de soare, de frig, de vînturi și de ploi (în cabina unui asemenea tractor te simți ca într-un autoturism pentru orice teren), dar mai ales pentru că aș putea ara și semăna, fertiliza solul și combate dăunătorii, aduna și căra recolta mult mai repede și mai bine, folosindu-mă de numeroasele mașini și utilaje noi: pluguri reversibile și cu discuri, pulverizatoare de mare capacitate, combine autopropulsate precum «Cora 1200» și altele.

Dacă aș mai avea 14 ani m-aș califica în orice meserie care mi-ar permite să lucrez, de pildă, într-una din noile noastre fabrici care produc aparataj electronic. Aș lucra într-o asemenea fabrică și pentru că aș mînui unelte la fel de ușoare și aș efectua operații la fel de complicate și de fine ca orice chirurg, dar mai ales pentru că în felul acesta aș avea posibilitatea să-mi pun la dispoziția oamenilor, sub forma acestor miraculoase aparate și mașini, inteligența și priceperea multiplicate de zece, de o sută, de o mie și chiar de mai multe mii de ori. Ori, la altă uzină, «Progresul» din Brăila, unde se fabrică numeroasele tipuri de noi excavatoare din familia «Castor», mult apreciate nu numai pe șantierele noastre, ci și pe altele de peste hotare. Sau la Cîmpulung Muscel, acolo unde se «nasc» renumitele noastre automobile «ARO» pentru orice teren, bine cunoscute și cerute pe multe meridiane și paralele ale globului... Ori, și mai bine, m-aș duce la «Electroputere» Craiova, unde pe lîngă o mie de alte produse apreciate atît pe piața internă cît și externă, a intrat în producție uriașul și extrem de complicatul transformator de 400 MVA/400 kW, în greutate totală de 295 tone. Sau într-una din întreprinderile în care se fabrică părțile componente ale celui mai mare agregat energetic de la noi din țară, acela de 330 MW. Asta nu numai pentru că aș avea astfel satisfacția de a contribui la apariția unor utilaje destinate parcă unei țări a uriașilor, ci mai ales pentru că aș avea prilejul să pătrund în fascinanta lume a marilor precizii, acolo unde deși piesele cîntăresc zeci de tone și au cîțiva metri în lungime și chiar în diametru, cînd se taie în «carnea» metalului pentru a le scoate din el, se măsoară cu micronul.

Prezența României la ultima ediție a Tîrgului internațional București (alături de a altor 26 de țări ale lumii), a fost, așa cum au declarat numeroși specialiști din țară și străini, o revelație. Ea a demonstrat, la modul concret și deosebit de convingător, cîteva stări de fapt îmbucurătoare pentru noi toți: că producem din ce în ce mai multe și mai diverse asemenea mașini și utilaje (dintre 1 200 de exponate românești, aproximativ 1 000 au fost produse noi sau modernizate); că și-n acest domeniu (al industriei constructoare de mașini în care este specializat acest tîrg) înaintăm cu o viteză din ce în ce mai mare (realizăm azi, în numai șase zile, întreg volumul din 1938 al acestei ramuri industriale, cu alte cuvinte, dacă admitem că pe acest tărîm mergeam pe atunci cu un kilometru pe oră, azi alergăm cu 61 de kilometri pe oră); că lucrăm, totodată, și din ce în ce mai bine (performanțele numeroaselor produse noi prezentate în standurile noastre sînt evident superioare acelora realizate de mașinile și utilajele anterioare); că obiectivul principal pe care toți oamenii muncii din țara noastră se străduiesc să-l înfăptuiască sub conducerea partidului — realizarea cincinalului în numai patru ani și jumătate — a prins deja, și-n acest domeniu de bază al economiei noastre, contururi precise; că — așa cum prevăd Directivele celui de al X-lea Congres al partidului — îndeplinirea acestui cincinal va determina o substanțială ridicare a nivelului de trai al poporului.

Dar prezența țării noastre la acest Tîrg ne-a mai convins de încă ceva deosebit de important: anume că, datorită impetuoasei dezvoltări a industriei noastre socialiste, pe lîngă apariția de noi și moderne meserii, cele vechi s-au transformat și ele radical, devenind mult mai intelectuale, mai interesante, mai pasionante. Și asta nu-i puțin, ci mult. Foarte mult chiar. Îndeosebi pentru voi, cei care abia de-acum urmați să vă puneți problema alegerii viitoarei profesii. Pentru voi, care aveți mult mai multe posibilități decît au avut părinții și frații voștri mai mari, de-a vă alege o meserie. Tocmai de-aceea eu, care am depășit de mult vîrsta la care de obicei se optează pentru viitoarea meserie, aș vrea să mai am acum 14 ani...

C. DIACONU

Foto: CĂLIN CREȚU

3

1

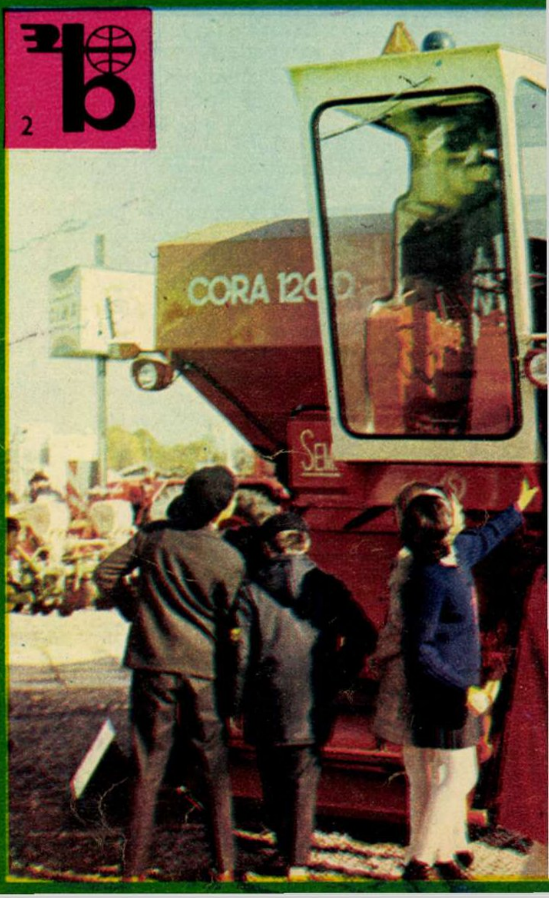

2

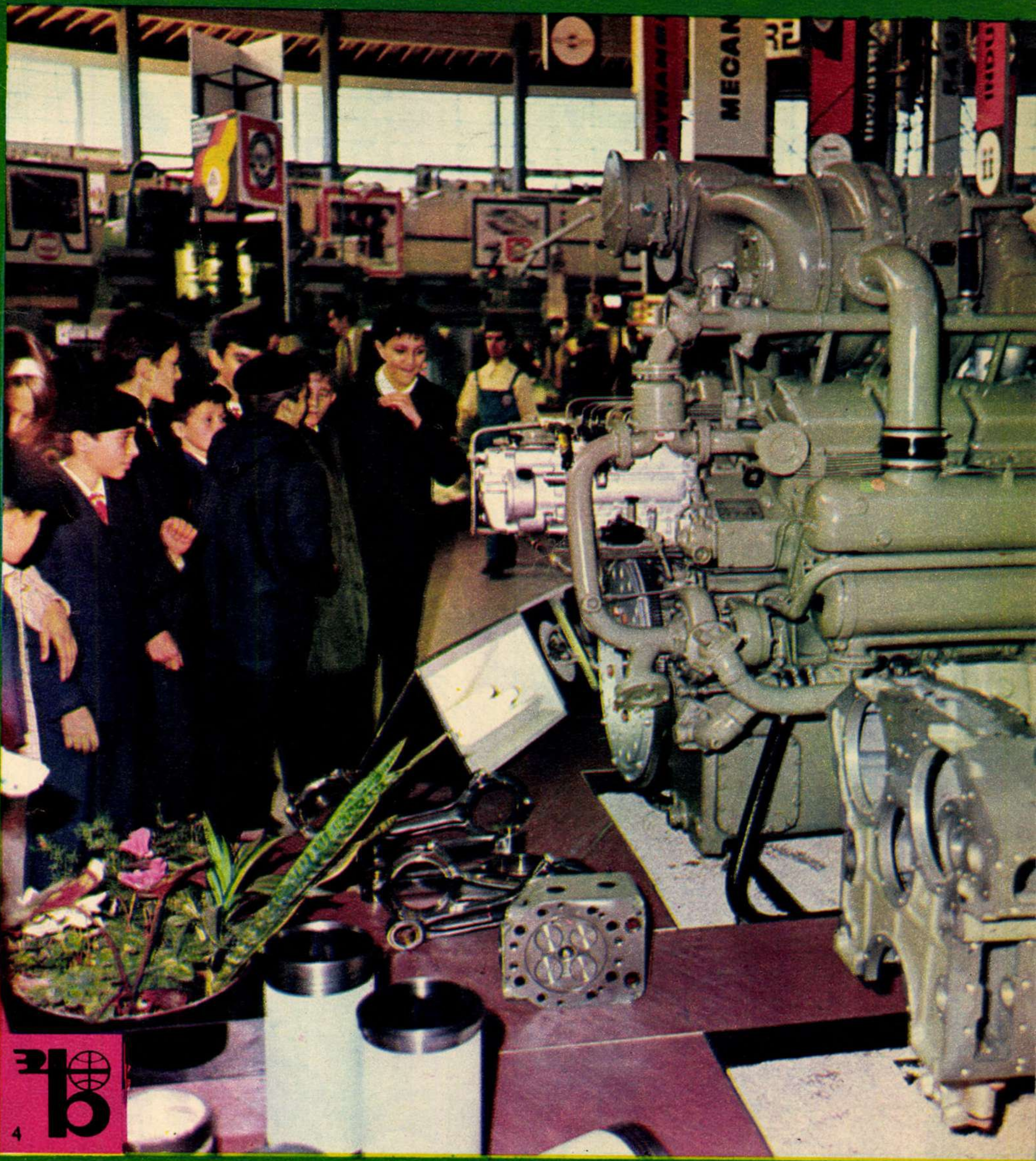

4

1. CÎND ACESTE MODERNE ȘI PUTERNICE CAMIOANE VOR INTRA ÎN PRODUCȚIA DE SERIE, TRANSPORTURILE NOASTRE AUTO VOR CĂPĂTA UN CONSIDERABIL SPOR DE VITALITATE ȘI FORȚĂ.

2. COMBINA AUTOPROPULSATĂ «CORA 1200», ULTIMA REALIZARE A CUNOSCUTELOR UZINE «SEMĂNĂTOAREA», CU PERFORMANȚE SUPERIOARE FAȚĂ DE TIPURILE ANTERIOARE.

3. NOUA INSTALAȚIE ROMÂNEASCĂ DE FORAJ LA MARE ADÎNCIME.

4. ÎN LUMEA GIGANȚILOR INDUSTRIEI NOASTRE CONSTRUCTOARE DE MAȘINI.

5. LA «TIB '72», AUTOTURISMELE «ARO» ȘI-AU ETALAT CALITĂȚILE CARE LE-AU FĂCUT CUNOSCUTE ÎN NUMEROASE ȚĂRI ALE LUMII, STRĂBĂTÎND SUB OCHII VIZITATORILOR O DIFICILĂ PISTĂ, SPECIAL AMENAJATĂ.

5

ECONOMIA
DE-A LUNGUL VREMURILOR...
ȘI AZI

PUBLICITATE C.E.C.

DESENE DE POMPILIU DUMITRESCU

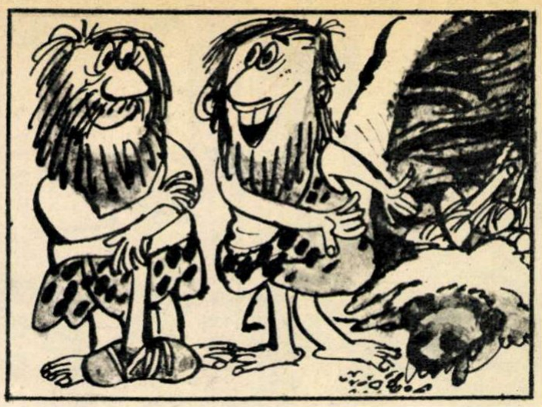

Incă din epoca pietrei, strămoșii noștri au ajuns la ideea că e mai potrivit să adune provizii, blănuri, arme și alte lucruri, în vremuri bune pentru vremuri grele.

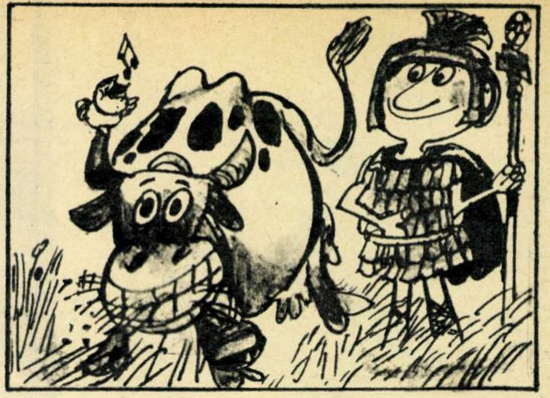

Cuvîntul «Pecus» înseamnă în latinește vite și în același timp proprietate. Deoarece mărfurile se plăteau cu vite, a apărut pentru valoare expresia «Pecunia». De aici, în limbile slave, cuvîntul «Penize» — bani.

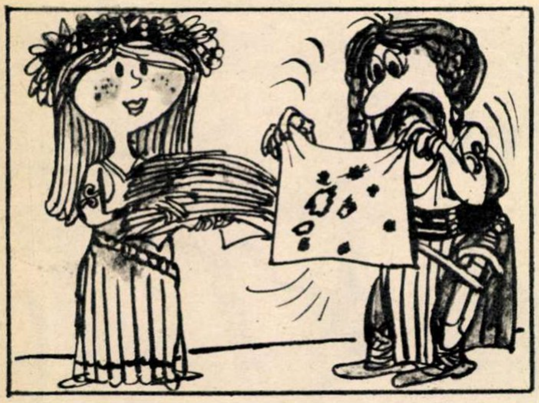

Cuvîntul «A plăti» s-a născut din cuvîntul «Pînză», fiindcă vechii slavi plăteau cu băsmăluțe de pînză. Pînza avea o valoare netăgăduită, atîta timp cît nu era mîncată de molii...

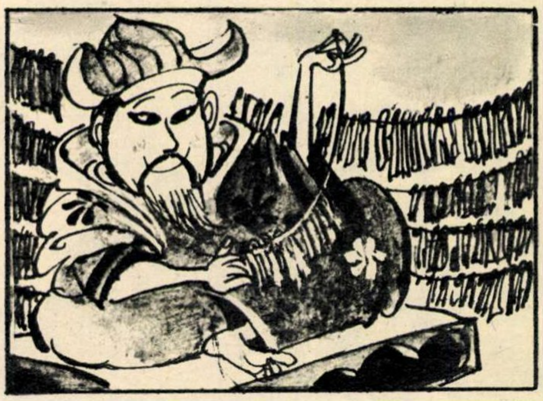

Cu 2 000 de ani înainte, chinezii foloseau niște bani de bronz foarte interesanți. Banii aveau un mic orificiu prin care se putea trece un șnur. Cînd cineva poseda o proprietate mai mare, casa lui părea o adevărată colecție de metale.

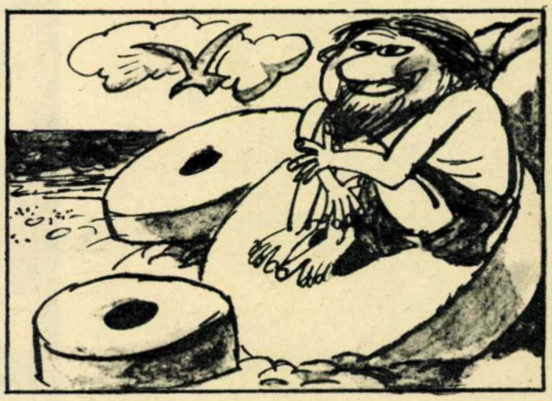

Vestiții bani de piatră sub forma unor pietre de moară mai mari erau valoarea cu care se plătea în insula Iafa.

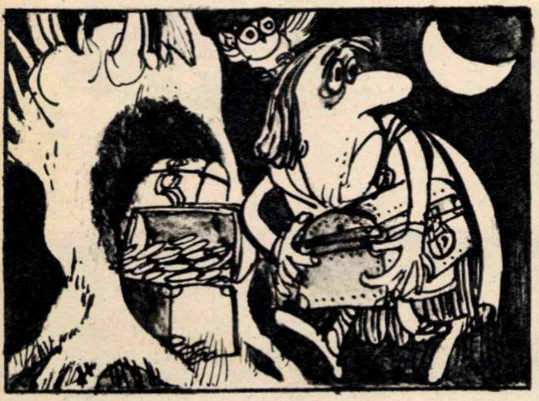

In epoca romanică s-au bătut niște monede de argint frumoase. Oamenii din acea vreme, care făceau economii își ascundeau «averea» în cele mai diferite locuri.

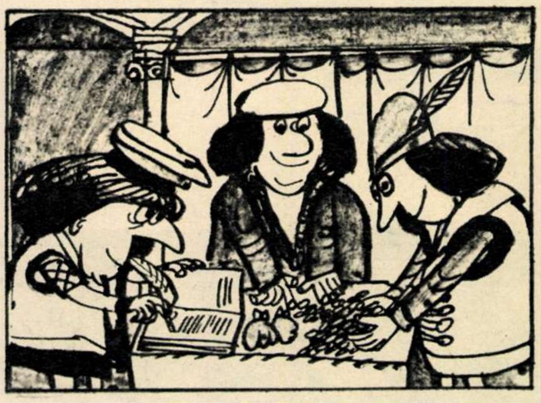

În Italia Renașterii, zarafii își exercitau meseria pe mese de lemn — banco. Chiar după ce s-au așezat în case scumpe, denumirea de banco a rămas.

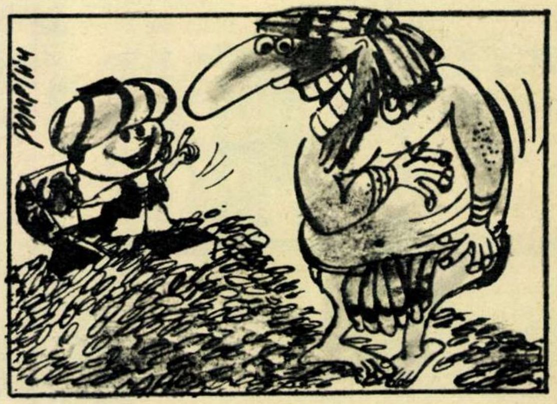

Aladin o ducea bine, un duh îi păzea comorile. Intr-adevăr, cînd povestitorii voiau să născocească vreo ascunzătoare senzațională pentru bani, trebuiau să ia neapărat ca apărător un „spirit" puternic.

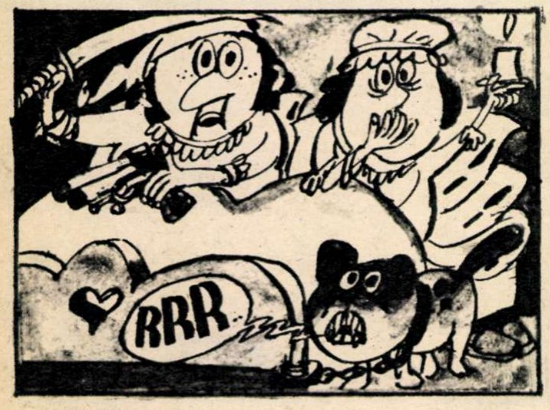

Cu banii sub pernă, sărmanii proprietari nu mai dormeau deloc, iar dacă dormeau visau despre hoți și despre cît ar fi fost de minunat să aibă banii undeva asigurați.

În țara noastră există de un secol un așezămînt destinat anume pentru păstrarea banilor. La 29 noiembrie 1864, domnitorul Alexandru Ioan Cuza semna legea pentru înființarea Casei de depuneri și consemnațiuni.

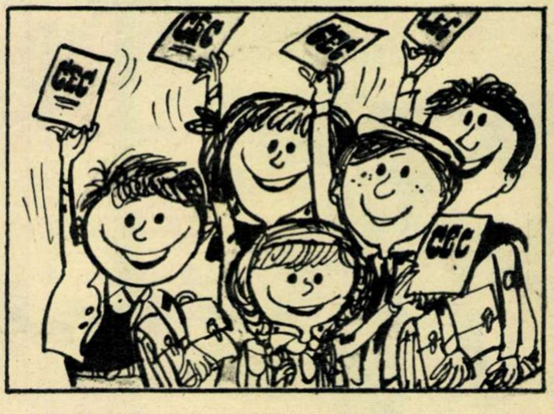

Azi, copiii, urmînd pilda părinților, strîng și pun și ei de o parte, bani, pe librete, timbre și foi de economii CEC, dăruindu-și apoi, ei înșiși, multe bucurii...

DIN ENIGMELE COMUNICĂRII 3

Dialogul privirilor

O mînă omenească plimbă lent, într-un acvariu, o bilă strălucitoare. Bila este agățată de un fir de ață. Peștișorul, pînă atunci indiferent, somnolent chiar, tresare. Începe să urmărească bila mai întîi din priviri. Apoi se ia după ea și-i devine însoțitor permanent, pe întreg traiectul plin de meandre pe care aceasta îl face timp îndelungat. Starea de «fascinație hipnotică» poate fi declanșată la animale, ca și la om, de un obiect strălucitor, de o melodie sau de un tablou încîntător. Legende vechi amintesc de seducerea lui Ulise de către sirene, a corăbierilor de pe Rin de către Lorelei...

Spontan sau intenționat, hipnotizatorul își domină subiectul transmițîndu-i gînduri și senzații. Acesta din urmă, cu ochii închiși, respirînd rar și avînd musculatura relaxată iar centrii nervoși superiori deconectați (în afara analizatorilor din Cortex, ce fac posibilă comunicarea, receptarea) — intră într-un fel de somnolență.

Cercetări recente, efectuate în diverse țări, au confirmat ipoteza potrivit căreia hipnoza nu este legată neapărat de vreo însușire deosebită, ci numai de cultivarea și exersarea sistematică a unor capacități extrasenzoriale (bazate, poate, chiar pe activitatea tuturor organelor de simț, dar fără să se reducă la unul anume) pe care le are orice om. Ceea ce explică și folosirea ei, ca formă de comunicare, la popoarele vechi orientale. La acestea însă, era inclusă în arsenalul magiei, al îndeletnicirilor oculte și era practicată de un cerc restrîns de...„inițiați."

Bazele științifice, mai ales psihologice, ale acestor fenomene au fost stabilite abia prin cercetările cunoscutului neurolog francez Charcot, care asimila hipnoza cu o nevroză experimentală, precum și prin studiile școlii medicale a lui H. Barnheim, de la Nancy. Contribuții deosebite au adus și teoriile lui Freud asupra inconștientului și cele ale lui Pavlov asupra mecanismelor corticale (inhibiția și excitația). Acesta din urmă a demonstrat că hipnoza este un efect al inhibiției externe. În prezent se știe cu certitudine că fenomenele de hipnoză se bazează în bună parte pe starea de sugestibilitate a unei persoane (dispoziția de a fi influențată direct sau indirect), folosindu-se ca declanșator situația deosebită (de cultură, de celebritate, de vestimentație etc.) în care se află o altă persoană, de la care pornește inducția hipnotică. Ce spune, deci, privirea hipnotizatorului?

Iată-l într-o maternitate, medic fiind, sugerînd unei paciente că durerile provocate de naștere pot fi atenuate, eliminate chiar, printr-un efort de voință. În fond, fenomenul obișnuirii cu durerea, cînd junghiurile diverse nu ți se mai par așa de ascuțite ca la început, este un fenomen psihologic curent... Dar aplicațiile hipnozei sînt astăzi din ce în ce mai variate. Ele merg, în domeniul medical, de la tratamentul nevrozelor, al maladiilor psihogene pînă la eliminarea feluritelor suferințe fizice sau psiho-morale (anxietatea, tristețea, senzațiile de sufocare etc.).

Se preconizează totodată, desfășurîndu-se de acum multiple cercetări în acest sens, utilizări ale ei și în pedagogie. S-a experimentat, de pildă, transmiterea și însușirea de cunoștințe în timpul somnului provocat (hipnopedia), precum și atenuarea, sau chiar stingerea unor deprinderi rele la copii.

...Un grup de oameni urmărește cu atenție mișcările și privirile altuia, ce pare un fel de dirijor.

Halatul alb al dirijorului amintește, însă, de profesia de bază a acestuia — medicina. Situația poate fi întîlnită destul de frecvent la Institutul de neurologie «Gheorghe Marinescu» din Capitală. Aici, în ultimii ani, se întreprind asidue cercetări privind hipnoza de grup (sugestionarea concomitentă a mai multor persoane de către același factor hipnotizator). Printr-o astfel de modalitate se urmărește să se facă mai puțin dureroase diferitele intervenții sau analize. Acest episod confirmă și el constatarea mai generală că hipnoza este de acum trecută din sfera fenomenelor oculte în cea strict raționalistă, a fenomenelor de știință. Dovedindu-se în același timp că, încă de la aceste etape incipiente ale asimilării ei științifice, se afirmă ca un auxiliar prețios în unele din domeniile medicinei moderne și pedagogiei.

Cu toate acestea, așa cum țin să avertizeze specialiștii, experimentarea și aplicațiile ei reclamă stabilirea unor stricte reguli de utilizare, luarea unor precauții deosebite, pentru a i se păstra caracterul de mijloc folositor oamenilor, societății.

TEODOR CAZACU

COMOARA LOCOTENENTULUI BALICA

ROMAN FOILETON
DE LEONIDA NEAMȚU
ILUSTRAȚIE:
VINTILĂ MIHĂESCU

4

DINU CHIȚCAN COMITE O EROARE

Sediul nostru de bază era, de ani de zile, prin tradiție deci, în livada lui Moș Geamandură, «fost flașnetar». Într-un șopron mohorît el păstrează și acum trei sau patru flașnete ruinate. e unica sa dovadă, însă cui să-i treacă prin cap gîndul de a pune sub semnul întrebării afirmația ca ar fi practicat odată, cîndva, această «romantică» meserie?

Are în livadă o uscătorie de mere (și de alte fructe) împrejurul căreia stăruie dulci arome atît vara cît și iarna. Prin toamne el veghează zi și noapte focul mocnit, deasupra căruia, în căldură, se usucă fructele despicate în două și în patru pe vaste împletituri înnegrite de fum. E un personaj blînd și desuet, gata oricînd să înceapă istorii desuete despre oamenii pe care i-a cunoscut sau tărîmurile ce le-a colindat aievea sau cu închipuirea.

Pe bolovanii puși roată împrejurul unei buturugi mă aștepta «echipa»; orologiul din Turnul Ștefan anunța ceasul zece cînd am descins și eu acolo. Cum am mai zis, mecanismul pe timp de zi merge astronomic de bine.

— Jeni! mă adresai colegei noastre, tu ești șefă peste procesele verbale! Ai adus cu tine registru, peană și călimară? Nu le văd!

— Nătărăule, eu nu-s Jeni, mă pironi cu privirea amicul Laurențiu-Biberon. Jeni e dincolo, sub nasul tău.

— Ce să fac dacă semănați în halul ăsta! Măcar tu ar trebui să te tunzi cu zero, dacă ea preferă să se tundă băiețește, să știm face și noi deosebirea mai ușor!

— Haide, bodogăni Laurențiu, cam mohorît, de ce ne-ai adunat așa de dimineață? Ce vrei?

— Jeni dragă, mă adresai de data asta adevăratei Jeni, te rog, notează tot ce se pronunță aici. E important!

Jeni mă privi cu ochi verzi de pisică șireată și zise:

— Dar ce, pică peste noi tătarii?

— Ionică nu vine? întrebă Dinu Chițcan, cu un glas suspect de trist.

M-am lăsat pe un bolovan, între Laurențiu-Biberon și soră-sa, pătruns de gravitatea clipei si i-am spus acesteia din urma:

— Pune, sus, data. Ziua, luna, anul.

— Secolul nu? se interesă Balaurul Flămînd.

— Liniște, îl apostrofai. Evenimentele-s grave!

— Am scris data, mă anunță Jeni c-o voce impenetrabilă de secretară a unui congres de surdo-muți.

— Notează! am șuierat. Azi dimineață la orele două-zero-zero, colegul nostru Ionică Balica a dispărut...

De prisos să descriu emoția provocată de vorbele mele, cînd prietenii se convinseseră că nu e vorba de o simplă glumă. La douăzeci de pași de noi, Moș Geamandură tăia lemne și în sunetul pac-pac-ului securii avurăm o deliberare nu lungă, dar nici foarte scurtă, în cursul căreia se luară importante hotărîri, toate consemnate în registru de către peana isteață a lui Jeni.

Astfel lua ființă Comisia pentru conservarea amprentelor, în fruntea căreia figura numele Balaurului Flămînd. De asemenea, se stipula componenta echipei de urmărire și identificare, avîndu-mă drept șef pe mine. Șeful spatelui era desemnat Dinu Chițcan. Armurier principal, prin decret, era numit Laurențiu-Biberon, iar Jeni, devenind Secretară-Coordonatoare, urma să ia neîntîrziat legătura cu căpitanul Mihalca de la miliție, pe care-l cunoșteam, fiindcă locuia pe strada noastră.

— Toate bune, și acum ce facem? întrebă Comisia pentru conservara amprentelor, prin comandantul ei, Balaurul Flămînd, a cărui voce flutură ușor ironică peste capetele noastre.

— Acționăm! tună Laurențiu.

— Acționăm, acționăm, dar ce facem? nu se lăsă Balaurul. Dacă s-a înecat?

— Ionică înoată ca un păstrăv...

— O clipă, încercă timid Dinu Chițcan, Șeful spatelui.

— Dar dacă a plecat în excursie? nu-l băgă în seamă Comisia pentru amprente.

— Fără să mă anunțe?! protestă Echipa de urmărire, adică eu.

— Doar nu e sub tutela ta...

— O clipă, susură iar Dinu.

— Liniște! strigă Secretara-Coordonatoare. Nu vedeți că Șeful spatelui vrea să facă unele comunicări?

— Vorbește, Chițcan, zise Laurențiu.

— Aseară, cînd...

Dinu ne privi pe toți cu mare vinovăție și-și plecă ochii...

— Aseară, cînd...? reluarăm toți în cor.

— Aseară, cînd în piața Abatorului a sosit circul și au început să ridice instalațiile, mă aflam și eu acolo, împreună cu fratele meu cel mare...

— Nu te-am observat, am zis. Nu lipseam de la fața locului nici eu, nici Ionică Balica...

— Tocmai, rosti Dinu Chițcan, transpirat. Eu v-am zărit pe amîndoi, mai ales că...

Din nou, pauză.

— Dacă mai faci o întrerupere, mă lovește guta! fu gata să-și iasă din piele Balaurul Flămînd, șeful amprentelor.

— Mai ales că, spuse de data asta dintr-o suflare Seful spatelui, la un moment dat un necunoscut m-a prins de mînecă și m-a întrebat dacă nu cumva cunosc un puști din oraș pe nume Ionică Balica...

— Ce tot vorbești?

— Pe cuvîntul meu! Ori eu, tocmai vă observasem și i-am spus individului: Îi vezi pe — ăia doi de pe grămada de scînduri? Ionică e cel din stînga....

— Adică l-ai trădat! pufni Laurențiu-Biberon.

— Cum adică «trădat»? protestă cît putu de energic Dinu. Dar ce, trăim sub stare de asediu? Dacă întreabă cineva despre tine, de ce să nu-i spun?

— Să-l fi întrebat și tu pe individ de ce se interesează de Ionică!

— Poate că ar fi trebuit s-o fac... dar nu mi-a trecut prin cap.

— Stai o clipă, Chițcan, zisei, izbit de o idee. Ridică, iute, fără să te gîndești, mîna stîngă.

— De ce? Poftim... și Șeful spatelui ridică mîna dreaptă. Dar după o clipă se corectă, jenat.

— Asta e! am spus, satisfăcut de experiență. Tu, încă de mic copil încurci dreapta cu stînga, și nici acum nu ești în clar, mai ales cînd te ia omul repede...

— Păi...

— Nu te rușina, alții fac confuzii și mai grave. Dacă stau acum să mă gîndesc, eu mă aflam în dreapta lui Ionică!

— Ba nu, în stînga, se posomorî Șeful spatelui.

— N-are importanță... În felul acesta s-ar explica totusi eroarea comisă de maestrul Oko... Stai! Cum arăta individul?

— N-am prea băgat de seamă... șovăi Dinu Chițcan. La fel ca oricare altul.

— Nu purta pantofi galbeni, lați?

— Poate că da. De unde vrei să știu?

— Nu era scund, smead, lat în umeri, cu guler răsfrînt. cu...

— Nu mă pisa, Alexandre! Habar nu am cum arăta tipul. El a schimbat două vorbe cu mine și a dispărut.

— Halal spirit de observație!

— Poate vrei să spui că individul l-a răpit pe Ionică? luci o idee în capul lui Chițcan. Dar dacă eu am comis eroarea și l-am indicat pe Alexandru, de ce n-a dispărut Alexandru?

Această cugetare mă lăsă paf. Avea dreptate omul! Maestrul Okohoro la mine venise. Iar eu nu dezmințisem că n-aș fi Ionică...

— Fir-ar să fie! se răsti Jeni. Vorbiți organizat, nu toți dintr-o dată! Asta, dacă vreți să trec interesantele voastre speculații aici, în registru! Altfel căutați-vă altă Secretară-Coordonatoare. Eu nu suport haosul!

Tăcurăm cu toții o clipă, fiindcă știam (din cărți!) că mînia feminină trebuie respectată.

(VA URMA)

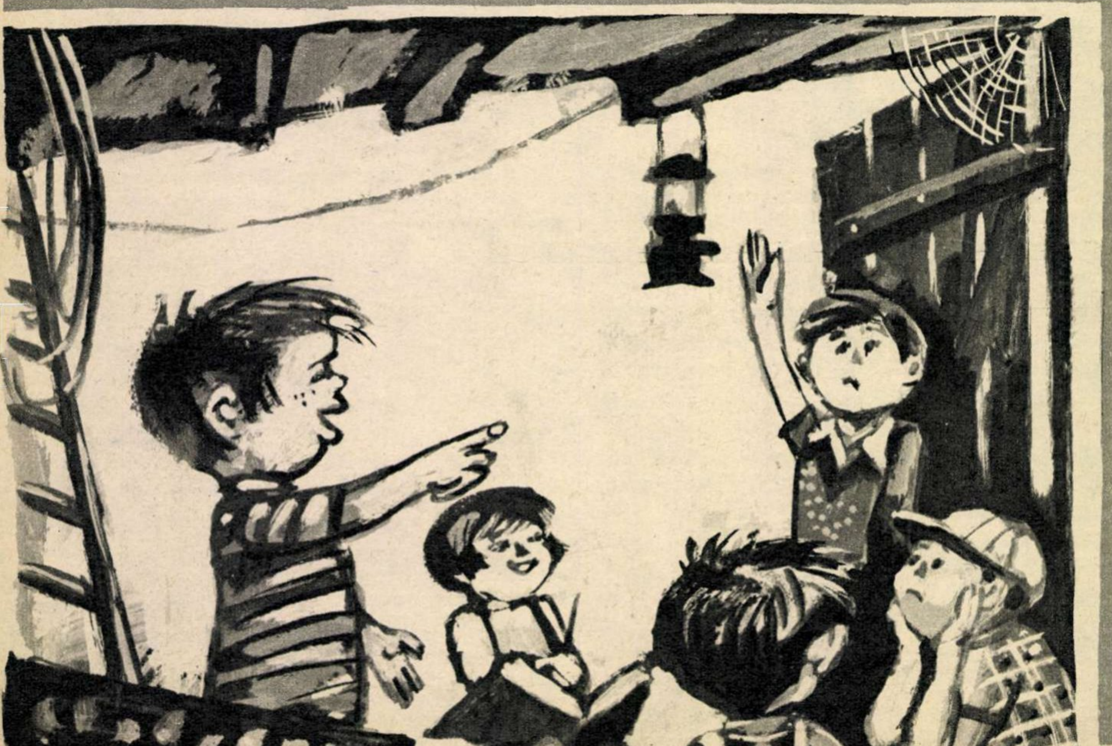

solidaritate frățească

(URMARE DIN PAG. 3)

că cu pionierii, care reprezintă viitorul Republicii Socialiste România, cărora le aduce salutul călduros al pionierilor din cele patru țări africane.

În încheierea mitingului, locțiitorul președintelui C.N.O.P. a înmînat tinerilor africani distincția «Cutezătorul», ca semn al stimei pe care Organizația pionierilor din țara noastră o poartă acestor tineri, pentru cutezanța de care dau dovadă în lupta lor dreaptă.

Cu același prilej, delegația a fost primită la sediul C.N.O.P. de către Elena Poparad și Patița Silvestru, vicepreședinți, precum și de alți reprezentanți ai Consiliului. Aici, oaspeților le-a fost prezentată activitatea Organizației pionierilor din țara noastră, iar tinerii africani au informat la rîndul lor despre activitatea pionierilor din regiunile eliberate ale țărilor pe care le reprezintă, exprimînd mulțumiri pentru ajutorul prețios pe care partidul și guvernul nostru îl acordă, în spirit internaționalist, popoarelor și mișcărilor de eliberare națională din Africa. În cadrul discuțiilor a fost evocată, cu multă căldură, vizita făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu în unele țări africane, vizită ce a dus la dezvoltarea relațiilor dintre România și țările africane.

Întîlnirea dintre pionierii noștri și delegația tinerilor africani reprezintă o nouă și grăitoare expresie a sentimentelor de solidaritate frățească ce îi animă, de stimă și respect față de idealurile de luptă pentru libertatea popoarelor, pentru triumful păcii și al progresului în lume.

Libertatea SE CUCEREȘTE PRIN LUPTĂ

1

...Un grup de bărbați străbate desișurile brusei, îndreptîndu-se către un sat. Pe lîngă arme transportă alimente, medicamente, saci de dormit; cei mai mulți dintre ei sînt tineri.

Imaginea aceasta este foarte familiară în țări ca Angola, Mozambic, Guineea–Bissau și Insulele Capului Verde, țări care pe harta politică a lumii sînt încă însemnate cu anacronicul nume de «colonie».

Însuflețiți de idealurile nemuritoare ale libertății, ale emancipării naționale și sociale, oamenii aceștia, alături de alte mii și mii de patrioți, luptă de mai bine de 10 ani, pentru a se smulge din cătușele sistemului colonial portughez, care timp de secole a menținut popoarele Angolei, Mozambicului, Guineei-Bissau și Insulele Capului Verde în cea mai cumplită înapoiere.

2

Prin intermediul radioului, al televiziunii sau al presei, aflăm adesea, cu bucurie, vești despre noi succese obținute de forțele Mișcării Populare pentru Eliberarea Angolei (MPLA), ale Frontului de Eliberare din Mozambic (FRELIMO) sau ale Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde (PAIGC). Sînt organizațiile mișcării de eliberare națională în rîndul cărora s-au înrolat patrioții acestor țări, tineri și vîrstnici, bărbați și femei care au hotărît să elibereze pămîntul lor strămoșesc de sub opresiunea colonială, să-și cucerească libertatea și dreptul de a-și hotărî singuri soarta.

Viața nouă se instalează pe toate teritoriile eliberate. În sate se înființează școli și spitale, se extind suprafețele cultivate. Lupta pentru înlăturarea moștenirii lăsate de colonialiști este adesea plină de greutăți. Oamenii, însă, le înving, rînd pe rînd. Pînă în urmă cu cîțiva ani peste 90% din populația Angolei era analfabetă. O situație asemănătoare era și în Mozambic și în Guineea-Bissau. Prima grijă a forțelor patriotice de eliberare din aceste țări a fost aceea de a înființa școli. Copiii îmbracă uniforma de pionier. În zonele eliberate din Guineea-Bissau, pentru a da un singur exemplu, PAIGC a înființat peste 150 de școli, în timp ce, după cinci secole de dominație colonială, numărul școlilor oficiale portugheze de aici se ridica doar la... 11.

3

4

Pentru prima oară în istoria Angolei, în regiunile eliberate populația a fost vaccinată împotriva variolei. În principalele localități ale Angolei libere au fost înființate mici dispensare și puncte sanitare, unde pentru prima oară în viață, femei, bătrîni și mai ales copii primesc asistență medicală. Mișcarea Populară pentru Eliberarea Angolei se îngrijește de hrana și îmbrăcămintea locuitorilor din regiunile eliberate. Numai într-o singură regiune — Moxico — au fost înființate, în diferite puncte, 15 magazine adăpostite în colibe de lut. Aici țăranii pot schimba mei, porumb sau manioc, pe îmbrăcăminte, lapte praf, conserve. În satele eliberate țăranii lucrează în cooperative agricole pentru a-și asigura hrana zilnică. Impresiile publicate de Cecile Hugel, secretar general al F.D.I.F., care a vizitat regiunile Angolei eliberate, constituie o mărturie emoționantă a dîrzeniei cu care acești oameni înfruntă și depășesc obstacole în calea deplinei eliberări a patriei lor. Vorbind despre eforturile care se depun aici pentru a fi înlăturată neștiința de carte, despre școli și condițiile în care învață copiii ea arată că: «într-una dintre aceste școli, pentru 2 clase cu 48 de elevi și respectiv cu 60 de elevi existau doar 2 cărți. Într-o altă școală cu 80 de elevi, din lipsa de materiale didactice, învățătorii scriau pe nisip.» În ciuda greutăților, dușmanul secular, neștiința de carte perpetuată de colonialiști, este silit să dea înapoi.

5

6

Înspăimîntate de creșterea mișcării de eliberare națională a popoarelor din Angola, Mozambic, Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde, autoritățile portugheze lansează puternice atacuri împotriva zonelor eliberate. Bombele cu napalm, substanțele defoliante și alte substanțe toxice care sînt aruncate deasupra arborilor și culturilor țăranilor sînt doar cîteva din mijloacele lor criminale de luptă.

Cu toate acestea, succesele sînt de partea patrioților. Nimic și nimeni nu le poate clinti încrederea în victoria cauzei drepte a eliberării. Alături de ei sînt inimile a sute de milioane de oameni cinstiți, iubitori de pace și progres social din întreaga lume.

ECATERINA ROȘCA

---

1. Un grup de pionieri dintr-o școală înființată de PAIGC.

2. În detașamentele forțelor de eliberare din Angola pot fi întîlnite adesea și femei care, alături de bărbați, luptă pentru libertate.

3. Mozambic. Ostași din FRELIMO, în marș spre linia frontului.

4. Femei ale unui sat din ținuturile eliberate ale Mozambicului prelucrînd recolta de orez.

5. La școlile înființate de PAIGC împreună cu copiii învață și mamele.

6. Copiii unui sat eliberat din Mozambic.

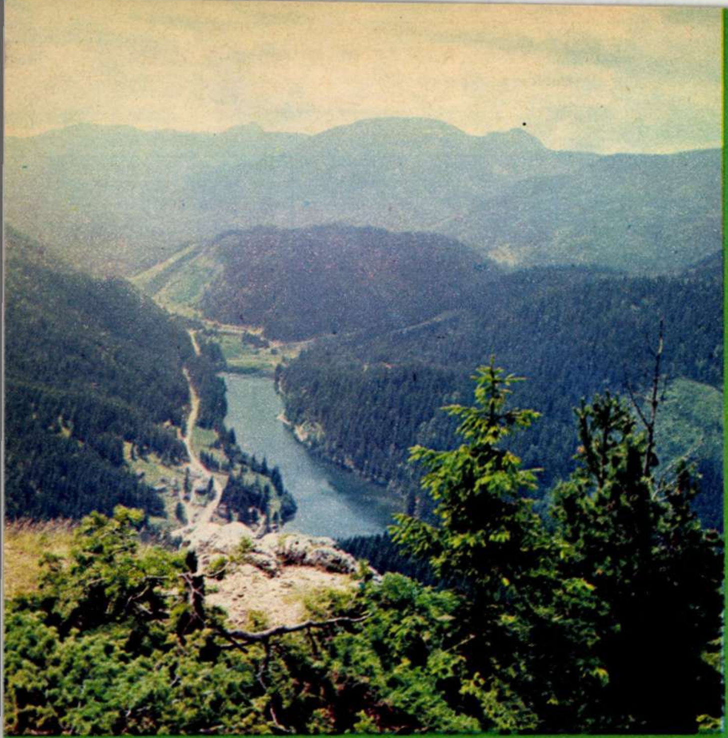

Peisaj

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

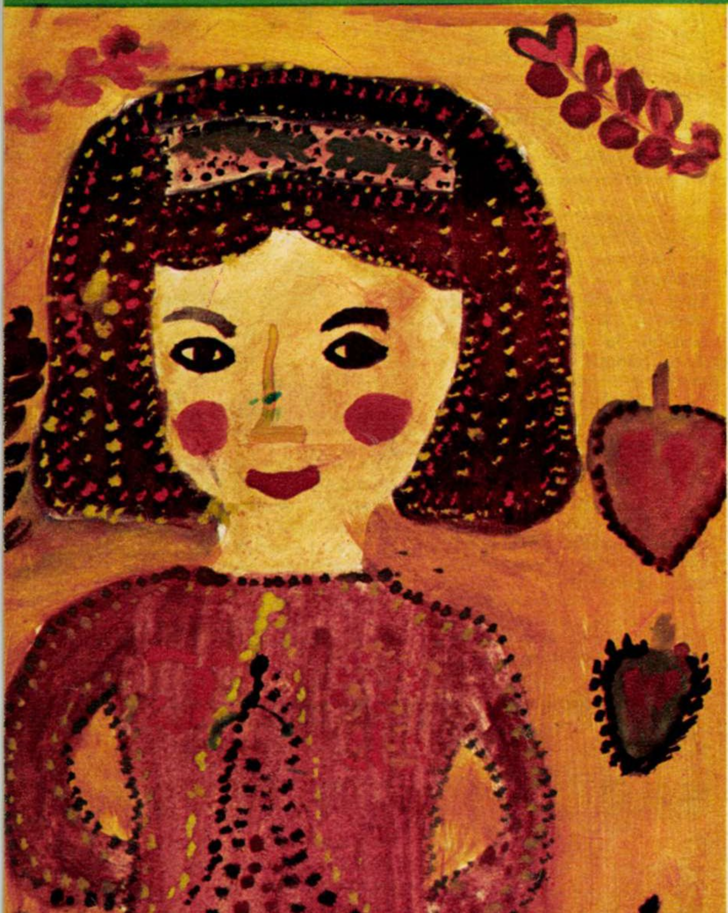

„FRUMOASA TOAMNĂ” DESEN DE PETRUȚA RADU, CL. A VIII-A, COM. AFUMAȚI

Costică

Și așa se face că l-am cunoscut pe Costică «Mannix», elev în clasa a VI-a la o școală generală. Ce e drept, arăta cam rău. Ochiul drept îi era vînăt bine, trei degete de la mîna dreaptă îi erau pansate și șchiopăta de piciorul drept. Prin urmare, mai toată partea dreaptă era scoasă din funcție. L-am întrebat de ce i se spune Costică Mannix și dacă nu e cumva rudă cu eroul de la televiziune. Mi-a spus că nu, că îl cheamă de fapt Costică Popa, dar că i se spune așa întrucît a hotărît de mai multă vreme să-și rezolve toate problemele în stil Mannix, numai că îi merge prost. De pildă, vrînd să-și lovească un coleg, acesta s-a speriat și a ridicat cotul, drept care lui Costică i-a apărut vînătaia de la ochi. Pe urmă a vrut să-i dea altuia un pumn, dar a nimerit un schelet adus pentru experiențe la științele naturale. Și scheletul dar și trei dintre degetele-i proprii au avut de suferit. Cu piciorul de care șchiopătează a fost o poveste mai complicată. A vrut să sară de pe bancă în capul unui coleg, numai că acela tocmai pleca și Costică a zburat pe geam, drept în curte.

Am încercat să-i explic că Mannix e un erou de film și că Mannix dacă se bate, se bate cu un scop anume și că nu are nici un rost să-l imite ca o maimuță.

Aci discuția s-a întrerupt întrucît, neplăcîndu-i cuvîntul «maimuță», pretinsul Mannix a încercat să-mi tragă un pumn în nas, dar, ca de obicei, a nimerit alături, în perete, frîngîndu-și alte trei degete, de data aceasta de la mîna stîngă.

Gluma ca gluma, dar dacă este de tras vreo concluzie, vă rog s-o trageți, pentru că sînt unii care au uitat că sînt oameni și înțeleg să înlocuiască graiul omenesc cu pumnii, palmele și picioarele.

Emil

MEDICUL VĂ SFĂTUIEȘTE

Creșterea numărului de televizioare în țara noastră a făcut ca, proporțional, să crească și numărul de telespectatori. Un număr de cititori ai revistei noastre ne-au adresat — și pe bună dreptate — întrebarea: Aparatul de televiziune poate deveni dăunător sănătății?

Experiența medicală a arătat clar că nu se poate vorbi de boli datorate televizorului.

Oboseala vizuală manifestată prin lăcrimarea ochilor, încețoșarea vederii, somnolența sînt consecințele fie ale condițiilor tehnice defectuoase de reglare a imaginii și contrastului (a nu se folosi contrastul la maximum), fie datorită unei iluminări necorespunzătoare a camerei de vizionat. În întuneric total, există o tendință — în scopul unei rapide acomodări a vederii — de a se contracta globii oculari. Așa apare oboseala. Iată de ce camera în care se urmărește emisiunea nu trebuie să fie complet întunecoasă, ci slab iluminată dintr-o parte sau din spatele telespectatorului cu o lumină roșie-portocalie, de un bec de 15—20 lumini cu abajur. Distanța spectatorului față de ecranul televizorului nu trebuie să fie mai mică de 12/2 metri.

Totodată trebuie reținut că o poziție incomodă determină nu numai oboseala amintită dar și dureri de cap și de ceafă. Este bine ca din oră în oră să mai facem puțină mișcare

Dr. Gh. GHEORGHE

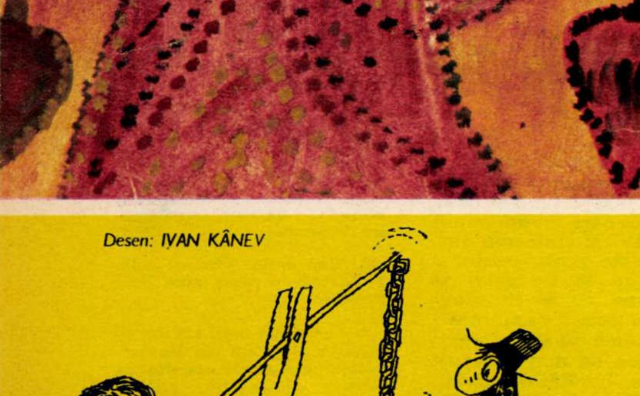

Desen: IVAN KÂNEV

FĂRĂ CUVINTE

UN ICAR LA PARIS

În plină epocă a mașinilor de zburat cu viteze supersonice, visătorii nu abandonează. Ideea unui zbor fără propulsie motorizată, a zborului cu aripi este încă prezentă. Nu de mult, inginerul grec Yannis Tomas, în vîrstă de 33 de ani, a plutit îndelung în văzduh, la Paris, cu aceste aripi de construcție proprie.

IONICĂ ȘI-A REGĂSIT MINGEA DE TENIS

PESTE 1500 DE PASIONAȚI AI TENISULUI DE CÎMP, AU VENIT ÎN AJUTORUL LUI IONICĂ. ACESTA, ÎNTR-UNUL DIN PASIONANTELE SALE MECIURI, A PIERDUT CEA MAI BUNĂ MINGE (CUTEZĂTORII NR. 33, DIN 17 AUGUST A.C.) PRIN TRAGERE LA SORȚI, EFECTUATĂ ZILELE TRECUTE, LA REDACȚIE, DE CĂTRE UN GRUP DE ELEVI DE LA ȘCOALA GENERALĂ NR. 86 DIN CAPITALĂ, AU FOST DESEMNAȚI URMĂTORII CÎȘTIGĂTORI, CARE AU AFLAT UNDE SE GĂSEȘTE MINGEA PIERDUTĂ:

MARIAN GRIGORIU, Bîrlad, str. Cetinei nr. 3, Bl. A—4, Sc. A, jud. Vaslui; GABRIEL IONESCU, Roșiorii de Vede, str. Artei nr. 3, jud. Teleorman; IOAN FELDOREAN, Tîrnăveni, str. Digului nr. 1, jud. Mureș; EMIL MEMETEA, Beiuș, str. Cîmpului nr. 14, jud. Bihor; FRANCISC MARIN, București, str. Tomis nr. 2, Bl. B—6, ap. 41; MIHAI SALGĂU, Bursuceni, com. Verești, jud. Suceava; PETRE BARBU, Galați, Microraion 17, Bl. D, Sc. 3, ap. 48 Țiglina 4; PETRE BOBÎRNAC, satul Plopul, com. Murighiol, jud. Tulcea; EUGEN P. DOBRESCU, Slobozia, B-dul Unirii, Bl. E—15, Sc. B, et. 1, ap. 5, jud. Ialomița; MARIUS POPA, Cluj, str. Clinicilor nr. 24.

Toți cîștigătorii vor primi cîte o trusă de minitenis.

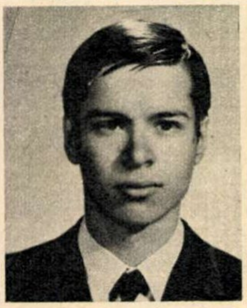

BOGDAN
BOTĂREANU

DORINA
MODROGAN

OLGUȚA
IVANCIUC

CONSTANTIN
PRICOPIE

Mihaela Bumbac, București 4, str. Caporal Ruică nr. 14, bl. B—9, Sc. 2, ap. 72; **Mioara Dulhac,** Comănești, str. Sub Lăloaia nr. 25, județul Bacău; **Ionel Dumitran,** Școala generală nr. 2, Urziceni, județul Ilfov; **Constantin C. Pricopie** și **Radu J. Irimia,** satul Săvoaia, comuna Borlești, județul Neamț; **Bogdan Botăreanu,** București 4, str. Liviu Rebreanu nr. 11, bl. 49, et. 6, ap. 26; **Olguța Ivanciuc,** satul Rogojești, comuna Mihăilești, județul Botoșani; **Ștefan V. Rusu,** comuna N. Bălcescu, județul Ilfov; **Dorina Modrogan,** comuna Priboieni, județul Argeș; **Vasilica Matei,** satul Traian, județul Ialomița.

catrene cu haz

La oral

Profesorul, pe Doinița,
A-ntrebat-o ce e schița.
Ea, cu ochii în pămînt,
N-a schițat nici un cuvînt!

Unui elev care, față de părinți, majorează cifra notelor primite.

Ziceți voi că minte Tase?
Dar nici vorbă, dragii mei.
Cînd a zis că are șase
Nu luase doi de trei?!

G. NAVARA

EDDY MERCKX

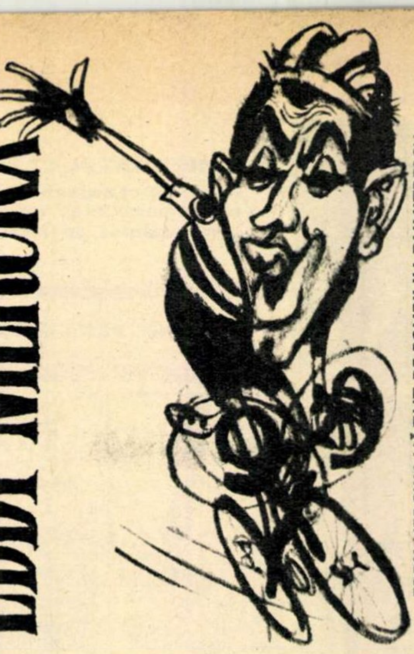

EDDY MERCKX VĂZUT DE POMPILIU DUMITRESCU

În era automobilului, bicicleta nu se resemnează.
Din ce în ce mai mulți amatori
de mișcare energică în aer curat
apelează la ascultătorul vehicul cu două roți.
Cicliștii de performanță întrețin și ei, prin succesele lor,
interesul pentru tradiționala bicicletă.
Rutier de înaltă clasă, cîștigător a numeroase
confruntări ale sportului cu pedale,
celebrul belgian Eddy Merckx,
pe pista de lemn a velodromului din Mexic,
bate (marți 24 octombrie a.c.) recordul mondial al orei.
Vechiul record mondial: 48 653 km/h — Ole Ritter (Danemarca)
Nou record mondial: 49 408 km/h, Eddy Merckx.
În noua și extraordinara demonstrație,
Merckx, maestru incontestabil al ciclismului internațional
doboară și recordurile mondiale la 10 și 20 km.
Dar un record nu cade decît pentru a fi din nou bătut.
Incercați și voi!

EDDY MERCKX ÎN TURUL FRANȚEI

Eddy, alături de Verbeck
Van Sprinuel
și frații Vlaeminck.

Adamo: — Vous permettez monsieur...?
Bineînțeles, pare să spună Eddy.

Desen: DAN VASILE

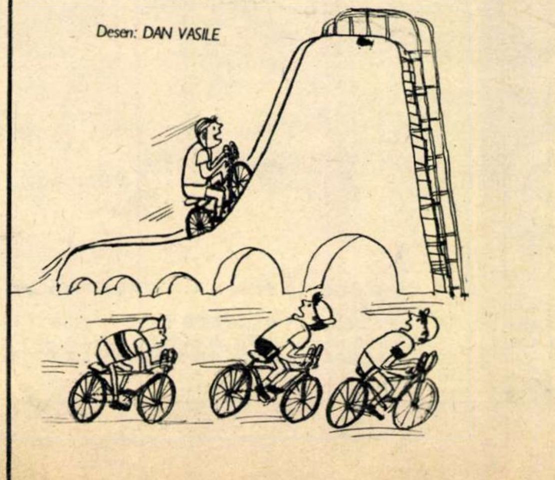

ENIGMA

TALONUL NR 6

RĂSPUNS

NUMELE

PRENUMELE CLASA

ADRESA

ENIGMA
Flagrant-delict

— Cum s-o calific? întrebă Aristide. Fantezie sau ingeniozitate?

— Cum vrei, răspunse Radu. Mama spune că instalația este foarte utilă și asta mă bucură. Totdeauna cînd sînt acasă sau la joacă prin apropiere, becul galben stă aprins...

Cei doi pionieri se aflau în holul apartamentului lui Radu. Discuția lor avea ca obiect o instalație electrică realizată de Radu. Pe hol erau montate trei întrerupătoare, iar în sufragerie tot atîtea globuri: unul roșu, altul verde și celălalt galben...

Seara, Radu pierzînd cheia de la ușa de intrare în apartament, o căuta ajutat de cîțiva prieteni de joacă. Cînd nu mai sperau s-o găsească, un tînăr cu plete ce-i acopereau urechile, se apropie de Radu și zise:

— Nu cumva căutați acest obiect?

— Exact. E cheia de la apartamentul meu, răspunse Radu. Pe întunericul ăsta nu mai speram s-o găsesc. Tata a sosit de cîteva minute și îmi era teamă să dau ochii cu el. Am mai pierdut două chei, însă de data asta eram sigur că nu voi scăpa de urecheala promisă. Acum, norocul mi-a surîs și... Nu știu cum să vă mulțumesc...

— Ei, lasă puștiule. Ia-ți cheia și întinde-o. Dar, apropo: de unde știi că a sosit taică-tu? Doar te joci de vreo două ore pe afară.

Radu ezită cîteva clipe. Apoi, ințepîndu-și «binevoitorul» cu priviri pline de înțeles, răspunse:

— Simplu. În sufragerie, la fereastra aceea (Radu arătă cu degetul locul) s-a aprins becul roșu. Dacă era mama, se aprindea cel verde. Cînd sosesc eu primul acasă...

— Și în fiecare seară te joci pînă la ora asta?

— Aproape. După ce-mi fac lecțiile... Dar, mîine seară, părinții mei sînt invitați la o aniversare, iar eu voi dormi la bunica...

Bănuiala lui Radu se adeveri. «Binevoitorul» nu era ce voia să pară. Uitîndu-se atent la cheie, cînd urca scările pentru a ajunge la etajul întîi, unde locuia, observă că era unsuroasă. Sesiză chiar și cîteva urme de plastelină. «E clar, își spuse el. Tînărul se pregătește să dea o lovitură. Dar, mîine seară, îl voi aștepta cu căpitanul Dumitrescu...»

A doua zi, seara, Radu și Dumitrescu stăteau la pîndă. În șoaptă, ofițerul îl întrebă pe prietenul său:

— Zici că i-ai spus «binevoitorului» și despre înțelegerea între tine și colegi că atunci cînd ești acasă, beculețul galben stă aprins?

— Da! Așa cum l-am lăsat și acum. Dacă părinții nu vor întîrzia mai mult, planul nostru va eșua și...

Radu nu termină fraza. În clipa aceea, amîndoi și-au dat seama că «binevoitorul» se afla în apartament. Într-un suflet, urmăritorii au ajuns în locuința lui Radu, surprinzîndu-l pe hoț în momentul cînd încerca s-o șteargă, avînd în mînă o valiză plină cu obiecte furate...

Vi se cere să răspundeți ce «imprudență» a comis hoțul, în baza căreia Radu și Dumitrescu și-au dat seama că el sosise în apartament și nu părinții pionierului.

VALERIU IVAN

Cutezătorii 45

ADRESA REDACȚIEI: PIAȚA SCÎNTEII NR. 1 — BUCUREȘTI 33 — TELEFON 17 60 10.

Redactor-șef: MIHAI NEGULESCU
Redactor șef adjunct: OVIDIU ZOTTA
Secretar general de redacție: IOAN DONCA
Administrația: **Editura Scînteia. Tiparul C.P.C.S.**
ABONAMENTELE PRIN OFICIILE ȘI AGENȚIILE P.T.T.R., PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII DE PRESĂ. CITITORII DIN STRĂINĂTATE POT FACE ABONAMENTE ADRESÎNDU-SE INTREPRINDERII «ROMPRESFILATELIA» SERVICIUL IMPORT-EXPORT PRESA BUCUREȘTI — CALEA GRIVIȚEI NR. 64—66 P.O.B.—2001»
Redactor artistic: POMPILIU DUMITRESCU
Secretar de redacție: LUCIA SICOMAȘ

FIUL MUNȚILOR

5

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:

Avrămuț a ajuns să urmeze la Cluj cursurile Institutului Regesc, unde majoritatea colegilor săi sînt maghiari și-n rîndul cărora leagă trainice prietenii.

Scenariu: VLAICU BÂRNA **Desene: MIHAI SÂNZIANU**

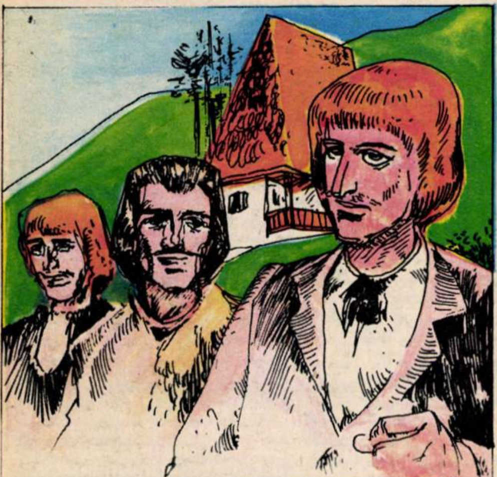

LA 20 DE ANI, CÎND TERMINĂ LICEUL, AVRĂMUȚ ERA UN FLĂCĂU CHIPEȘ, CU CHICĂ BĂLAIE, AGER ÎN MIȘCĂRI ȘI ÎNȚELEPT LA VORBĂ. SĂTENII DIN VIDRA ÎI SPUNEAU ACUM «DOMNULE IANCU».

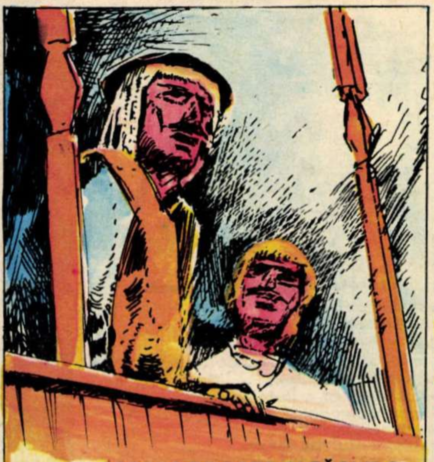

— CU ȘCOALA PE CARE AI FĂCUT-O, POȚI CERE O SLUJBULIȚĂ ÎN CANCELARIA COMITATULUI, ÎI SPUSE ÎNTR-O ZI ALEXANDRU IANCU FIULUI SĂU.

— EU, DRAGĂ TATĂ, AȘ DORI SĂ ÎNVĂȚ MAI DEPARTE.

ȚĂRANUL DIN VIDRA ȘTIA CÎTE GREUTĂȚI ÎL MAI AȘTEAPTĂ DACĂ FIUL SĂU VA URMA ȘCOLILE CELE MAI ÎNALTE, DAR NU MAI STĂTU PE GÎNDURI ȘI VÎNDU O PERECHE DE BOI CA SĂ-I ÎMPLINEASCĂ DORINȚA.

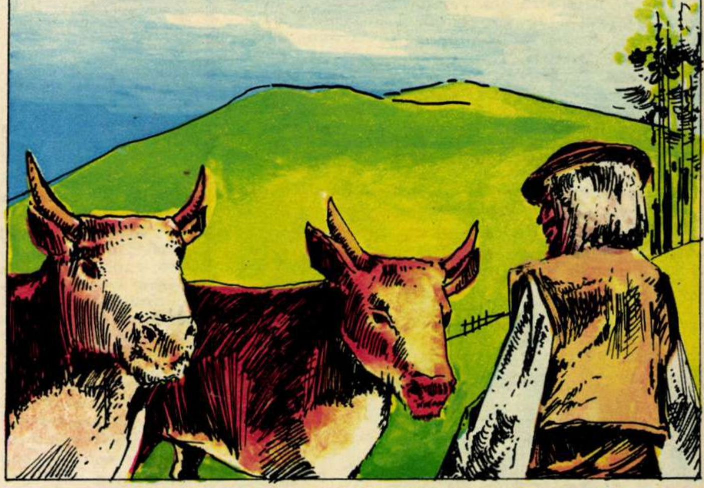

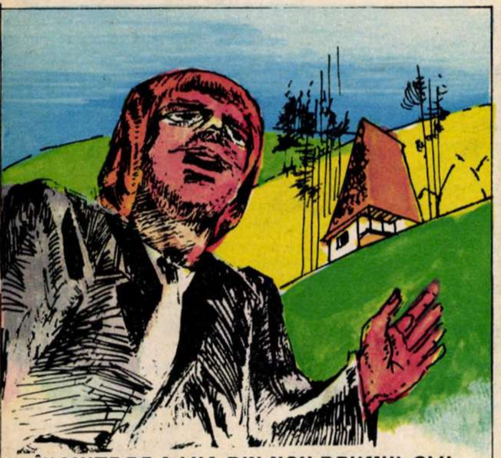

ÎNAINTE DE A LUA DIN NOU DRUMUL CLUJULUI, TATĂL ÎȘI ÎNTREBĂ FIUL:

— ȘI CE DOREȘTI SĂ URMEZI?

— CURSURILE ACADEMIEI DE DREPT, RĂSPUNSE TÎNĂRUL IANCU. SĂ POT DOBÎNDI DREPTUL LA VIAȚĂ AL POPORULUI NOSTRU!

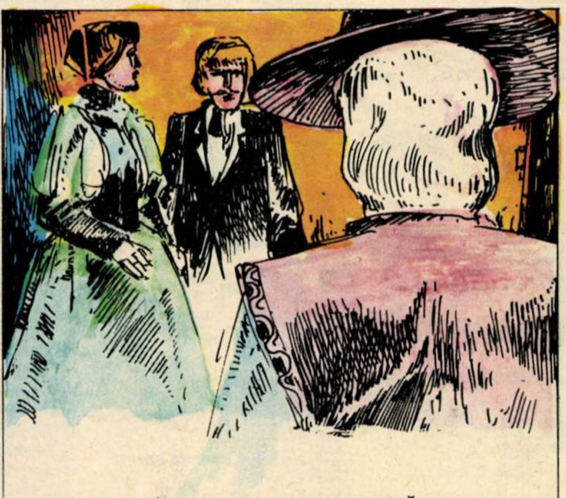

VENIT IAR ÎN ORAȘUL DE REȘEDINȚĂ A TRANSILVANIEI — DE ASTĂ DATĂ CA STUDENT — AVRAM IANCU E GĂZDUIT LA O FAMILIE DE MAGHIARI, ORIGINARĂ DIN CÎMPENI.

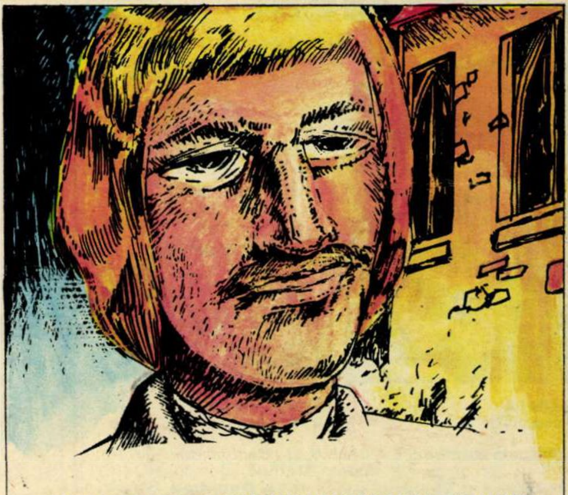

ZIUA MERGEA LA CURSURI ȘI CERCETA BIBLIOTECILE, SEARA PÎNĂ TÎRZIU STUDIA ÎN ODAIA LUI, DORNIC DE A CUPRINDE CU MINTEA CÎT MAI MULT DIN ȘTIINȚA DREPTULUI.

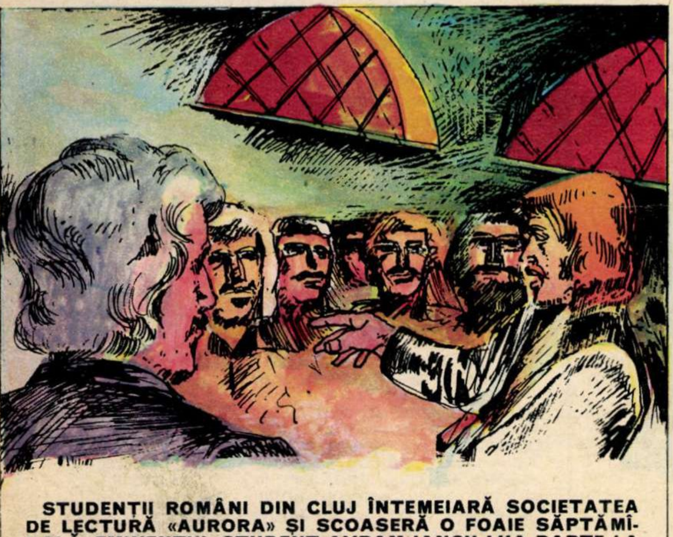

STUDENȚII ROMÂNI DIN CLUJ ÎNTEMEIARĂ SOCIETATEA DE LECTURĂ «AURORA» ȘI SCOASERĂ O FOAIE SĂPTĂMÎNALĂ. EMINENTUL STUDENT AVRAM IANCU LUA PARTE LA TOATE ÎNTÎLNIRILE LOR.

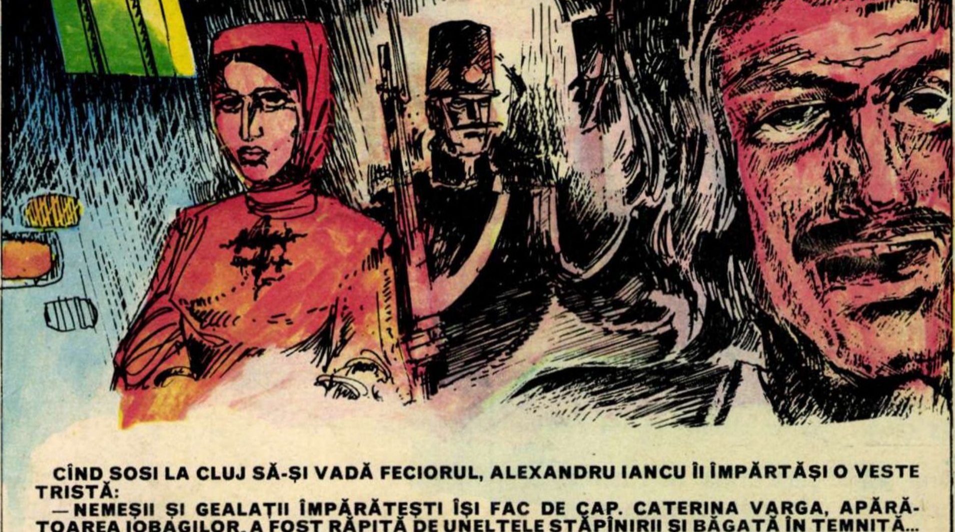

CÎND SOSI LA CLUJ SĂ-ȘI VADĂ FECIORUL, ALEXANDRU IANCU ÎI ÎMPĂRTĂȘI O VESTE TRISTĂ:

— NEMEȘII ȘI GEALAȚII ÎMPĂRĂTEȘTI ÎȘI FAC DE CAP. CATERINA VARGA, APĂRĂTOAREA IOBAGILOR, A FOST RĂPITĂ DE UNELTELE STĂPÎNIRII ȘI BĂGATĂ ÎN TEMNIȚĂ... RĂBDAREA OAMENILOR A AJUNS LA CAPĂT...

(VA URMA)

Cutezătorii

46

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
EDITATĂ DE
CONSILIUL NAȚIONAL
AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 16 NOIEMBRIE
1972, ANUL VI (269)

16 pagini, 1 leu

„Cu pionierii din Maramureș în EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII" PAG. 8-9

In acest număr: UN NOU SERIAL ISTORIC PAG. 6-7

* ÎN PAGINA 13, AU CUVÎNTUL CALCULATOARELE

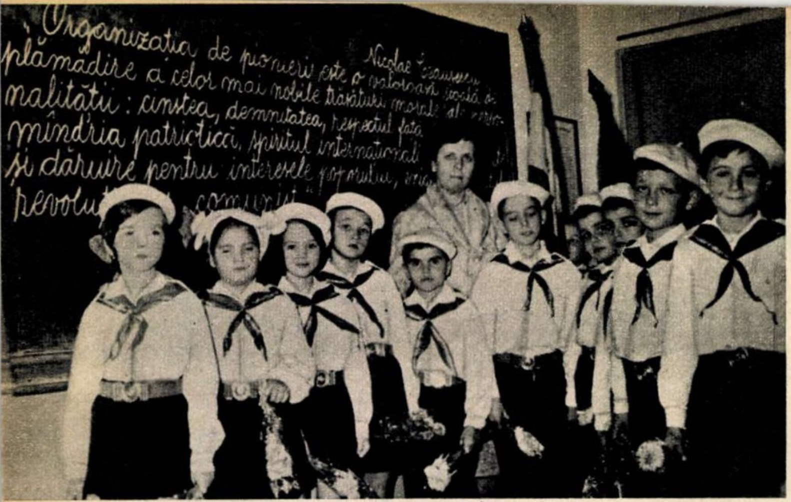
Organizaţia de pionieri este o valoroasă şcoală de
Nicolae Ceauşescu
plămădire a celor mai nobile trăsături morale ale
nalităţii: cinstea, demnitatea, respectul faţă
mîndria patriotică, spiritul internaţionalist
şi dăruire pentru interesele poporului,
comunist

a

actualităţi Cutezătorii

De curînd, pionierii unităţii de la Liceul «C.A. Rosetti» din Capitală au primit în rîndurile lor zece dintre cei mai buni şcolari ai clasei a II-a. Iată, în imagine, noua promoţie de pionieri.

Copiii noştri, harnici şi inimoşi

În prima zi cu soare, în satele şi cîmpiile Teleormanului, atunci cînd şuvoaiele apelor revărsate mai pătrundeau încă în multe case, cînd pămîntul mai era îmbibat de apă ca un burete, cîteva sute de elevi de la Şcolile generale ale comunei Pureni au ieşit la recoltat alături de părinţii lor. I-am întîlnit, dis-de-dimineaţă, la culesul legumelor şi porumbului pe tarlalele cooperativei agricole, intrînd cu pas uşor acolo unde nu puteau pătrunde nici un fel de mijloace de transport. Un grup de cooperatori tăiau cu secerile porumbul verde din culturile duble destinat însilozării. Dar remorcile nu se puteau abate cu nici un metru de la şoseaua asfaltată. «Îl cărăm noi la şosea, puţin cîte puţin, pînă umplem remorcile» — au spus pionierii George Bulmac, Nicoleta Vasile, Florian Lăudat, Florian Chircan. După ce în zilele cu ploaie neîntreruptă elevii recoltaseră cartofi, struguri, ardei şi alte legume, după ce terminaseră de sortat ricinul pentru sămînţă, primele raze de soare i-a regăsit din nou în cîmp, muncind cu aceeaşi seriozitate şi dăruire, cu admirabil simţ al datoriei, mîndri de a contribui la strîngerea recoltei.

Poate că aprecierea cea mai concludentă asupra hărniciei elevilor este cea exprimată de preşedintele cooperativei agricole, Marin Nedea: «Copiii noştri — ne spunea dînsul — sînt harnici şi inimoşi, asemeni părinţilor lor. Le preţuim munca şi dorim să-şi amintească şi peste ani că au pus umărul la greu, fiecare după puterile lui».

Radar

Pe harnicii pionieri de la Liceul de cultură generală din comuna Sîntana, judeţul Arad, îi găseşti în timpul liber muncind pe şantierul noii grădiniţe de copii din localitate.

10 000 de cărămizi recuperate din deşeuri au fost curăţate de moloz şi transportate de şcolari pe şantier! Încă de pe acum pionierii au început să confecţioneze jucării, să repete cîntece şi poezii pentru programul artistic pe care îl vor prezenta prietenilor mai mici.

Alături de utecişti, pionierii Şcolii generale nr. 4 din Arad au amenajat în curtea şcolii o adevărată bază sportivă, care cuprinde pe lîngă terenurile de volei, handbal şi un portic de gimnastică folosit în cadrul activităţilor în vederea pregătirii lor pentru apărarea patriei.

I s-a făcut rău unui coleg... o zgîrietură, un mic accident? Pionierii din grupele sanitare de Cruce Roşie ale acestei şcoli sînt gata să intervină.

20.821 A FOST OPRIT LA TIMP!

Trenul 20.821 goneşte zburînd, parcă, pe şinele lucitoare. Kilometri după kilometri înghiţiţi de uriaşa locomotivă îi apropie pe călătorii acestei curse de oraşul Craiova.

Dimineaţă mohorîtă de toamnă. Ceaţă, vizibilitate redusă, iar trenul goneşte, goneşte...

La kilometrul 124, între Mihăeşti şi Radomireşti, pionierii Marin Bădică şi Constantin Slătar sînt cu vitele la păscut. Din vorbă în vorbă, sau mai bine zis din joacă în joacă, ajung în apropierea liniei ferate cînd, spre surprinderea lor, observă că şinele sînt suspendate în aer, pe o porţiune de vreo 30 de metri.

PIONIER ÎN FIECARE CLIPĂ

După ploile mari care au căzut pe aici, apa Călmăţuiului s-a revărsat şi în furia ei a acoperit cîmpurile, a stricat terasamentul.

Lucrurile nu pot rămîne aşa, şi-au spus cei doi. Curînd, trebuie să treacă trenul! Şi-au luat-o la fugă spre staţia C.F.R. Se iau măsuri urgente, dar timpul este scurt. Trenul trebuie oprit! Copiii aleargă spre Mihăeşti în întîmpinarea lui. Departe, locomotiva se anunţă şuierînd peste cîmpuri. Copiii aleargă, aleargă şi dau semnale de oprire. Mecanicul îi vede. Scrişnind din roţi, trenul se opreşte. Călătorii apar la ferestre: Ce e? ce s-a întîmplat? În faţă, la locomotivă, doi pionieri îi explică ceva mecanicului...

Peste cîteva zile, pe adresa Şcolii generale din Radomireşti, jud. Olt soseşte o scrisoare de la Depoul C.F.R. Craiova: «...MULŢUMIM PIONIERILOR CARE, PRIN FAPTA LOR, AU SALVAT VIAŢA NOASTRĂ, A CĂLĂTORILOR, AU SALVAT TRENUL.» semnează Constantin C. Constantin, mecanic de locomotivă.

UN URMAŞ AL LUI VLAICU

Faptele s-au petrecut la Arad, pe locul unde, acum şaizeci de ani, îndrăzneţul Aurel Vlaicu efectua primul său zbor. Sportivi români şi din alte ţări erau prezenţi pentru a participa la campionatele naţionale de aeromodelism, urmate de un concurs aviatic comemorativ.

Printre numeroşii concurenţi, care în febra emoţiilor dinainte de concurs făceau ultimele verificări modelelor pregătite pentru zbor se afla şi un pionier — **Caius Grozav** de la **Liceul «Ioan Slavici»** din **Arad.** Acesta era primul său concurs. Emoţiile îl copleşeau în momentul în care, modelul lui, semimacheta unui I.A.R.-80, şi-a luat zborul...

Comportîndu-se excelent, atît la proba de stand cît şi la cea de zbor, macheta a obţinut cel mai bun punctaj, pionierul Caius Grozav fiind declarat campion naţional la proba de semimachete.

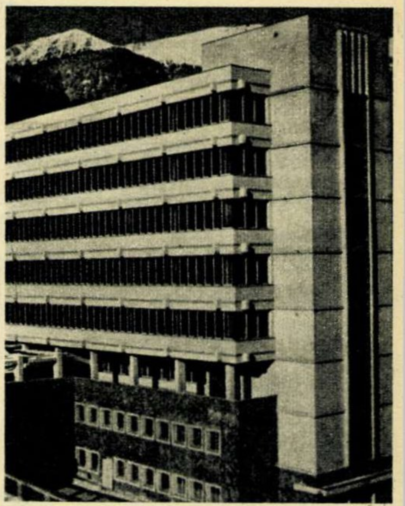

Aceste două clădiri, obişnuite în peisajul oraşului Sinaia, reprezintă Liceul şi Uzina de mecanică fină. Ele sînt la fel de bine cunoscute pionierilor, şcolarilor şi elevilor din oraş. Şi într-un loc şi în celălalt ei învaţă, îşi îmbogăţesc cunoştinţele, se pregătesc pentru viaţă. În atelierele şi laboratoarele uzinei, alături de fraţi, părinţi sau prieteni, deprind abc-ul meseriilor de înaltă tehnicitate.

AGENDA MINITEHNICUS

ARGEŞ: ÎNMÎNAREA DIPLOMEI DE ONOARE A C.N.O.P.

În frumoasa Sală a sindicatelor din Piteşti a avut loc, într-un cadru festiv, înmînarea Diplomei de onoare acordată judeţului Argeş la cea de a V-a ediţie-1972 a concursului Minitehnicus, de către Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor, la propunerea celor două jurii Minitehnicus.

Înmînarea a fost făcută de către tovarăşul conferenţiar universitar Virgiliu Radulian, preşedintele Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor.

Cu acelaşi prilej au fost înmînate premiile, medaliile şi diplomele oferite de revista «Cutezătorii» cîştigătorilor din judeţul Argeş la concursul Minitehnicus, ediţia a V-a 1972.

*

Medaliaţii noştri cu argint din judeţul Argeş.

ROMÂNIE, plai de glorie

Muzica: Ioan D. Chirescu Versurile: Mihai Negulescu

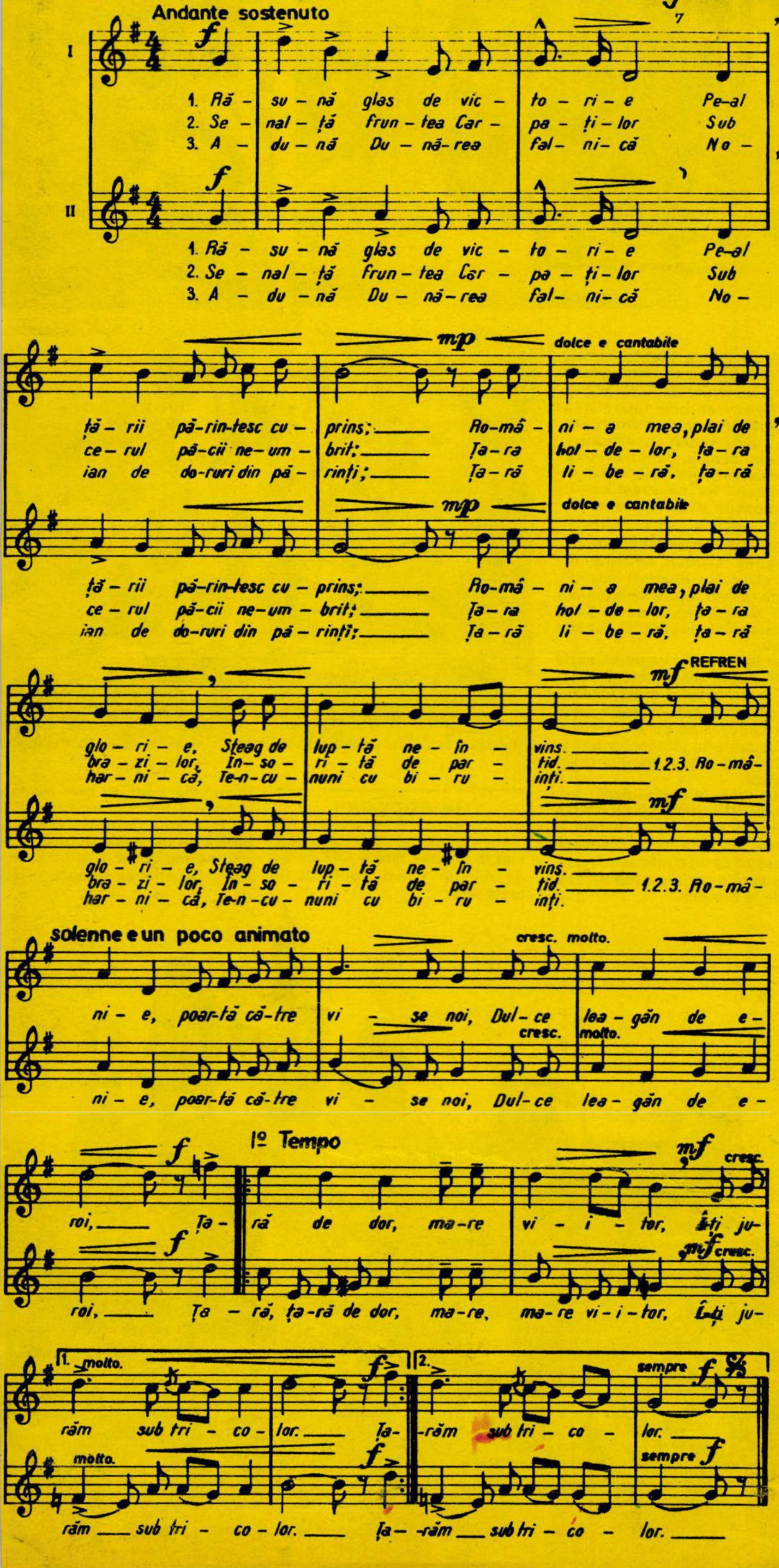
Andante sostenuto
I
II
1. Ră - su - nă glas de vic - to - ri - e Pe-al
2. Se - nal - ță frun-tea Car - pa - ți - lor Sub
3. A - du - nă Du - nă - rea fal - ni - că No -
mp
dolce e cantabile
ță - rii pă-rin-tesc cu - prins; Ro-mâ - ni - a mea, plai de
ce - rul pă-cii ne-um - brit; Ța-ra hol - de - lor, ța-ra
ian de do-ruri din pă - rinți; Ța-ră li - be - ră, ța-ră
mf
REFREN
glo - ri - e, Steag de lup - tă ne - în - vins.
bra - zi - lor, În - so - ri - tă de par - tid. 1.2.3. Ro-mâ-
har - ni - că, Te-n-cu - nuni cu bi - ru - inți.
solenne e un poco animato
cresc. molto.
ni - e, poar-tă că-tre vi - se noi, Dul-ce lea - găn de e -
1° Tempo
roi, Ța - ră de dor, ma-re vi - i - tor, Îți ju-
roi, Ța - ră, ța-ră de dor, ma-re, ma-re vi-i-tor, Îți ju-
1. molto.
2.
sempre f
răm sub tri - co - lor. Ța- -răm sub tri - co - lor.

Ioan D. Chirescu
despre
BUCURIA CÎNTECULUI

Ioan D. Chirescu, maestru emerit al artei, artist al poporului, autor a numeroase cîntece, și-a orientat aproape întreaga creație spre muzica corală, continuînd tradiția unor compozitori clasici români: Kiriac, Cucu, Vidu, Dima. Cine nu cunoaște înălțătoarea sa melodie «Republică, măreață vatră» sau duiosul cîntec închinat mamei! Cîți dintre voi n-au fredonat, măcar o dată, cîntecul de inspirație populară «Doruleț, doruleţule»? Nu de mult, I.D. Chirescu a fost distins cu Marele premiu la Festivalul cîntecului ostășesc. Cîntecele sale sînt nelipsite din programele artistice pionierești și sînt întotdeauna preferatele «numărul 1» ale copiilor. «*Cutezătorii*» au avut onoarea de a purta o scurtă convorbire cu venerabilul maestru octogenar.

— *Vă rugăm să ne spuneți de ce ați ales întotdeauna ca formă de exprimare cîntecul?*

— Am urmărit întotdeauna să creez în graiul nostru muzical melodii simple, emoționante, curgătoare, care să meargă la sufletul auditoriului. Se știe că o dată cu omul se naște și cîntecul. Mama își leagănă pruncul îngînînd o melodie blîndă; la rîndul său pruncul își gîngurește un cîntec în limba lui; apoi cîntecul îl întovărășește pe copil la joacă, în excursie, la școală, la serbări, la bucurie ca și la durere. Și așa, pînă dincolo de viață. La noi există o nemaiîntîlnită tradiție a muzicii corale. Sînt coruri sătești care numără peste o sută de ani de existență și care au transmis ștafeta cîntecului, din generație în generație. «Să cîntăm cu voie bună/ Doina noastră cea străbună» este deviza acestor frumoase coruri. Înțelegeți de ce am iubit și iubesc cîntecul?

— *V-ați dedicat întreaga creație muzicii corale...*

— Cu modestele mele puteri, dar cu înflăcărare mare am urmărit toată viața să răspîndesc cîntecul în mase. De aceea, m-am străduit să sădesc melodii bune în sufletele celor care ascultă muzica, melodii pe care să le poarte cu ei, multă vreme după ce le-au auzit. Dacă am reușit cît de puțin, sînt mulțumit.

— *Cum vă alegeți textul?*

— Îmi place versul simplu, dar intr-aripat, scris cu meșteșug. Îmi plac versurile care preamăresc scumpul nostru pămînt românesc și mindrul și mult înzestratul nostru popor.

— *Ce doriți să transmiteți cititorilor noștri?*

— Să învețe cîntecul publicat în această pagină, să-l cînte frumos și să-i învețe și pe alții.

Interviu de B. CARAGIALE

Bucuroși de

> *«Comandamentele comunale, orășenești și municipale să stimuleze colaborarea între unitățile pionierești de la sate și orașe, în scopul cunoașterii reciproce și a unei mai strînse prietenii între copii.»*
>
> **(din Chemarea Forumului Național al Pionierilor)**

Recunoașteți rîndurile de mai sus? Fac parte din Chemarea Forumului. Dar știați că propunerea cuprinsă în ele a fost făcută de un coleg al vostru? Este vorba de pionierul **Achim Cristian,** de la Școala generală nr. 4 din orașul Arad.

Am pornit, deci, spre Arad, să vedem cum a luat naștere această inițiativă și cum se desfășoară ea în realitate. Iată-ne față în față cu vechiul nostru prieten.

Reporter: Dragă Cristiane, pionierii știu, și cei care nu știu află acum, că tu ești inițiatorul propunerii de mai sus. Sîntem cu toții curioși să aflăm ce anume te-a îndemnat să faci aceasta propunere?

Cristian: De fapt, această idee mi-a dat-o realitatea, fiindcă noi, pionierii din orașul Arad, obișnuim de multe ori, în vacanțele de vară, să mergem în vizite la unitățile pionierești din comunele învecinate. Acolo ne simțim minunat; de aceea m-am gîndit că ar fi bine ca aceste vizite să fie mai dese, chiar și-n timpul anului școlar, ca să ne cunoaștem unii pe alții, să fim prieteni, să organizăm anumite activități pionierești împreună.

Reporter: Am auzit că unitatea voastră de pionieri are legături mai vechi de prietenie cu unitatea de pionieri a Școlii generale din comuna Șiria. I-ați mai vizitat?

Cristian: Ne cunoaștem mai de mult cu pionierii din Șiria. Am fost pe la ei în timpul vacanței și ne-am simțit foarte bine. Avem acolo mulți prieteni! De curînd ne-am sfătuit în cadrul unității asupra activităților pionierești pe care le vom face împreună cu vecinii nostri din Șiria.

Reporter: Desigur că v-ați gîndit la multe lucruri interesante!

Cristian: Cu toții dorim să avem activități pionierești cît mai frumoase, vesele, să fie pe placul tuturor; abia așteptăm să ne invităm prietenii la cîteva filme, la un spectacol de teatru și la o întîlnire cu tovarăși militari în vederea exercițiilor aplicative pentru apărarea patriei; vom juca și meciuri de fotbal, volei, handbal. Apoi sîntem noi invitați la Șiria la o demonstrație de carturi.

Mai avem și alte gînduri, însă vrem să fie surprize pentru prietenii din Șiria!

N-a trecut mult timp de la discuția noastră și sîntem invitați să luăm parte la o vizită în care oaspeții sînt pionierii de la Școala generală nr. 4 din Arad, iar gazdele — pionierii din Șiria.

*

Duminică dimineața. Tramvaiul răsună de veselia pionierilor din Arad, care se îndreaptă spre comuna Șiria. La intrarea în comună... surpriză: sînt așteptați de prietenii lor care îi întîmpină cu flori. Pitorescul comunei Șiria încîntă pe arădeni. Chiar în fața lor se ridică culmea Zarandului, pe care străjuiește de secole bătrîna cetate Șiria (construită probabil în secolul al XIII-lea). Împreună intră în comună, pe ulițele drepte, curate, cu case frumoase, împrejmuite de grădini pline de flori. În centrul Șiriei trec prin fața clădirii primăriei, a muzeului «Ioan Slavici», văd sediul cooperativei agricole, școala, căminul cultural. Pionierii din Arad află de la prietenii lor că acest centru a cunoscut o serie de evenimente sociale, care amintesc despre lupta șirienilor pentru desăvîrșirea statului național român și pentru libertate socială. Acum, peste tot se vede belșugul și bunăstarea comunei Șiria, cu pămînturi darnice și recolte bogate.

Dar iată școala generală unde învață copiii din comună. Gazdele se grăbesc să arate invitaților sălile de clasă, laboratoarele, baza sportivă de curînd amenajată cu ajutorul pionierilor unității. Cît le-au plăcut copiilor toate acestea!

Între timp, în curtea școlii, are loc o scurtă convorbire între comandanții celor două unități; imediat, pionierii se încolonează și, însoțiți de un cîntec vesel, pornesc spre dealurile acoperite cu vi de la Baratca.

ÎN PODGORII

Pe sute de hectare este plantată, în imense terase, viță de vie de diferite soiuri, renumite în toată țara.

Ciorchinii mari și grei îndoai
aracii și e atîta bucurie în jur! Da
nu este timp de privit. Fetele ș
băieții se împart în echipe, li s
dau normé de lucru și încep cu
lesul. De undeva se aude un în

oaspeți !

ceput de cîntec... Firul melodiei este prins și încet, încet,un cîntec vesel răsună pretutindeni. Rînd pe rînd se adună gălețile pline; grămada crește, crește mereu. La ora prînzului curioși, toți se adună în jurul tovarășului brigadier și... ura! bravo! au cules 8 tone de struguri! Victoria este sărbătorită în poiană, unde întind pe iarbă, o masă comună, de la care n-au lipsit... strugurii.

Apoi, podgoriile sînt lăsate în urmă și pionierii se îndreaptă spre comuna Șiria, unde vor pași...în...

CASA LUI IOAN SLAVICI

Atmosfera se schimbă, devine solemnă. Copiii pășesc în liniște în sălile muzeului. Acesta a fost inaugurat în anul 1960 și cuprinde o serie de exponate care vorbesc despre viața și opera scriitorului Ioan Slavici (1848—1925). Pionierii ascultă cu atenție explicațiile, își notează în carnețele, rămîn îndelung aplecați asupra manuscriselor, adăugînd multe lucruri interesante celor învățate în orele de literatură română. Privesc cu interes obiectele originale: biroul scriitorului, martorul atîtor lucrări de valoare (romanul «Mara», nuvelele «Budulea Taichii», «Moara cu noroc», «Comoara», «Pădureanca», povestirile și articolele), mobilierul și biblioteca lui Slavici, provenite din locuința sa din București, diferitele ediții ale operelor sale.

Tot aici, pionierii au prilejul să viziteze expoziția permanentă dedicată compozitorului Emil Monția (1887—1925), unde văd camera de lucru, violoncelul și documentele referitoare la viața și creația celui care a dat muzicii românești «Fata de la Cozia», «Cercel», «Moștenitorul» și alte lucrări inspirate din creația populară.

Vădit impresionați oaspeții cît și gazdele părăsesc Muzeul «Ioan Slavici». Peste puțin timp, iată-ne la spectacolul organizat de pionierii comunei.

APLAUZE PENTRU PRIETENII NOȘTRI

Copiii din Șiria aduc cu ei pe scenă minunatele tradiții folclorice românești. Îmbrăcați în costume populare meșteșugit cusute cu fire de arnici roșu aprins, cu negru, albastru sau galben, în diferite forme geometrice, se întrec în cîntece și dansuri specifice Țării Zarandului ca: țarina, ardeleana sau mărunțelul. Se recită poezii. Nu lipsesc nici monologurile hazlii și glumele.

Voia bună este generală și sala nu mai contenește cu aplauzele care confirmă talentul pionierilor sirieni.

ȘI ACUM... FOTBAL

O asemenea zi nu se poate, firește, încheia fără un meci de fotbal. Repede, băieții se constituie în două echipe și meciul începe. Se joacă tare, mingea este pasată iute de la un jucător la altul, iese in aut, este repusă din nou in teren, se înaintează spre poartă și... gool!! Numeroasa «galerie», la care au participat chiar și fetele se «încălzește» și veselia se declanșează.

Timpul a trecut fără ca nimeni să observe cînd s-a înserat. Înainte de a se întoarce acasă, pionierii din unitatea Școlii generale nr. 4 și-au luat cu greu rămas bun de la prietenii lor, promițîndu-și să se reîntîlnească cît mai curînd; de data aceasta, însă, la Arad, cînd vor vizita orașul, vor vedea o piesă de teatru, vor discuta despre inițiativa pioniereasca, despre prezența ei în grupele, detașamentele și unitățile lor.

O ȘTIRE DE ULTIMĂ ORĂ

Tot din județul Arad am aflat că alte două unități pionierești s-au înfrățit. Este vorba de unitatea de pionieri a Școlii generale nr. 6 din Arad și unitatea de pionieri de la Școala generală din comuna Covăsînț.

Iată, deci că încă una din Chemările Forumului Național al Pionierilor a prins viață.

*

Acesta este primul nostru reportaj despre realizarea legăturii frățești dintre o unitate de pionieri de la oraș și una de la sat, însă paginile revistei așteaptă cu bucurie să găzduiască și alte aspecte din diferite unități pionierești din țară.

MIOARA DOROFTEI

Verdele semaforului îți deschide calea, te îndeamnă să mergi înainte ferm, spre țelul propus. Galbenul te avertizează să fii atent, gata de pornire sau oprire. Roșul te țintește locului: așteaptă! Respectă și dreptul altora la satisfacția ajungerii la destinație. Verdele semaforului este deci culoarea acțiunii; galbenul al așteptării, al meditației; roșul — cuvîntul nerostit al disciplinei. Ele sînt pentru mine mai mult decît simple modalități de semnalizare a circulației urbane, sînt, într-un fel, simboluri ale vieții conștiente și responsabile. Poți să uiți, să reacționezi în mod diferit la avertizările semaforului. Dar culorile lui te obligă să te simți angrenat în mișcarea străzii, să-ți cunoști reflexele, să fii atent la tot ce se întîmplă în jurul tău.

Iată de ce înțeleg noua acțiune a revistei «Cutezătorii» ca o invitație la disciplină, la corectitudine, la respectarea regulilor de conviețuire școlară, familială, socială. Iată de ce, urîndu-i Semaforului revistei și Semafoarelor școlare, care se vor aprinde în contact cu el, succes, îmi exprim încrederea că acestea vor da cale liberă la tot ce este cinstit, curat, bun și frumos și vor opri în modul cel mai hotărît tot ce nu este conform cu comportamentul unui elev destoinic, cu etica pioniereasca.

DOMOKOS GEZA
Scriitor, membru în colegiul redacțional
al revistei «Cutezătorii»

TRIBUNA SEMAFORULUI

M am hotărît să scriu aceste rînduri după ce am citit numărul 44 al revistei «Cutezătorii». Ca vechi prieten și colaborator al revistei, răsfoiesc de fiecare dată cu multă curiozitate cele 16 pagini ilustrate, cu toate că am 17 ani și preocupările mele se îndreaptă acum spre alte direcții.

Care este scopul scrisorii mele? Acela de a felicita redacția pentru excelenta idee de a sugera organizarea, în fiecare unitate de pionieri, a unei gazete de perete satirică «Semafor», acțiune ce va determina formarea în sute de colțuri ale țării a mii de «redactori» pionieri din care, implicit, nenumărați vor fi aceia care vor deveni «ochii și urechile» revistei în școala în care învață.

Organizarea concursului Semafoarelor este o altă acțiune care merita toată lauda și care, nu mă îndoiesc, va aduce în paginile revistei nu numai tinere condeie, dar și o permanentă abundență de știri «proaspete».

Permiteți-mi să cred că aceste acțiuni vor revitaliza niște mai vechi inițiative ale redacției, concretizate acum 2—3 ani în concursul «Rozetele Cutezătorii», și că se vor bucura de mare popularitate în rîndurile purtătorilor cravatelor roșii cu tricolor. În urma concursului de acum 3 ani, 31 de corespondenți ai revistei primeau legitimația de corespondent special. Sînt sigur că în curînd, prin intermediul concursului Semafoarelor, numărul celor care vor primi carnetul de corespondent special va fi de *n* ori mai mare. Aceasta, datorită unei însușiri pozitive a redacției revistei «Cutezătorii»: interesul și receptivitatea față de noutate.

Închei aceste rînduri, felicitîndu-vă încă o dată pentru recenta inițiativă și asigurîndu-vă că voi rămîne în continuare prietenul revistei.

ION PETRESCU, elev,
Liceul «C.D. Loga», Timișoara,
corespondent special
al revistei
Cutezătorii

Republică vatră

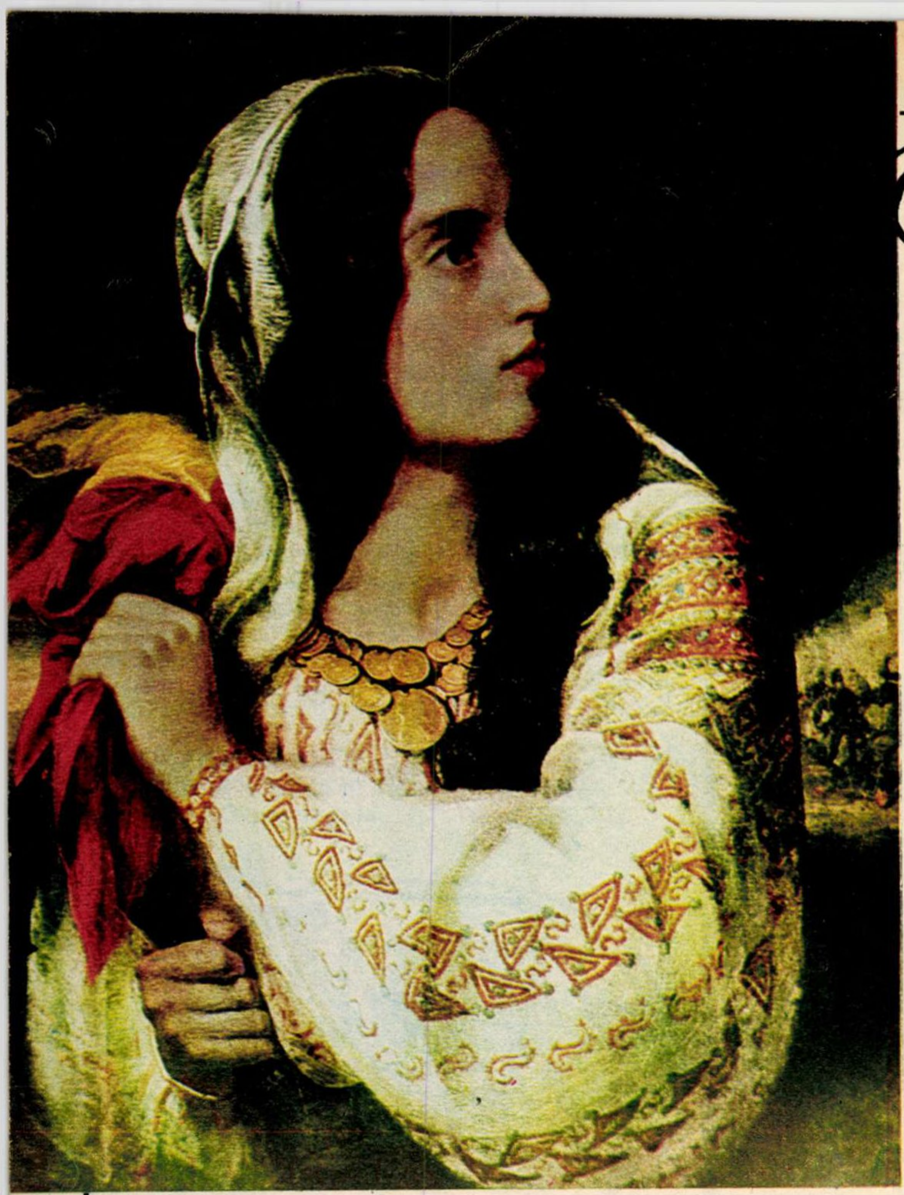

▲ «România revoluționară», pictură de C.D. Rosenthal. (Tabloul a fost realizat în 1850).

La a 25-a aniversare a Republicii, oferim cititorilor noștri un documentar cuprinzînd cîteva din paginile eroicei lupte duse de poporul nostru împotriva monarhiei.

Depănîndu-și istoria zbuciumată, poporul român a transmis peste veacuri ecourile luptei sale împotriva împilărilor, protestul față de nedreptate și exploatare. Critica împotriva monarhiei reprezintă una din formele cele mai importante ale gîndirii social-politice din țara noastră.

Ideea de republică o întîlnim la noi, cu mult înaintea iureșului revoluționar din 1848, izvorîtă din frămîntările și aspiratiile poporului pentru o viață mai demnă. Școala Ardeleană,de pildă, mișcare cu larg răsunet în epocă (sec. XVIII), caracterizată prin spirit progresist, era animată de dorința de a răspîndi lumina culturii mai larg în popor, era ostilă vechilor rînduieli, aducînd în discuție drepturile firești de care trebuie să se bucure omul.

Ion Budai Deleanu, reprezentant de frunte al Școlii Ardelene, întreprinde în «Țiganiada», folosind modalitatea alegorică, o pledoarie pentru ordinea de stat republicană, *«unde norodu,prin legi așezate de dînsul și prin dregători din mijlocul lui cu voia deobște aleși, să cîrmuiesc toate lucrurile țării.»*

Dar societatea feudală românească va fi adînc zdruncinată în temeliile sale învechite de mișcarea revoluționară a lui Tudor Vladimirescu care, într-o scrisoare adresată unui mare boier, spunea *«...ci presemne dumneata pe norod, cu al cărui sînge s-a hrănit și s-a poleit tot neamul boieresc, îl socotești nimic; și numai pe jefuitori îi numești patria... Dar cum nu socotiți domniile-voastre că patria se cheamă norodul, iar nu tagma jefuitorilor?»*.

Ecoul adevărurilor cuprinse în Proclamatia lui Tudor se va prelungi multă vreme, va constitui principala călăuză a generației de revoluționari de la 1848. Marii cărturari ai epocii au îmbinat lupta împotriva tiraniei cu munca asiduă de trezire a conștiinței naționale și sociale a poporului român, oprimat de orînduirea feudală și stăpînirea otomană. Scriitorii acelor vremuri au transformat scrisul lor într-un mijloc de educatie patriotică, de stimulare a aspiratiei către o lume mai bună, întrevăzînd prin secole *«înălțarea țării»*, *«viitorul ei de aur»* **(D. Bolintineanu). Grigore Alexandrescu** afirmă deschis în poezia-pamflet *Anul 1840,*încrederea nestrămutată în viitorul care va aduce doborîrea despoților.

Nicolae Bălcescu, marele patriot și democrat revoluționar, a ajuns la cea mai pătrunzătoare înțelegere a ideilor politico-ideologice pașoptiste.

În *«Manualul bunului român»*,el exprimă cu desebită claritate ideea transformării radicale a sistemului social și politic al țării, propunînd adoptarea republicii democratice în sistemul căreia *«puterea statului și drepturile lui trebuie să fie în mîna poporului întreg»*, și ei o deosebește clar de republica aristocratică, *«în care puterea e în mîna unor oameni numai, ce se cheamă nobili sau boieri»*.

Cîteva decenii mai tîrziu, sfidînd istoria, învățămintele ei, trădînd interesele propășirii întregii țări și călcînd în picioare tot ceea ce poporul obținuse prin revoluția de la 1848, burghezia românească își leagă tot mai strîns existența sa de cea a moșierimii, împotriva maselor populare.

Popularul domnitor Alexandru Ioan Cuza, animat de ideile pașoptiste, care își înscrisese numele pe reforme importante în interesul poporului, nu era pe placul boierimii reacționare. Pentru a se asigura că nu vor avea piedici în consolidarea averilor și puterii lor, sfidînd interesele poporului, burghezo-moșierimea a hotărît să aducă la domnie pe principele străin Carol de Hohenzollern.

Monarhia și-a atras ura maselor populare încă de la început. Și nici n-ar fi putut fi altfel. În scurt timp, regele a devenit cel mai mare moșier și cel mai mare industriaș. Acareturi, păduri, livezi, fabrici împodobeau blazonul lui Hohenzollern. *«La palat, la palat s-a scos țara la mezat»*, scria **Al. Macedonski,** la vremea aceea, iar versurile lui Raicu Ionescu-Rion, care aveau o largă circulație, vorbesc plastic despre lăcomia regală: *«Trăiască regele./ În brînză și postav/ De aur iubitor/ Și jefuitor de țară»*.

Prăpastia dintre «Majestatea-Sa» și mulțimile care urau de moarte sceptrul regal era clar exprimată într-unul din cîntecele populare ale epocii: *«Unul rîde, altul plînge/ Și mereu mîinile-și frînge./ Unul e un domnitor/ Celălalt bietul popor./ ...Dacă rîde, e că-i vine/ Îmbibat de prea mult bine./ Vrei să rîzi și tu, popor?/ Ia-ți dreptul de domnitor!»*

Țara număra milioane de flămînzi și desculți. Iar foamea și mizeria au împins la răzvrătire. În 1875—1876, țăranii din Ilfov, din Vlașca, din Dolj au pus mîna pe coase împotriva moșierimii. Sînt aceiași țărani români

▼ Caricatură de A. Murnu (1905). Țăranii: **Da grea mai e, mă!**

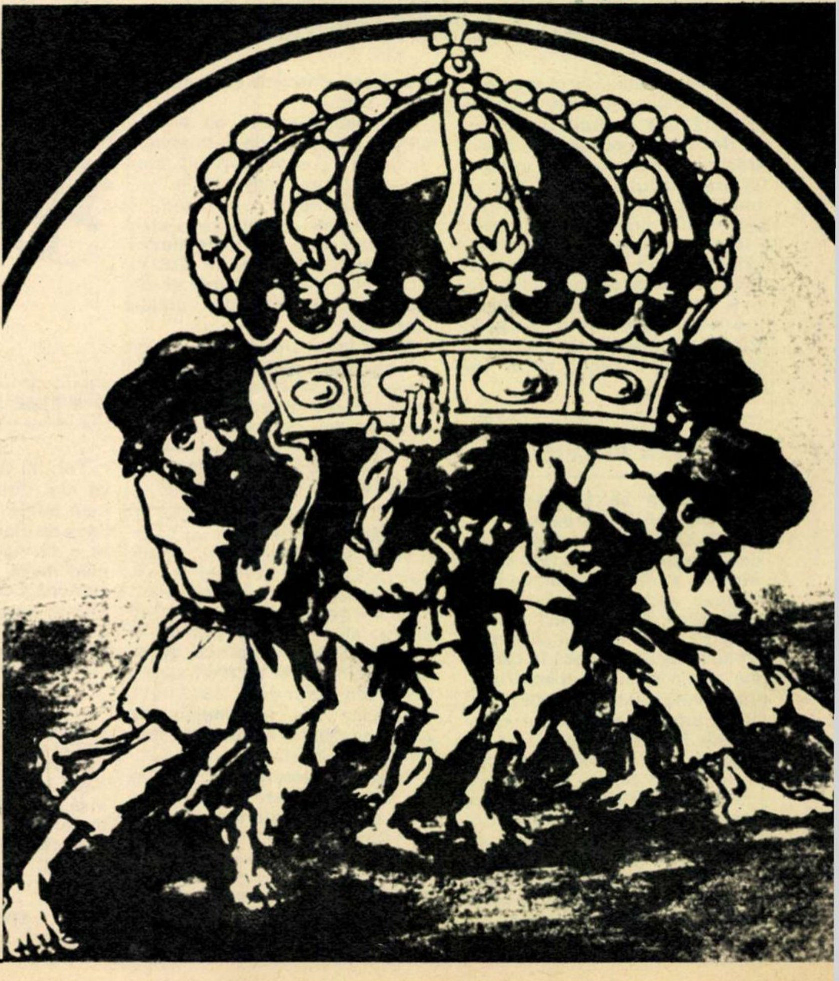

strămoșească

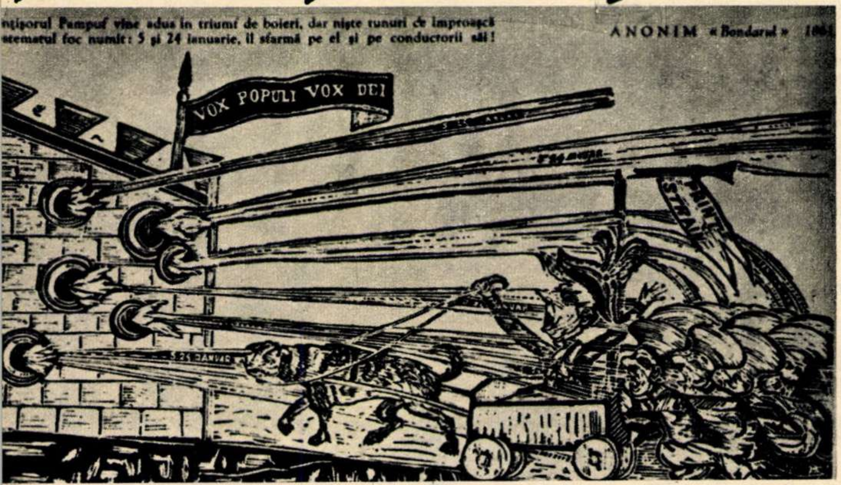
ntișorul Pampuf vine adus în triumf de boieri, dar niște tunuri ce împroașcă
stematul foc numit: 5 și 24 ianuarie, îl sfarmă pe el și pe conductorii săi!
ANONIM «Bondarul» 186
VOX POPULI VOX DEI

În anul 1861, apărea în «Bondarul», una dintre revistele timpului, o caricatură: Prințișorul Pampuf, care nu-i altul decît Carol I, adus în alai de boieri; împotriva lui se îndreaptă un tir de foc care poartă numele de «24 ianuarie», data Unirii, legată de domnia lui Cuza Vodă.

care ceva mai tîrziu își vor da viața la Plevna și la Grivița, pentru independența țării.

Pe meleagurile noastre încep să mijească ideile democrației socialiste, apar primele ecouri ale învățăturii marxiste.

Concepțiile antimonarhice, ideea de republică cunosc o lumină nouă acum, sînt mult îmbogățite de socialiștii români. Ei au demonstrat că monarhia în complicitate cu clasele stăpînitoare, avînd aceleași interese, exploatează fără milă, masele. Principalele forțe capabile să ducă lupta împotriva lor sînt clasa muncitoare și țărănimea. «*Noi trebuie să organizăm muncitorii agricoli și muncitorii industriali într-o partidă puternică și să dăm asaltul cel mare*», scria atunci socialistul Ioan Nădeide.

Spre sfîrșitul veacului, a luat ființă Partidul social-democrat al muncitorilor din România. Se vorbea acum despre ziua de lucru de 8 ore, despre repausul duminical, despre asigurări sociale. În primul program al P.S.D.M.R., republica este apreciată drept «*singura formă de stat posibilă și compatibilă cu socialismul*».

În 1906, se împlineau 40 de ani de domnie a regelui cămătar, ajuns acum el însuși mare proprietar de întreprinderi.

Carol I nu mai era acum un simplu misit al băncilor și al societăților germane cum fusese la început, devenise acționar «român» la bănci și la societăți germane, franceze, americane ca și la cele engleze, olandeze și elvețiene.

În asemenea împrejurări a avut loc mascarada sărbătoririi «*omului cu ochii vineți*» — cum îl numea **Arghezi** într-unul din pamfletele sale pe Carol I von Hohenzollern.

Mînia țăranilor români, lipsiți de orice drepturi, fierbea de multă vreme. George Coșbuc se face, în poezia «*Noi vrem pămînt*», mesagerul revoltei necruțătoare a împilaților soartei: «*Flămînd și gol, făr-adăpost,/ Mi-ai pus pe umăr cît ai vrut/ Și m-ai scuipat și m-ai bătut/ Și cîine eu ți-am fost!*» În același timp răsunau cu tristețe versurile lui Vlahuță: «*Minciuna stă cu regele la masă*». Flăcările incendiului s-au stîrnit în anul 1907 — din Flămînzi spre nordul Moldovei, pentru ca să se întindă apoi în Muntenia, în Oltenia, în toată țara, la numai un an de la ospățul jubiliar, aruncînd o lumină puternică asupra sinistrei guvernări burghezo-moșierești.

Împotriva țăranilor flămînzi din 1907, guvernul lui Carol I a îndreptat 120 000 de puști și tunuri. Carol nu avea nimic comun cu România, în care exploata moșii, fabrici, păduri, acțiuni în diferite bănci și întreprinderi. Nu-i păsa că din concesionarea căilor ferate țara pierduse 27 450 000 lei-aur. Pentru întreținerea curții sale însă regele avea toată grija. Cheltuia anual de cîteva ori mai mult decît prevedea bugetul țării pentru școli și nevoile de cultură și sănătate ale poporului.

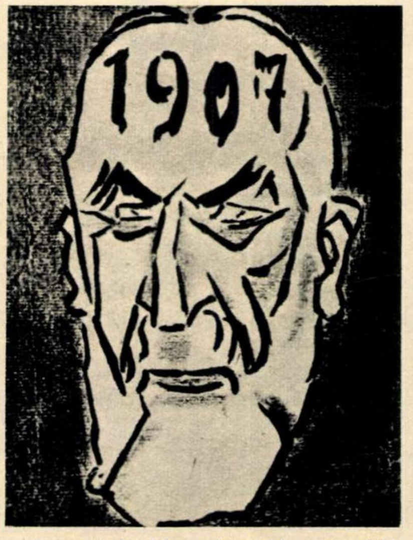

Desen de Iosif Iser. Autorul l-a prezentat pe rege avînd înscris cu sînge, pe frunte, anul 1907.

În același timp însă, în România, răsuna îndemnul proletar.

«*Arătați pretutindeni pe dușmanul adevărat...*» Era glasul muncitorilor organizați în cercurile «**România muncitoare**». Era glasul celor care-i îndemnaseră pe soldați în 1907 să nu tragă în țărani: «*Țevile, în pămînt sau în pieptul călăilor!*»

Acesta era și glasul intelectualilor români care, asemenea lui **I.L. Caragiale** spuneau că «*țara are nevoie de o fundamentală reformă politică... O singură reformă... Desființarea celei mai odioase sisteme boierești... și intrarea întregii țări în stăpînirea dreptului ei întreg de a hotărî asupra avutului și onoarei ei, asupra soartei și destinelor ei...*». Sau glasul lui **N.D. Cocea,** care spunea într-unul din pamfletele sale scrise în martie 1912: «*Azi cetățenii dornici de oprirea țării din cursa-i spre prăpastie vor trebui să strige: Jos regele oligarhic! Jos complicele asasinilor... din 1907! Jos găzduitorul hoților de dosare!* Trăiască republica!»

Dar acesta n-a fost decît începutul unei lupte care avea să mai dureze peste trei decenii.

RODICA IOVAN
Cercetător științific

(va urma)

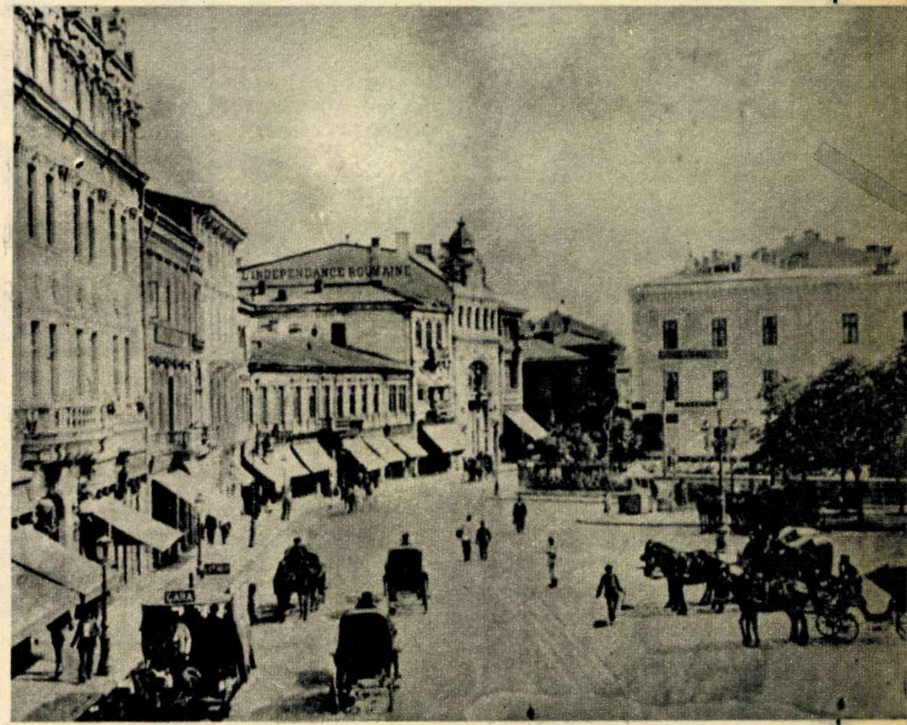

Calea Victoriei la sfîrșitul sec. XIX

PE PODUL MOGOȘOAIEI, ÎN 1871

Farmecul acelei seri de primăvară a anului 1871 în București a fost tulburat de o întîmplare pe care istoria a consemnat-o.

Consulul general al Prusiei, Ioseph Maria von Radowitz, care primise instrucțiuni speciale să-l susțină pe Carol I, continuu amenințat de manifestările antimonarhice, sosise de puțină vreme în București.

În acel sfîrșit de martie, tocmai organizase, cu tot fastul cuvenit, un banchet în cinstea zilei de naștere a împăratului Germaniei, Wilhelm I. Cînd petrecerea era în toi, în sala Slătineanu (unde va fi mai tîrziu cunoscutul restaurant «Capșa»), asupra ferestrelor s-a revărsat un noian de pietre. Felinarele s-au stins și o mulțime înfuriată năvăli în saloane. Pe podul Mogoșoaiei (actuala Calea Victoriei) și pe străzile centrale se afla o mare mulțime care striga: «La Palat!», «Trăiască Republica!».

Speriate de forma gravă pe care o luase manifestația antidinastică, slugile regelui porunciră armatei să se alinieze pe străzi, iar mulțimea a fost somată să se retragă.

Puternica demonstrație antimonarhică, una din cele multe pe care le-a cunoscut Capitala, a avut un îndelung ecou în viața politică a vremii.

STARTUL MARAMUREŞENILOR

EXPEDIŢIILE CUTEZĂTORII

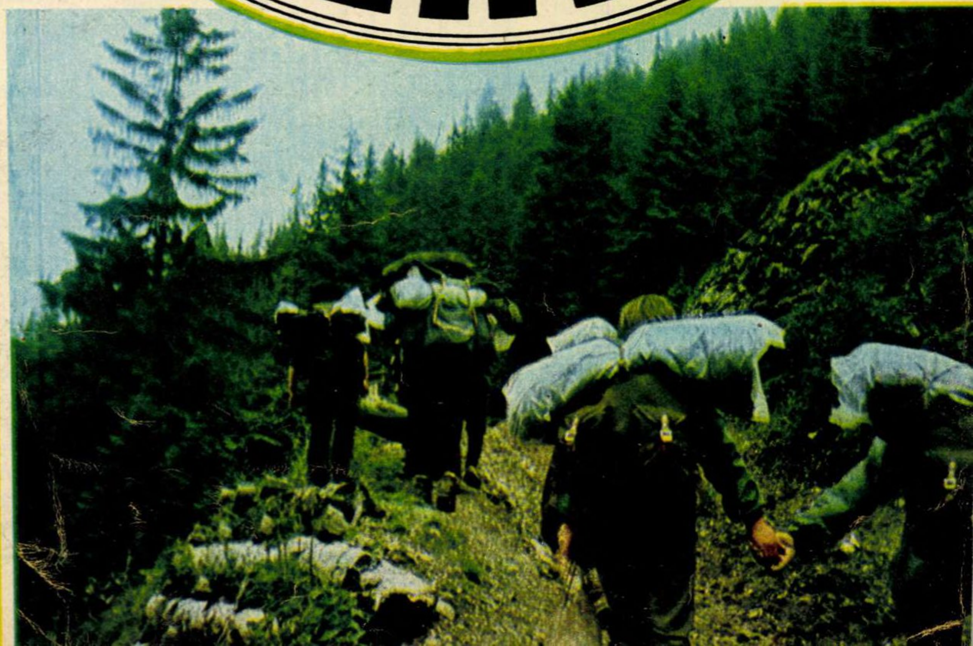

Deşi au luat parte la toate cele trei ediţii de pînă acum ale «Expediţiilor Cutezătorii», maramureşenii n-au cucerit, totuşi, nici un trofeu. Dar asta nu i-a demobilizat. Dimpotrivă, i-a ambiţionat şi mai mult. Dovadă, cea de a patra ediţie a concursului, la care toate cele 8 echipaje ale pionierilor din această parte a ţării au realizat expediţii atît de reuşite, încît indiferent pe cine va desemna juriul local pentru faza finală de la Bucureşti, putem spune, încă de pe acum (după ce am vizitat expoziţia judeţeană din Baia Mare), că de data aceasta maramureşenii vor concura cu mult mai multe şanse la marile distincţii şi premii aflate în dispută.

REPLICĂ LA «ACŢIUNEA LEAOTA»

Surprinde şi impresionează nu atît acţiunea în sine, (grea, temerară, totuşi dusă pînă la capăt), cît mai ales faptul că, de data aceasta, ea aparţine unor pianişti, violonişti, pictori şi sculptori în devenire. Mai precis, celor 10 pionieri (cinci fete şi cinci băieţi), din clasa a VII-a A a **Liceului de muzică şi arte plastice** din **Baia Mare.**

Constituiţi în echipajul «Cercetaşii nordului», ei s-au hotărît să participe la «Expediţiile Cutezătorii» cu intenţia (mărturisită) de-a cuceri, nici mai mult, nici mai puţin, decît... marele trofeu **«Busola de aur».** Ce obiectiv credeţi, deci, că şi-au ales în virtutea unei asemenea hotărîri? Parcă vă aud zicînd: «Probabil că ceva apropiat preocupărilor şi aptitudinilor lor». Ei bine, nu! Au procedat aşa alţi colegi de-ai lor, din clasa a VII-a B (membrii echipajului «Buciumaşii Gutîiului»), care au cercetat din punct de vedere folcloric şi etnografic o întinsă şi mai puţin cunoscută zonă din munţii Ţibleşului. Ei însă şi-au propus cu totul altceva: să marcheze turistic munţii Rodnei. De ce şi-au stabilit un asemenea obiectiv atît de depărtat de «profilul» lor şi, totodată, deosebit de greu? Răspunsul îl dau ei înşişi, în prefaţa jurnalului de bord: «...Deoarece munţii Rodnei, deşi cei mai falnici din Carpaţii Orientali, deşi renumiţi prin frumuseţea peisajului lor, prin fauna şi flora bogată şi originală, sînt ocoliţi totuşi de turişti din cauza lipsei marcajelor necesare...»

Iată deci «motorul» care i-a pus în mişcare: o lipsă pe lîngă care aceşti membri ai cercului de turism din şcoală n-au trecut nepăsători, au găsit de cuviinţă că-i de datoria lor s-o remedieze.

Şi-au remediat-o. În plină vară, pentru 18 zile, cei zece expediţionari au înlocuit Baia Mare cu Căldarea Cailor (o depresiune deosebit de pitorească din aceşti munţi), casele cu corturi, paturile cu saltele pneumatice sau de frunze şi cetină, vioara şi pianul cu tîrnăcopul şi ranga, pensula şi dalta cu busola şi harta. Timp de 18 zile, în care, trăind în originala postură de expediţionari, au marcat complet două trasee şi parţial alte două (totalizînd peste 30 de kilometri jalonaţi cu stîlpi metalici şi cu semne regulamentar «pictate» pe stînci).

Expediţia acestor «cercetaşi ai nordului» s-a încheiat de mult. Dar acţiunea începută continuă. Cum au o zi, două libere, membrii echipajului se repede în munţii Rodnei, continuîndu-şi treaba pe care o vor termina în toamna următoare, cînd munţii aceştia vor fi complet marcaţi din punct de vedere turistic. Ceea ce înseamnă că **«Acţiunea Leaota»**, pînă mai ieri singulară (ca ambiţie şi amploare), a primit o replică pe măsură.

HAIDUCII LUI PINTEA ÎN APUSENI

După cum se zice şi se crede, legendarul Pintea şi ai săi tovarăşi de arme şi de codru n-au părăsit niciodată munţii Maramureşului. Cu toate acestea, haiducii lui au fost întîlniţi, în carne şi oase cum se zice, pe cărările Apusenilor. E adevărat, nu cu secole în urmă, ci... vara trecută.

Aţi înţeles, desigur, că-i vorba despre nişte expediţionari. Despre zece pionieri de la **Şcoala generală** din **Şurdeşti** care, ajungînd la concluzia că prin munţii Maramureşului n-a prea mai rămas mare lucru nevăzut de ei, şi-au zis că nu le-ar strica dacă ar colinda puţin şi pe cărările altora.

Şi-au colindat. Nu singuri, ci întovărăşiţi de cîţiva dintre vecinii, prietenii şi... rivalii lor (zece pionieri de la **Şcoala generală** din **Şişeşti,** sat aflat doar la cîţiva kilometri) care, dîndu-şi seama că cei din Şurdeşti ar putea să le-o ia înainte din acest punct de vedere, s-au constituit repede într-un echipaj («Urmaşii lui Vasile Covaci») şi s-au «lipit» de ei.

Ce-a urmat, nu-i prea greu de închipuit. Timp de două săptămîni, expediţionarii aceştia (conduşi de **Elena** şi **Tiberiu Kocşi,** amîndoi profesori de educaţie fizică) au străbătut în lung şi-n lat, cu rucsacurile şi corturile în spate, această adevărată împărăţie de basm care-s Apusenii, impresionaţi la fiecare pas de tot ceea ce au văzut şi au cunoscut: de locurile în care a copilărit şi a luptat Avram Iancu (Ţebea, Cîmpeni şi altele), de curioasele monumente ale naturii (Cetăţile Rădesei şi Ponorului. Scărişoara cu peştera şi gheţarul), de portul şi obiceiurile moţilor, de îndemînarea lor în cioplitul lemnului şi de cîntecele lor din fluier, de dîrzenia lor pe de o parte şi de bunătatea şi ospitalitatea lor pe de alta.

Cei 20 nu s-au întors din această primă expediţie a lor cu rucsacurile pline cu obiecte de tot felul, aşa cum se-ntorc de obicei echipajele. Ei n-au expus în sala expoziţiei judeţene decît vreo cîteva fotografii, cele mai reuşite din cîteva sute pe care le-au făcut (dar atît de reuşite, încît oricînd ar putea să-şi găsească locul într-un salon de artă fotografică, cei 10 din Şurdeşti fiind cu toţii membrii cercului foto din şcoală) şi jurnalele de bord. S-au întors cu rucsacurile goale, bogăţiile şi frumuseţile Apusenilor purtîndu-le şi păstrîndu-le în inimile şi-n sufletele lor.

PE URMELE LUI DRAGOŞ VODĂ

Unii au marcat trasee turistice, alţii au făcut turism pur şi simplu. În schimb, membrii echipajului «Vultur '72» (de la **Şcoala generală nr. 1** din **Vişeul de Sus)** au găsit de cuviinţă să-şi continuie frumoasele lor lecţii de istorie din timpul anului şcolar. Drept care au pornit, ca expediţionari, pe urmele lui Dragoş Vodă.

Au pornit, adică, din Maramureş şi au străbătut, încet, cu răbdare, dar mai ales cu multă curiozitate, o mare parte a drumului parcurs cu mai bine de şase veacuri în urmă de acest voievod întemeietor de ţară. Au trecut pe la Prislop, Cîrlibaba, Mărgineni, au coborît la Vatra Dornei şi mai departe chiar. Şi peste tot au stat de vorbă cu oamenii, le-au ascultat (şi-au şi înregistrat) legendele şi cîntecele (în multe din acestea fiind zugrăvit, într-un fel sau altul, primul domn al Moldovei), au strîns cîteva valoroase colecţii de obiecte etnografice (linguri, polonice, castroane şi ciubere atît de vechi încît probabil că au fost folosite şi de Dragoş Vodă şi-a lui ceată...(cîteva costume populare, cîteva duzini de eşantioane de cusături locale, cîteva fluiere şi cavale de-o construcţie originală şi altele). Dar mai ales au vizitat şi au zăbovit îndelung în acele locuri şi în faţa acelor monumente care amintesc de «patronul» expediţiei lor, de fiecare dată profund impresionaţi. Iată, de pildă, cum descrie secundul, în jurnalul de bord, un asemenea moment: «În drum, ne oprim să vizităm biserica lui Dragoş Vodă, adusă aici de la Volovăţ, din porunca lui Ştefan cel Mare, într-o singură noapte. Pe aleea din faţa ei călcăm sfioşi, cuprinşi de emoţie. Toţi ne gîndeam la faptul că paşii lui Dragoş Vodă şi-ai lui Ştefan cel Mare au călcat pragul ei.»

«Vulturii» din Vişeul de Sus nu vor uita niciodată această «lecţie» din care au învăţat, într-un mod deosebit de convingător, o mulţime de lucruri noi şi interesante, lecţie pe care, din acest motiv, au de gînd s-o repete anul viitor, cînd vor merge pe alte urme ale istoriei.

*

Nu ştim dacă juriul naţional al «Expediţiilor Cutezătorii» va acorda sau nu vreun trofeu expediţionarilor maramureşeni. Putem afirma însă că pionierii din această parte a ţării se află şi în acest domeniu al activităţii lor, ca-n multe altele, într-o viguroasă ofensivă.

CONSTANTIN DIACONU

EXPEDIŢIILE
CUTEZĂTORII

RĂDĂCINILE PIONIERIEI
Cercul ucenicilor

Casa din Calea Victoriei în care, la 3 februarie 1908, a avut loc adunarea de constituire a «Cercului ucenicilor».

In zorii unei zile înfrigurate, din ianuarie 1908, cîțiva ucenici găsiră în magazia în care dormeau pe rogojini un manifest care-i chema la o consfătuire a celor mai asupriți dintre copii. Un băiețandru de 10 ani începu să citească cu glas tare, pentru cei care nu știau carte: *«Voi, care suferiți mizeria, care nu mai știți ce este joacă sau vorbă blîndă...»* Dar tocmai atunci apăru patronul care, rupînd cu furie manifestul, se năpusti cu pumnii asupra copiilor, gonindu-i la muncă în atelier. Cînd patronul ieși pentru o clipă, un lucrător se apropie de ucenici și le spuse în șoaptă:

— *Nu uitați: la 3 februarie, în Calea Victoriei nr. 91!*

Manifestul, semnat de «un grup de ucenici», apărea pretutindeni. Îl găseau băieții firavi care de dimineață pînă seara împingeau vagonete sau cărau greutăți peste puterile lor. Îl găseau fetele care de la nouă ani munceau în spălătorii, țesătorii sau croitorii, fără o clipă de răgaz

În ziua anunțată, sala din Calea Victoriei era plină de ucenici ai fabricilor, ai șantierelor, ai tipografiilor și tăbăcăriilor, copii lipsiți de hrană, de haine călduroase, de orice bucurie. Au venit printre ei, să le dea un sfat bun, fruntași ai muncitorimii, ca *Alexandru Constantinescu, Dumitru Grofu, Gheorghe Cristescu.* La despărțire hotărîrea era luată: ucenicii vor înființa un cerc al lor, unde să-și petreacă fiecare clipă liberă, învățînd să se apere împotriva celor care le răpeau bucuria copilăriei.

Așa porni la drum *Cercul ucenicilor*, oblăduit de mișcarea muncitorească. Micii truditori fără simbrie veneau aici să caute un strop de mîngîiere, o rază de lumină. Cel mai apropiat prieten pe care-l găseau aici era *Ion Frimu*, neînfricatul luptător pentru socialism. Adesea le vorbeau *Ștefan Gheorghiu, Ecaterina Arbore, Ottoi Călin.* Sarcina de a călăuzi permanent activitatea cercului fusese încredințată de către conducerea mișcării socialiste lui *Teodor Iordăchescu*, tînăr revoluționar care se ascundea de poliție sub pseudonimul Armindeanu.

Multe din năzuințele copiilor fără copilărie își găsiră împlinirea în cerc. Cei ținuți în bezna neștiinței de carte învățau aici să citească, să scrie, să socotească. Unii doreau să învețe mai mult, să afle cum a apărut viața pe pămînt, cum a apărut omul, cum vor putea muncitorii și țăranii să scape de jugul exploatării. Cercul era, după cum scria ziarul «România muncitoare», «școala elementară a socialismului».

Uitîndu-și pentru o clipă viața posomorîtă, ucenicii organizau aici șezători, serbări, mici spectacole. Copii care cu cîteva ore mai înainte suferiseră loviturile stăpînului, declamau în fața micilor lor tovarăși «Împărat și proletar» de Mihai Eminescu, sau «Clăcașii» de Octavian Goga. Înjghebaseră o echipă de teatru, prezentînd, printre altele, o piesă, intitulată «Ucenicii». Aveau și un cor: duminica, aici răsunau vocile tremurătoare de emoție ale copiilor care în celelalte zile nu aveau dreptul la cîntec. Încercau și ei să scrie poezii, cel mai talentat fiind *Ștefan Păunescu:* adesea se auzeau versurile lui pline de credință în victoria muncitorimii:

O lume nouă veți clădi,
O patrie-a iubirii,
În care lanțuri n-or mai fi...

Cercul avea și bibliotecă; ucenicii plecau duminică seara cu cîte o carte sub braț. La îndemnul lui Ion Frimu, membrii cercului au fost duși la spectacole de teatru, la muzee, la conferințe publice.

Uneori ucenicii se întîlneau duminică în zori, în fața sediului lor și porneau în excursie. Iată ce scria unul dintre ei: *«Acum, cînd vine primăvara cea frumoasă, vom ieși cu toții la cîmp ca să simțim și noi mirosul florilor nu numai acreala atelierului. Să mai auzim și cîntecul păsărelelor drăguțe, nu numai ocări și înjurături. Să ne jucăm în libertate, să simțim și noi ce dulce-i libertatea»*. Desigur, ucenicii nu aveau nici bani, nici timp pentru excursii mai mari; plecau pe jos spre pădurile de la Pantelimon sau Chitila, spre lacurile Floreasca sau Herăstrău. Se simțeau fericiți între ei, în colectivul lor prietenesc, departe de cei care le furau copilăria. *«În pădurea de lîngă bîrîu am întins o masă comună, care dacă prin bucate n-a fost bogată, prin entuziasm și bunăvoie a prisosit»* — își nota unul dintre ei.

Apoi cercul a avut atît de mulți membri, încît sediul a devenit neîncăpător. Au apărut subsecții în diferite cartiere ale Capitalei. Au apărut cercuri ale ucenicilor si în alte colțuri ale țării, formate din feciorii sondorilor prahoveni ai hamalilor brăileni, ai lemnarilor băcăuani, a minerilor hunedoreni.

Ștefan Păunescu, poet tipograf, membru în conducerea cercului ucenicilor.

Sarbatorirea zilei de 1 Mai 1912 la Tr. Severin.

Guvernanții au început să privească cu îngrijorare aceste cercuri, căci ucenicii din București, Ploiești, Brăila, Galați și alte orașe, participau în număr tot mai mare la greve, demonstrații, întruniri pentru pace.

Regimul de muncă exploatată a cerut victime dureroase cercurilor de ucenici. A murit de tuberculoză *Paul Frimu*, ucenicul tipograf care avea 11 ani la întemeierea cercului. De aceeași boală s-a stins, la spitalul pentru săraci, și *Ștefan Păunescu*, scriind înaintea mortii o poezie intitulată *«Indemn»* și închinată micilor săi tovarăși, pe care îi numește *«bravi stegari voioși și harnici»*, arătînd că cercul le aduce *«valuri de lumină»* și *«speranțe de mai bine»*. În masacrul de la 13 decembrie 1918, în fața Teatrului Național, au căzut luptători revoluționari formați în cercurile ucenicilor. Mulți alții au participat mai tîrziu la lupta glorioasă a Partidului Comunist Român. Unii se mai află printre noi. Scriitorul Ion Pas, cunoscut om de cultură, amintește de mai multe ori în lucrările sale de cercul din care a făcut parte în copilărie, cînd era ucenic tipograf.

Pe Calea Victoriei, o placă memorială marchează astăzi locul unde s-au întrunit în 1908 ucenicii. Prin fața ei trec urmașii demni ai curajoșilor ucenici din trecut: pionierii. Trăind în alte condiții, în societatea care a lichidat exploatarea omului de către om, în țara care înflorește, pionierii învață și muncesc pentru acea lume fericită, pentru acea «patrie a iubirii» pe care o visau *Ștefan Păunescu* și tovarășii săi.

MIRCEA ȘTEFAN